

Izsák Város Önkormányzat

6070 Izsák, Szabadság tér 1.
Tel.: +3676/568-060

KRID: 153513924
E-mail: izarak@izarak.hu

KIVONAT

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2023. október 25-én megtartott testületi ülésének jegyzőkönyvéből

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 66/2023. (X.25.) határozata

A 2023-2028. évi időszakra szóló helyi esélyegyenlőségi program elfogadásáról

Izsák Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2023-2028. évi időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot áttekintette, megtárgyalta és azt, az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadta.

Felelős: Dr. Bozóky Imre polgármester
Határidő: azonnal

K.m.f.

Dr. Bozóky Imre sk.
polgármester

Bak Nándor sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Izsák, 2023. október 26.

Dr. Kiss Nikolett
aljegyző

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Izsák Város Önkormányzata

HEP 2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	80
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	81
10. A HEP IT részletei	81
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	81
2. Jövőképünk.....	82
3. Megvalósítás.....	88
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebkvtv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Izsák Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.

A település bemutatása

Izsák 11.376 ha területen Bács-Kiskun Vármegye ÉNY-I részén, Kecskemét és Kiskőrös között fekszik, mindkét településtől mintegy 27 km-re. A település határában van az 52. sz. Főút, amely Dunaföldvár, illetve Kecskemét irányába halad. Az út jelentős tranzit forgalmat visz át a település külterületén, mely Kecskemét érintése nélkül becsatlakozik az M5-ös autópályába.

Az országos fő és mellékutak találkozásánál, közlekedési csomópontban fekvő várostól (Solton keresztül) 110 km-es távolságra van, és mindössze 95 km-re Kunszentmiklóson keresztül.

Az országos mellékutak Izsák központjából kiindulva közvetlen megközelítési lehetőséget biztosítanak Bács-Kiskun Vármegye közeli városaiba és településeire az égtáj minden irányába.

Izsák a Kiskőrösi Járáshoz tartozik, de a környező települések között saját vonzáskörzete van. A középszintű ellátás tekintetében a 27 km-re fekvő megyeszékhelyhez, Kecskeméthez kötődik.

A települést Északon és Délen a kivezető utak mentén ipari és mezőgazdasági üzemek, telephelyek határolják. A belterület sűrű, családi-házas beépítettségű, a külterületen tanyák sorakoznak.

Közigazgatási területének kb. egyötödét teszi ki (nyugati oldalon) a Kiskunsági Nemzeti Park részét képező Kolon-tó északi része, melynek másik fele Páhi területéhez tartozik. Szigorúan védett terület, csak szakmai turizmus létezik, szervezett csoportokkal madármegfigyelő és gyűrűző állomással.

Izsák közigazgatási területének jelentős része mezőgazdasági hasznosítású külterület, mindössze 6,59 %-a a belterület. A szántóföldek aránya 50% feletti, melynek túlnyomó része Északon található.

A belterület két területi egységre oszlik: a központi belterületre és Kis-Izsákra. A két lakott terület határa között ma 3,5 km hosszon beépítetlen terület húzódik.

Izsák lakossága 2022. év végén 5.833 fő. A belterület zömét a lakóterületek teszik ki. Kisebb területen az intézmények foglalnak helyet és nagyon kis területen lévő gazdasági telepek helyezkednek el. A meglévő ipari üzemek a külterületen, a volt majorságokban telepedtek le, azokban elsősorban, melyek az országutak mentén helyezkednek el.

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

Kis-Izsák a központi településtől ÉNY-ra helyezkedik el. Egy főút és azzal párhuzamosan két utca képezi. Lakosságának száma 2022. év végén 227 fő.

A települést először a Tihanyi Apátság irattárában lévő dokumentum szerint említik 1055-ben Culun Aqua néven. Ez a jelenleg is meglévő Kolon-tavat jelenti, amely a város DNY-I oldalát szegélyezi. Később Kun László birtokleveleiben Isac néven szerepel. A jelenlegi Izsák néven 1474 óta szerepel az egyházi feljegyzésekben.

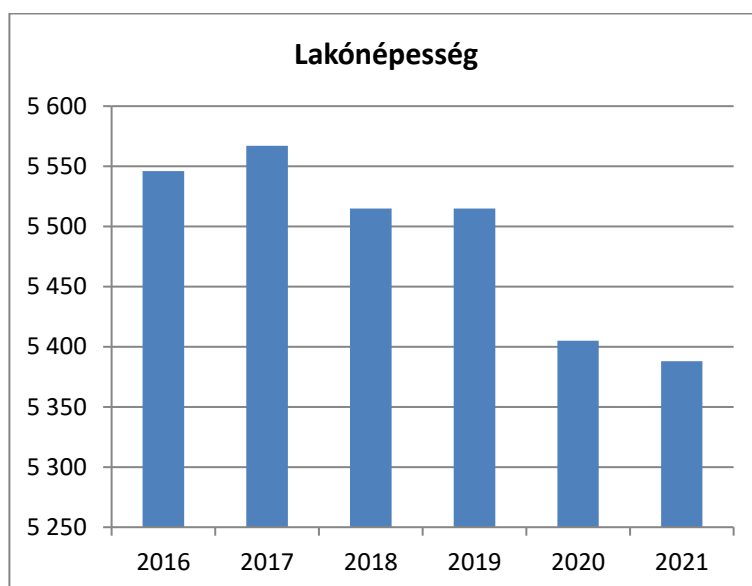
Fontosnak tartom megemlíteni azt is, hogy Izsák ma már országszerte a „Sárfehér hazájaként” ismert. 2006. óta, mint Arany Sárfehér védett eredetű bort tartják számon.

Izsák legismertebb rendezvényét is a nagy becsben tartott szőlőfajtánkról nevezték el. A Sárfehér Napok programsorozata 1936-ban indult útjára, mely nemcsak Izsák, de a térség kiemelkedő rendezvénye is.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	5 546	bázis év
2017	5 567	100,38%
2018	5 515	99,07%
2019	5 515	100,00%
2020	5 405	98,01%
2021	5 388	99,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. A fenti adatokból megállapítható, hogy a település lakossága folyamatos csökkenést mutat.

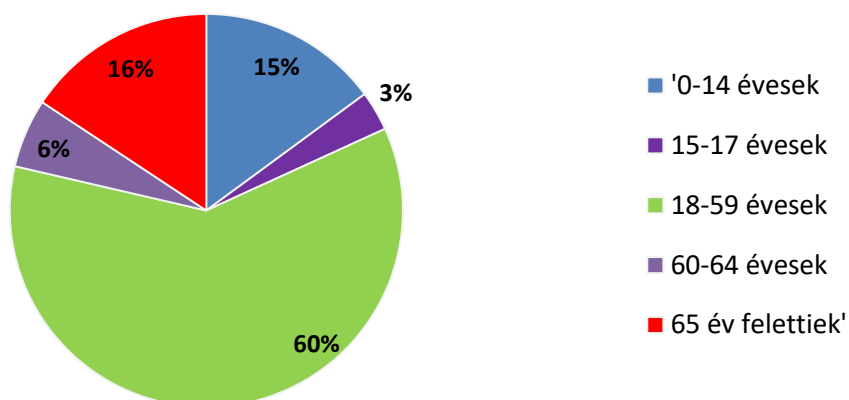
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 877	3 078	5955	48,31%	51,69%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			180	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	429	461	890	7,20%	7,74%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	94	87	181	1,58%	1,46%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 739	1 561	3300	29,20%	26,21%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	163	208	371	2,74%	3,49%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	452	761	1213	7,59%	12,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

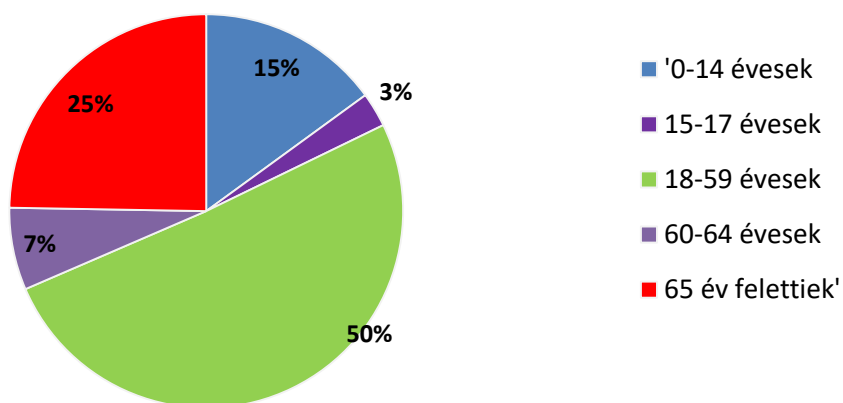
Az állandó lakónépesség száma a bejelentett állandó népességet jelenti. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy máshol van-e bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Látható, hogy az állandó lakosok száma jóval magasabb a lakónépesség számánál, ez adódhat abból, hogy a vidéken középiskolákban, felsőoktatási intézményekben tanulók ideiglenesen más településen tartózkodnak. Jól látható, hogy a nők aránya magasabb a férfiakénál, tehát a nők célcsoporttal is kiemelten kell foglalkozni az esélyegyenlőség területén. Az életkor szerinti bontásban látható, hogy az állandó lakónépességnél a 18-59 éves korosztály a meghatározó.

2. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

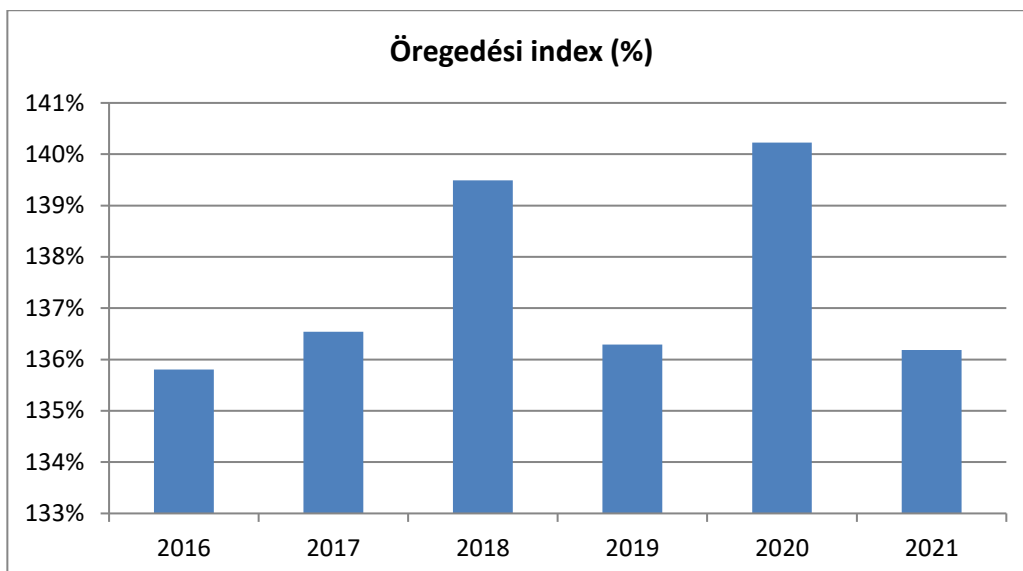

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 153	849	135,81%
2017	1 177	862	136,54%
2018	1 208	866	139,49%
2019	1 213	890	136,29%
2020	1 220	870	140,23%
2021	1 193	876	136,19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli személy jut. Mivel az öregedési index minden évben 100 % felett van, ezért a 65 év felettiek vannak többen, így a település előregedő. Ennek következtében az idősök fokozottabb ellátására van szükség, ugyanakkor el kell gondolkodni azon, mivel lehetne vonzóvá tenni a települést ahhoz, hogy fiatal többgyermekes családok települjenek be.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-7,88
2017	1,98
2018	-4,87
2019	5,62
2020	-16,67
2021	9,27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

A belföldi vándorlások száma a település tekintetében évente változó. Nagyobb változás a 2020-2021-es években látható, amikor 2020-ban majdnem kétszer annyian vándoroltak el, mint amennyien 2021-ben betelepültek.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,94
2017	-1,26
2018	-6,14
2019	-6,71
2020	-5,31
2021	-14,08

5. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

A természetes szaporodás adatai is a település előregedését igazolják, hiszen az élveszületések száma jóval alatta marad a halálozások számának, így évről évre negatív értékek jelennek meg.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Izsák Város Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)² által:

- diszkriminációmentességet,³
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁴
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁵
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁶

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél elsősorban hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek nem mellékesen létrehozhatnak egy a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. A HEP alkalmat és lehetőséget teremt helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az

² 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁷

A HEP helyzetelemző részének céljai:

„Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékossgal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetők legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.⁹ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹⁰ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹¹ A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹²

⁷ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

¹⁰ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹¹ Alaptörvény XXV. cikk.

¹² MNTFS 2030. p. 166.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományokra való tekintettel, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹³ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Izsák Város Önkormányzata esélyegyenlőségi területeit érintő, hatályos önkormányzati rendeletei:

- Izsák Város Képviselő-testületének 9/2016 (VII.6.) önkormányzati rendelete a háziorvosi, gyermekorvosi, a fogorvosi és védőnői körzetek meghatározásáról
- Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2019. (V.28.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés szabályairól és azok megsértésének jogkövetkezményeiről
- Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2020. (II.11.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról
- Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2021. (IX. 15.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelemi ellátásokról
- Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2021. (IX. 15.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról
- Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2022. (III. 30.) önkormányzati rendelete az "Esély Otthon" projekt lakhatási támogatásáról

¹³ Vö. Jat.24. § (1) bek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybeeshetnek. Nemzetközi¹⁴ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. Tiszta víz és higiénia
7. Megfizethető és tiszta energia
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁵ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁶ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve. a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évek

¹⁴ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

¹⁵ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁶ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos áttérési mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmaznak:

- 1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- 2. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)
- 3. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)
- 4. Új Roma Stratégia (2019-2030)
- 5. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁷
- 6. Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
- 7. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

1. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről:

Magyarország gazdasági kibontakozása a tudás- és képességigényes ágazatok fejlesztésével valósulhat meg. Ezen ágazatok fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy az adott tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítményre képes fiatalok, a tehetségek felszínre kerülnek-e, tehetségük kibontakozhat-e, hasznosulhat-e, a tehetségek pályájukon kellő és folyamatos segítséget kapnak-e és - mindezek következtében - képes lesz-e az ország megtartani a legkiválóbb tehetségeit.

¹⁷ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

A tehetségek megtalálása és folyamatos fejlesztése a tehetséges fiatal számára mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelent. A tehetségek ma már egy adott ország versenyképességét meghatározó kulcstényezővé léptek elő. Ebből is következően a tehetségek megtalálása nem csak a tehetségek és családjuk magánügye, hanem nemzeti ügy, hiszen a tehetség hasznosulása a közvetlen haszon mellett a legversenyképesebb termelés kifejlesztésével és idevonzásával is a teljes nemzetnek többletlehetőségeket teremt. Így a tehetségek segítésének nemzeti programja gazdasági, esélyjavító és társadalomépítési program is.

A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.

A tehetségek segítése nem áll meg a határoknál. A határon túli magyarság tehetségsegítők hagyományainak megismerése, hasznosítása, a határon túli kezdeményezésekkel való folyamatos együttműködés a tehetségsegítést ilyen értelemben nemzeti üggyé is teszi.

A tehetségek segítésében eddig elért, és a Nemzeti Tehetség Program megvalósítása során várható további eredmények nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egésze számára is kiemelkedően értékes, más országokban is adaptálható tapasztalatot jelenthetnek, amelynek terjesztése hozzájárul az ország nemzetközi elismertségének növekedéséhez.

3. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

Az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozata a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A program stratégiai és horizontális céljai: 1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése. 2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata. 3. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. 4. A környezetbiztonság javítása. 5. A társadalom környezettudatosságának növelése. 6. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

Környezeti nevelés és oktatás keretében szükséges különböző környezeti nevelési és oktatási programok megerősítése. Köznevelési intézményekben a környezeti nevelés, és a fenntartható életmódra nevelés részét képezi a nevelési-oktatási feladatoknak. Kereteit elsősorban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Aaptanterv jelentik, valamint az erre épülő kerettantervek ajánlásai. A környezeti nevelés egészintézményes kiválósági hálózata a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózata, valamint a Magyarországi Ökoiskola Hálózat. Jelenleg hazánkban minden negyedik gyermek Zöld Óvodába és minden harmadik tanuló ökoiskolába járhat. A felsőoktatásban tovább gyarapodtak a környezet- és természetvédelmi tárgyú graduális, posztgraduális és PhD programok. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

4. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia)

intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertetését követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

5. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁸

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.

6. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi

¹⁸ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödéssel való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősek számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önszervezés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az idősokorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az idősokorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az időseknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősek számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősekig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősek önbecsülésének növelését, méltóságának megőrzését, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősekkel szembeni tisztelet növelését.

7. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó

tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy tegyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Izsák Város Önkormányzata az elfogadott programok, koncepciók, rendeletek (kölségvetési, szociális, gazdasági, területfejlesztési stb.) gyakorlati megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos követelmények betartására, az esélyegyenlőség biztosítására. Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy a település folyamatosan fejlődjön, ami lakosságmegtartó erővel is bír. Az elmúlt időszakban az alábbi pályázatok valósultak meg:

- Egészségház kialakítása
TOP-4.1.1-16-BK1-2017-00017 Egészségház kialakítása Izsákon 2021
TOP-3.2.1-16-BK1-2017-00027 Egészségügyi centrum energetikai korszerűsítése 2021
- Piacsarnok létesítése
TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00005 A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása 2021
- Játsszóter fejlesztés
VP6-19.2.1.-52-4-17 Játsszóter fejlesztés Izsákon 2021
- Bölcsőde
TOP-1.4.1-19-BK1-2019-00001 Három csoportos bölcsőde fejlesztése Izsákon 2021
- Csapadékvíz elvezetés
TOP-2.1.3-16-BK1-2021-00057 Izsák város csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése 2023
- Szolgálati Lakások
EFOP-1.2.11-16-2017-00015 Izsák és Kiskunmajsa otthonteremtő- és életpálya tervezést segítő programja 2020
- Sportcsarnok felújítása
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00033 Izsáki Sportcsarnok épületenergetikai korszerűsítése (folyamatban)

Összességében ezek a beruházások alapját képezhetik a település lakosságszám növekedésének és népességmegtartásának. Növekedhet Izsák városban a helyi társadalom identitása. A folyamatos intézmény- és infrastruktúra-fejlesztés nem szorítható háttérbe, hiszen az önkormányzat a közszolgáltatás-ellátás területén a szakmai és a társadalmi elvárásoknak csak folyamatos

fejlesztésekkel tud megfelelni. A helyi adottságok kedveznek például a gasztro- és borturizmus megteremtésére és további fejlesztésére is.

Az uniós és hazai pályázatokon való indulás egyik feltétele, hogy a településnek legyen esélyegyenlőségi programja. A város további fejlődésének elősegítése érdekében, új beruházásokhoz szükség van a pályázatokon való részvételre. A város továbbra is szeretné ezeket a lehetőségeket igénybe venni. Izsák Város Képviselő-testülete ezért elhatározta, hogy 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet a törvényben meghatározott módon időszakonként felülvizsgáltnak. Az önkormányzat a következő dokumentumainak elkészítésénél, módosításánál, felülvizsgálatánál figyelembe veszik az esélyegyenlőségi terv célkitűzéseit, a tervben megfogalmazottakat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Izsák város a Kiskőrösi járásban helyezkedik el. Izsák Város Önkormányzata jelenleg a 2009-ben alakult Izsák és Térsége Rekultivációs Önkormányzati Társulásban, és a 2013-ban alapított Izsák-Kom Fejlesztési Önkormányzati Társulásban vesz részt. A Társulások székhelye Izsákon található és fő tevékenységi köre a „nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása”.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,¹⁹ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adattípusokat a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet tartalmazza. A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TEIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Felhasználtuk még az önkormányzat által fenntartott intézmények adatait.

Az önkormányzat számára nem állnak rendelkezésre pontos adatok a romákkal kapcsolatosan, mert nehezen meghatározhatóak, hogy kik tartoznak a kisebbségbe, mivel vannak, akik nem vállalják az ide tartozásukat.

Az izsáki nőkről, nők helyzetéről még nem készült tanulmány, ezen adatok is hiányosak.

A fogyatékos személyek 18 éves korukig a kötelező iskoláztatásig jól nyomon követhetőek, de a felnőtt fogyatékos személyekről nincs helyi nyilvántartás.

¹⁹ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményesítő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²⁰ A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²¹

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A társadalmi polarizáció, a gazdagok és szegények közötti jövedelemkülönbség, világméretben növekszik. Egyre nagyobb különbség tapasztalható az egyes társadalmi rétegek foglalkoztatási lehetőségeihez, erőforrásokhoz, egészségügyi ellátáshoz, kultúrához, oktatáshoz való hozzáférési esélyeiben. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

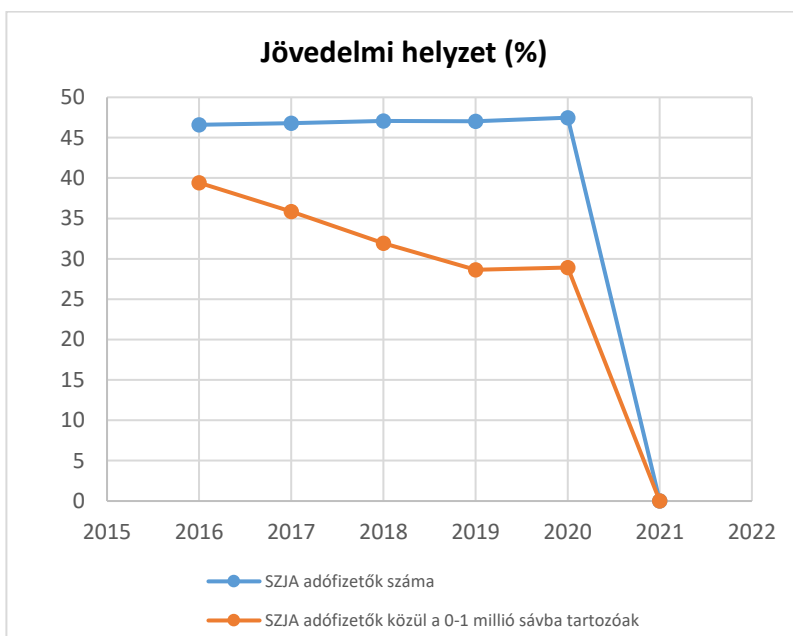
3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	46,59	39,42

²⁰ Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

²¹ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

2017	46,81	35,84
2018	47,09	31,92
2019	47,02	28,64
2020	47,48	28,93
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatait elemezve megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az SZJA adófizetők száma településünkön az állandó lakónépesség körében 46-47 % körül mozog. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya évről évre csökken: a 2020. évben az állandó népesség mintegy egynegyede tartozott ebbe a jövedelemsávba, amiből pozitívumként következik, hogy emelkedés történt a jövedelmek terén. A lakosság foglalkoztatottságára jellemző, hogy jelentős része dolgozik helyben, de meghatározó a környékbeli településeken történő munkavállalás is.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

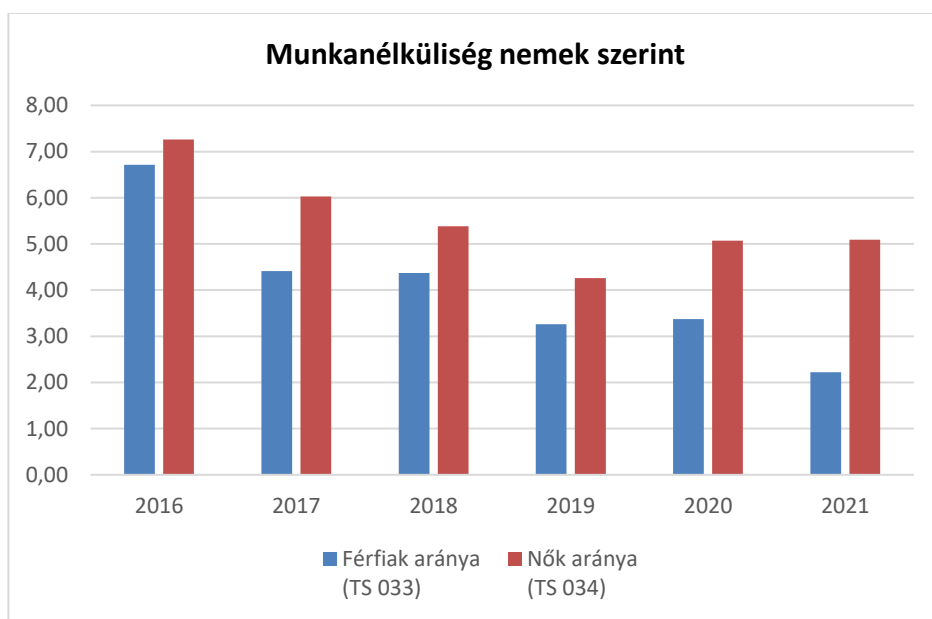
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a nyugdíj előtt álló, idősebb korosztály, valamint a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élők csoportja. A munkanélküliség súlyos problémát jelent mind az érintett egyén, mind a gazdaság és a társadalom szempontjából. Amellett, hogy jövedelem kiesést okoz, hosszú távon elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezethet. A szegénység egyik kiemelt oka a

munkanélküliség. A szegény családok 60%-ra jellemző, hogy inaktív, illetve alacsony munkaintenzitású.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	6,71	7,26	6,99%
2017	4,41	6,03	5,22%
2018	4,37	5,38	4,88%
2019	3,26	4,26	3,76%
2020	3,37	5,07	4,22%
2021	2,22	5,09	3,66%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

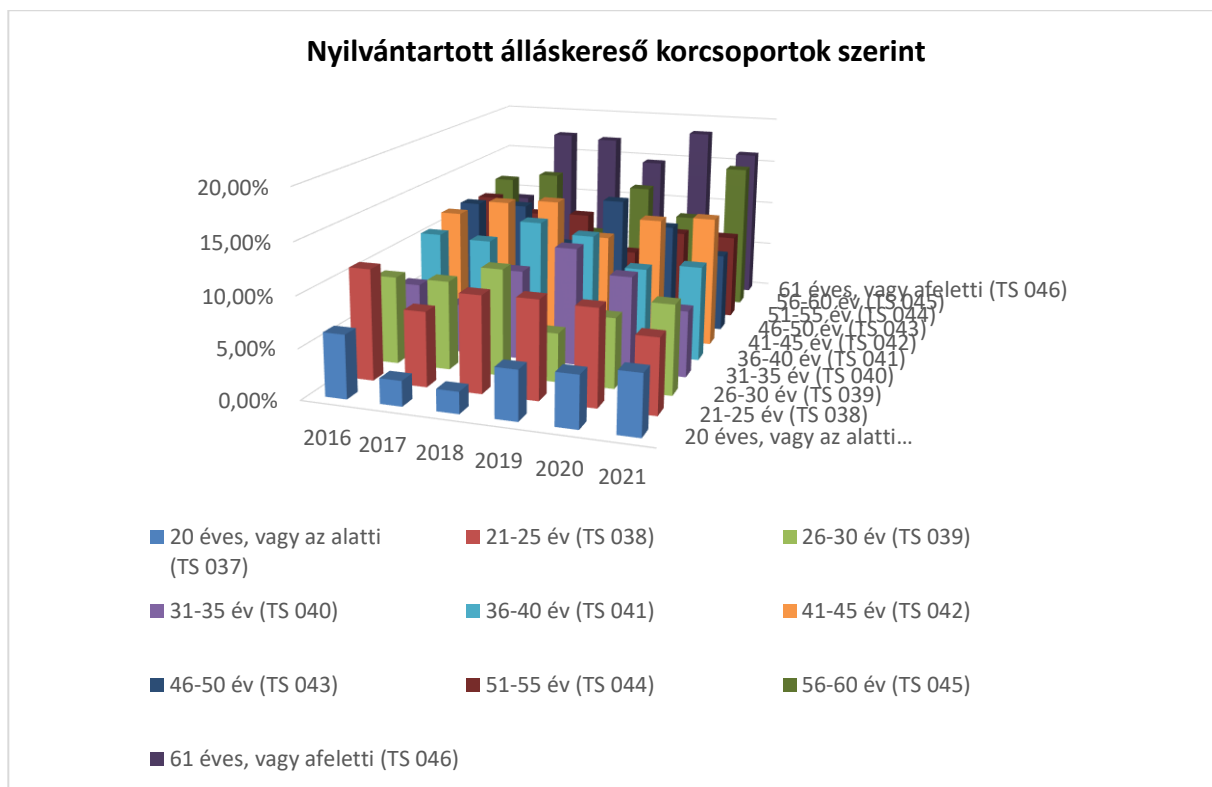
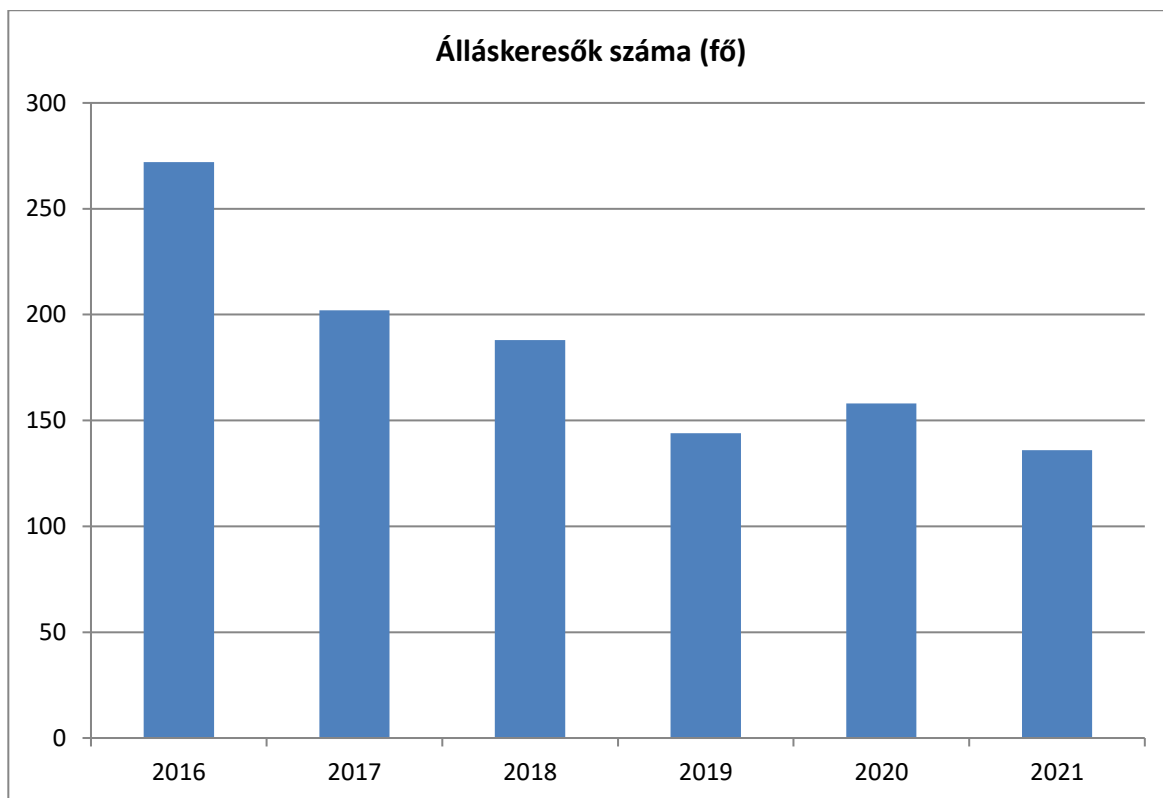

Izsák várost tekintve a táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskeresők száma évről évre csökken, de a nők aránya mindegyik évben meghaladja a férfiak arányát.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	272	202	188	144	158	136
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	17,00	5,00	4,00	7,00	8,00	8,00
	%	6,25%	2,48%	2,13%	4,86%	5,06%	5,88%
21-25 év (TS 038)	Fő	30,00	15,00	18,00	14,00	15,00	10,00
	%	11,03%	7,43%	9,57%	9,72%	9,49%	7,35%
26-30 év (TS 039)	Fő	24,00	18,00	20,00	7,00	11,00	12,00
	%	8,82%	8,91%	10,64%	4,86%	6,96%	8,82%
31-35 év (TS 040)	Fő	18,00	10,00	17,00	17,00	15,00	9,00
	%	6,62%	4,95%	9,04%	11,81%	9,49%	6,62%
36-40 év (TS 041)	Fő	29,00	21,00	24,00	17,00	14,00	13,00
	%	10,66%	10,40%	12,77%	11,81%	8,86%	9,56%
41-45 év (TS 042)	Fő	32,00	27,00	26,00	15,00	20,00	18,00
	%	11,76%	13,37%	13,83%	10,42%	12,66%	13,24%
46-50 év (TS 043)	Fő	32,00	24,00	15,00	19,00	17,00	11,00
	%	11,76%	11,88%	7,98%	13,19%	10,76%	8,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	31,00	20,00	19,00	9,00	14,00	12,00
	%	11,40%	9,90%	10,11%	6,25%	8,86%	8,82%
56-60 év (TS 045)	Fő	34,00	27,00	13,00	18,00	15,00	21,00
	%	12,50%	13,37%	6,91%	12,50%	9,49%	15,44%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	25,00	35,00	32,00	21,00	29,00	22,00
	%	9,19%	17,33%	17,02%	14,58%	18,35%	16,18%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

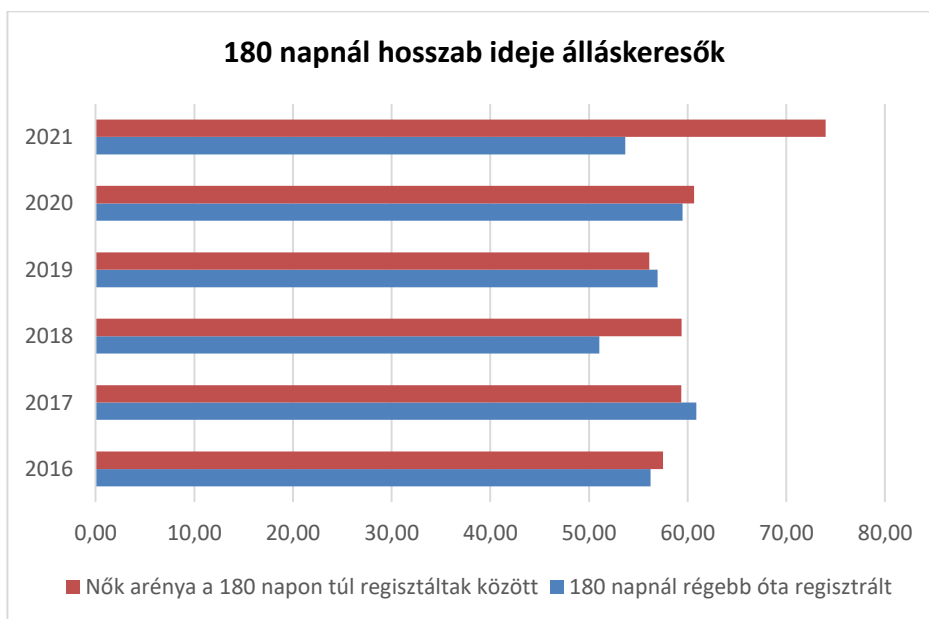
A táblázatból jól látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma évről évre csökken. Ez pozitívum, mert azt mutatja, hogy egyre több ember tud munkát vállalni.

A foglalkoztatás esélyeihez való hozzáférést nagyban segíti a Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya. Az ügyintézők segítséget és információt nyújtanak az álláskeresőknek. Összességében elmondható, hogy Izsákon jellemző tendencia a munkanélküliség lassú csökkenése. A Kormány közfoglalkoztatási politikájának, valamint Képzéses

közfoglalkoztatásának köszönhetően megfigyelhető a korábban munkanélküli lakosság munkaerő piaci integrációja.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	56,25	57,52
2017	60,89	59,35
2018	51,06	59,38
2019	56,94	56,10
2020	59,49	60,64
2021	53,68	73,97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

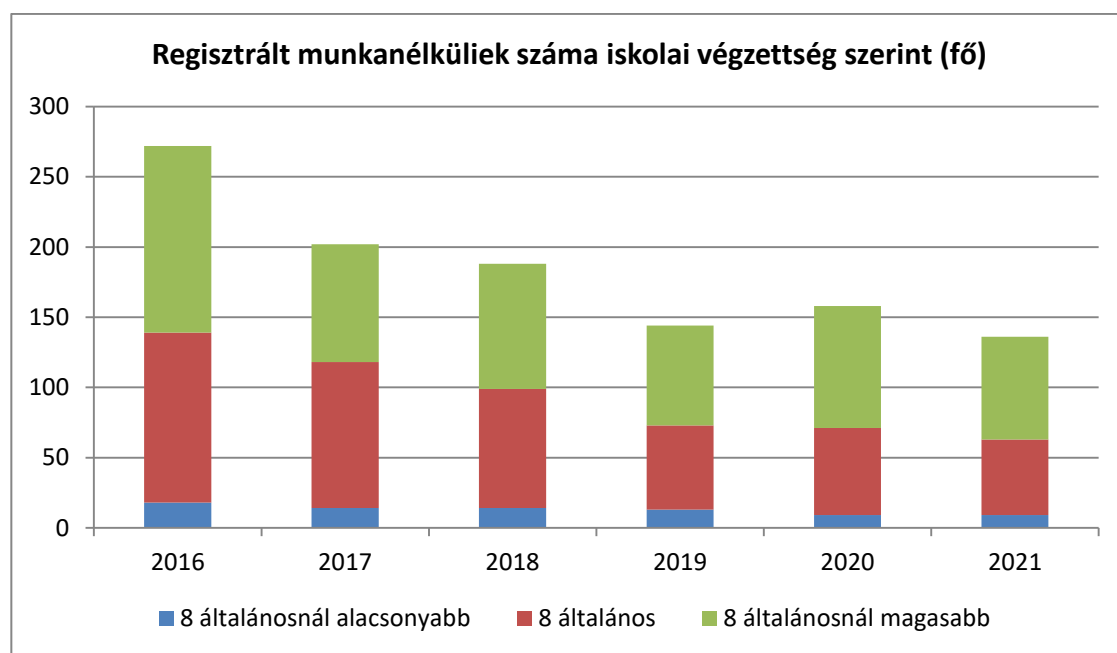
Az előző táblázatokhoz viszonyítva itt is megállapítható, hogy a munkanélküliek száma folyamatosan csökken, viszont az is látható, hogy ebből a létszámból még mindig a nők aránya a magasabb. A nők álláskeresői hajlandóságát befolyásolja az is, hogy a háztartásban van-e más jövedelemmel rendelkező személy, mert a létbiztonság ettől is függ. Meghatározó tényező az álláskereső szempontjából az egészségi állapot, az iskolai végzettség, a személyes és a környezeti motiváció, a jó minta megléte vagy hiánya, a korábbi munkatapasztalat.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	272	18	6,62%	121	44,49%	133	48,90%
2017	202	14	6,93%	104	51,49%	84	41,58%
2018	188	14	7,45%	85	45,21%	89	47,34%
2019	144	13	9,03%	60	41,67%	71	49,31%
2020	158	9	5,70%	62	39,24%	87	55,06%
2021	136	9	6,62%	54	39,71%	73	53,68%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatait elemezve láthatjuk, hogy a munkanélküliek száma évről évre csökken, de az is megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek számát legnagyobb részben a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű személyek adják.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékkeremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	80	75
2017	80	52
2018	41	37
2019	63	25
2020	110	20
2021	37	17

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközök közé tartozik a közfoglalkoztatás. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Megfigyelhető azonban, hogy sokszor nincs kitörési lehetőség ebből az élethelyzetből, aki egyszer bekerül, az hosszú évekre bennragad. Helyzetükön az sem sokat segít, hogy fizetésük pont a fele a minimálbérnek. Ők a dolgozói szegények.

A KSH és a belügyminisztérium adatait megfigyelve jól kirajzolódik, hogy az országnak azon a vidékein, ahol sok a közmunkás, ott sokkal magasabb a relatív jövedelmi szegények aránya: Észak-Alföldön 18,2%, Észak-Magyarországon 17,2% és Dél-Dunántúlon 17,5 %. Izsák Város Önkormányzata a közfoglalkoztatottakat közterületi segédmunkára alkalmazza. Feladatuk a város közterületeinek tisztán tartása.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Izsák félúton helyezkedik el Kiskőrös és Kecskemét között, melyek 20 km-re találhatók. A lakosság nagy része ingázik, Kecskemétre és Kiskőrösre jár tanulni, és dolgozni.

A megyeszékhely közelsége miatt közlekedésileg jól megközelíthető, mely előny a Kecskeméten működő nagyfoglalkoztatók elérhetősége miatt is.

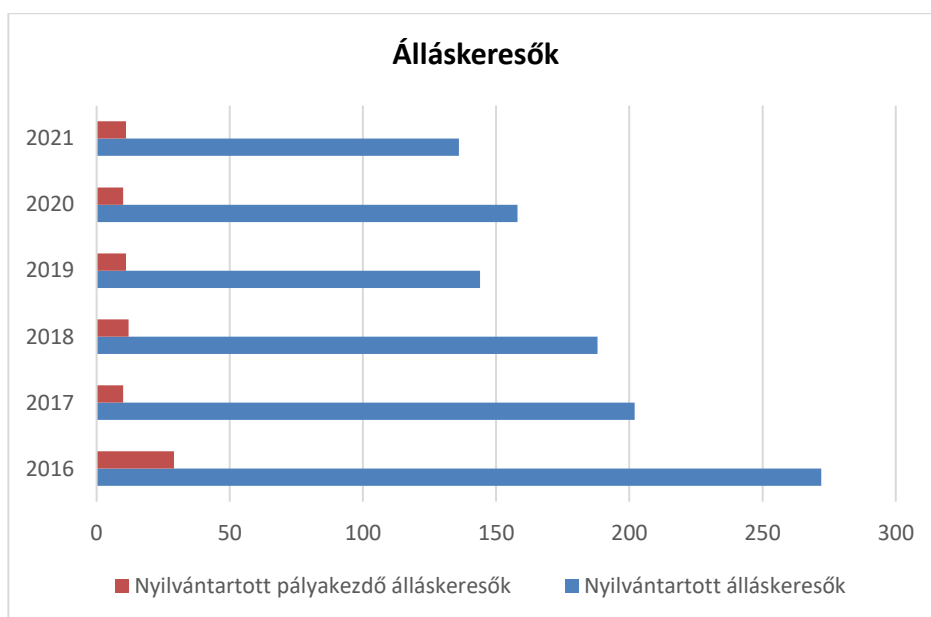
Településünkön található több nagyobb vállalkozás is, építőipari, bor, pezsgő- és üdítőgyártó vállalkozás, azonban elsősorban az alacsonyabb iskolai végzettségűek illetve a szakmunkásoknak biztosít lehetőséget. Városunkban a munkalehetőség a munkaképes lakosság számához viszonyítva igen kevés, de a környező településekre való jó közlekedési lehetőség a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét jelentősen növeli.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja városunkból az álláskeresőket. A munkaügyi központnál minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltségen a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	272	29
2017	202	10
2018	188	12
2019	144	11
2020	158	10
2021	136	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból jól kirajzolódik, hogy a nyilvántartott álláskeresőnek csak mintegy 10 %-a a pályakezdő.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A helyi Családsegítő Szolgálat munkatársai segítik az önéletrajz megírásában, álláskeresőben, az interjúra való felkészülésben a hozzájuk forduló klienseket. Jelenleg helyi foglalkoztatási programok nincsenek.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők és romák önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása nem jellemző, ugyanis nincs meg a hajlandóság a munkavégzésre. Ha valakit az önkormányzat alkalmaz, a tapasztalat azt mutatja, hogy 1-2 hét után felmondanak.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Elmondható, hogy a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetés nem jellemző Izsák Város Önkormányzata és intézményei esetében. Ezzel kapcsolatos bejelentés az elmúlt években nem érkezett sem az önkormányzattal szemben, sem az önkormányzat felé, így sem a testi fogyatékkal, sem a megváltozott munkaképességgel élők, sem a nők, sem a mélyszegénységben élők/romák esetében nem valósul meg a hátrányos megkülönböztetés településünkön.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

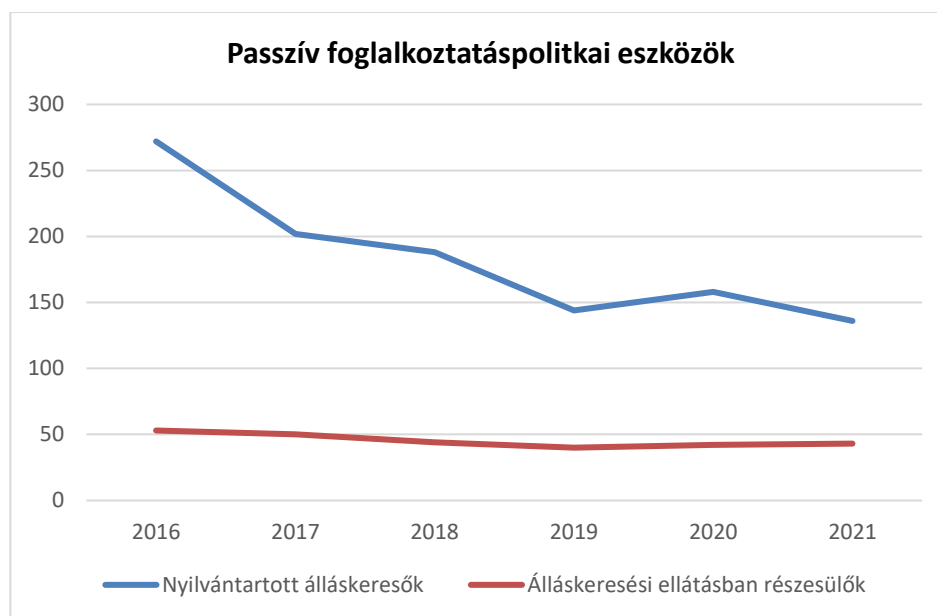
A város kulturális életének fontos része a közművelődés, a hagyományok ápolása, művészeti kihasználása. Izsák város közművelődési lehetőségeit az Általános Művelődési Központ és a Könyvtár biztosítja.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatáspolitikai eszközöket alapvetően két csoportra oszthatjuk, melyek az aktív illetve passzív eszközök. Amíg az aktív eszközök elsődleges célja az álláskereső munkaeő-piacra történő visszaterelése, valamint a foglalkoztatás lehető legnagyobb mértékű bővítése, addig a passzív eszközök leginkább az álláskereső számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk. A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök tehát az álláskereső ellátását szolgálják a munkanélküliség időszakában. Ezek az ellátások lényegében szociális jellegű ellátások, amelyek célja a kieső jövedelem pótlása.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	272	7,67%	53	19,49%
2017	202	5,73%	50	24,75%
2018	188	5,46%	44	23,40%
2019	144	4,22%	40	27,78%
2020	158	4,77%	42	26,58%
2021	136	4,10%	43	31,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

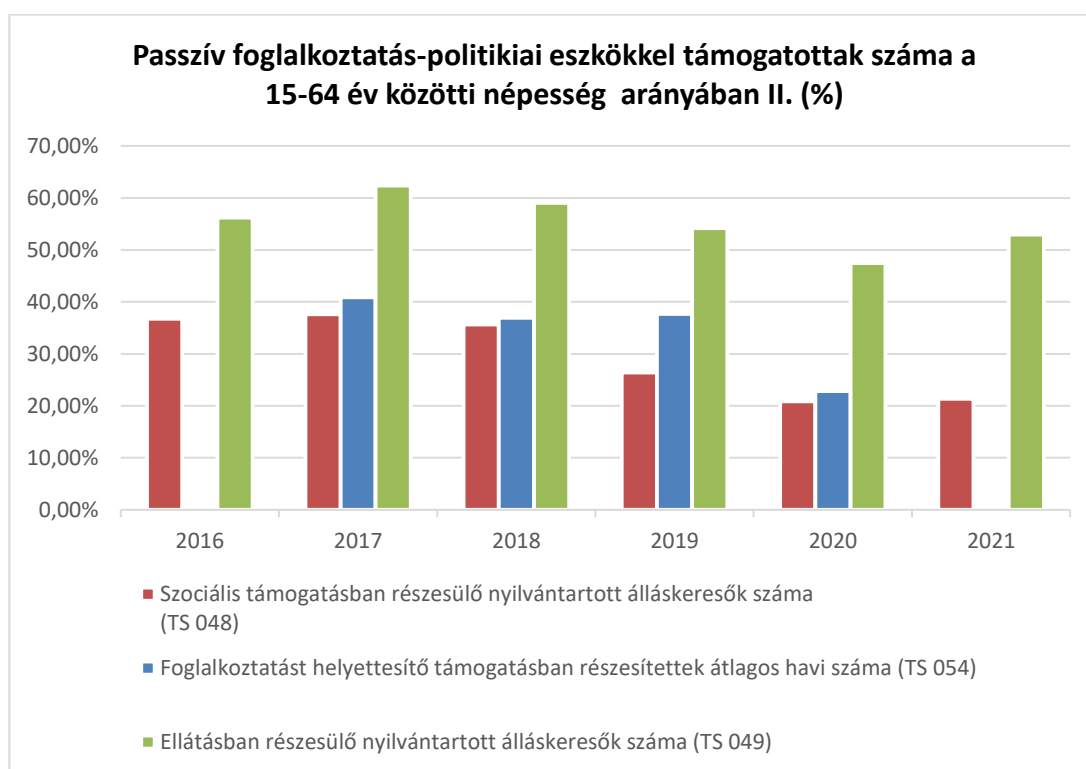

A nyilvántartott álláskereső számának csökkenése mellett megfigyelhető a csoporton belül az álláskeresői ellátásban részesülők arányának csökkenése is.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

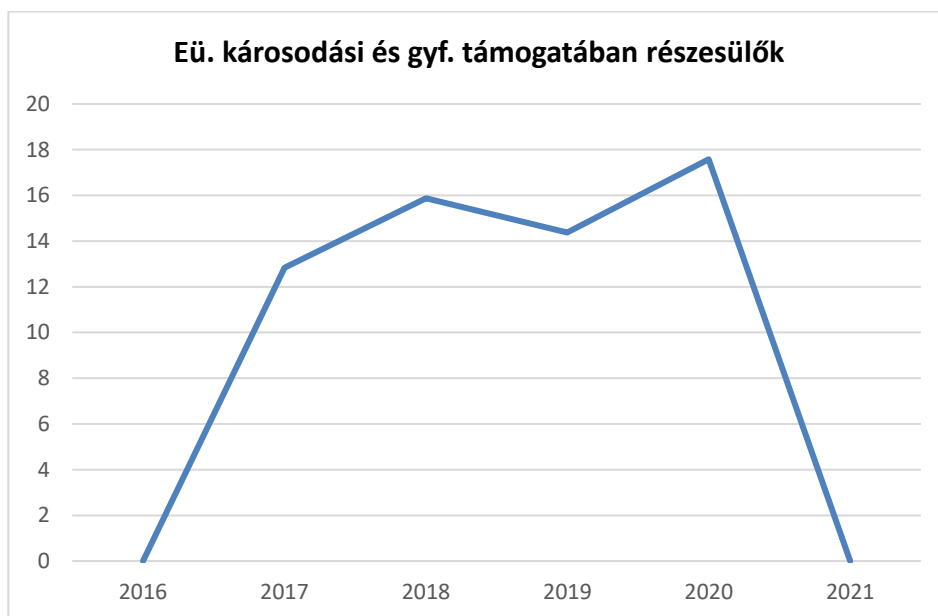
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	100	36,76%	n.a.	-	153	56,25%
2017	76	37,62%	83	40,86%	126	62,38%
2018	67	35,64%	69	36,95%	111	59,04%
2019	38	26,39%	54	37,70%	78	54,17%
2020	33	20,89%	36	22,85%	75	47,47%
2021	29	21,32%	n.a.	-	72	52,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	13
2018	16
2019	14
2020	18
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

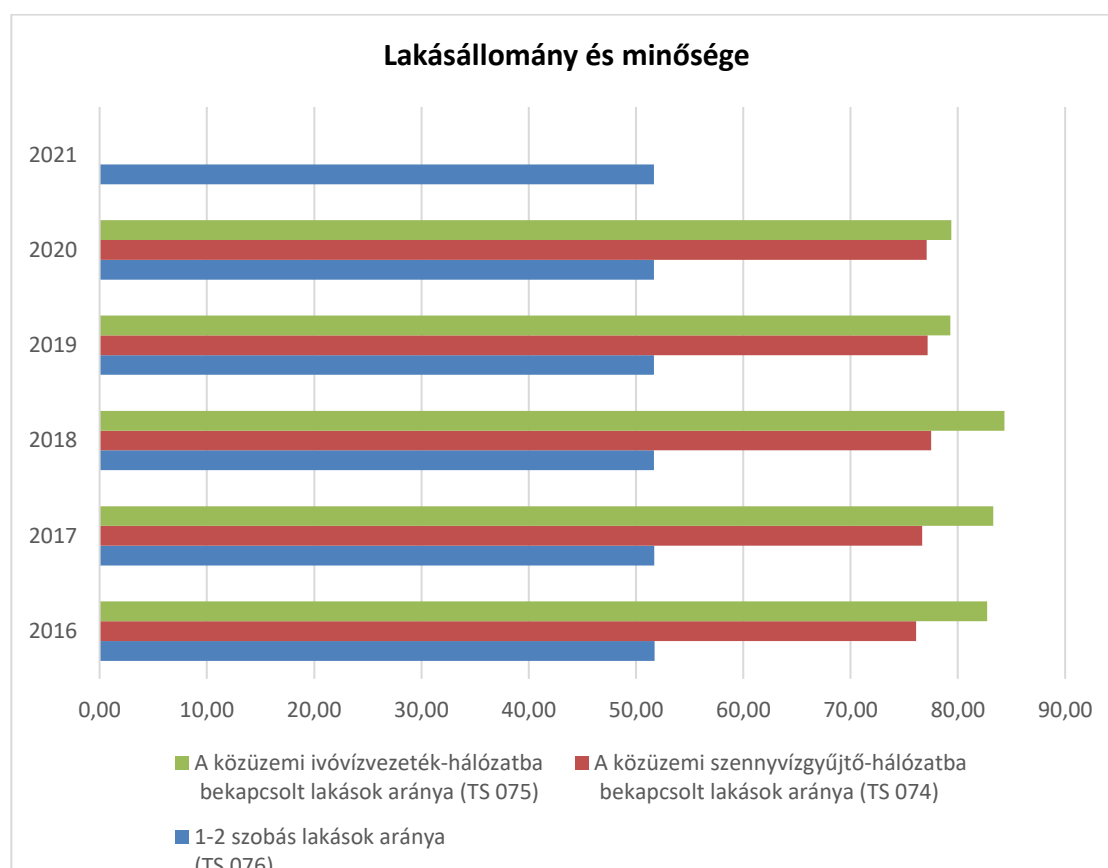
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	2761	0	0,00	51,72	76,10	82,72
2017	2759	1	0,36	51,69	76,66	83,29
2018	2760	1	0,36	51,67	77,50	84,35
2019	2760	0	0,00	51,67	77,17	79,31
2020	2760	0	0,00	51,67	77,10	79,38
2021	2760	0	0,00	51,67	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A táblázatból megállapítható, hogy lényegében a lakásállomány stagnál. Új építésű ingatlanok nem létesülnek a településen.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont. Izsák Város Önkormányzata 4 darab bérlakással rendelkezik az Esély otthon (EFOP-1.2.11-16-2017-

00015) elnevezésű pályázat keretében belül, amelynek célja felújított és berendezett ingatlanok hasznosítása, valamint ezen ingatlanok igénybevételi feltételrendszerének meghatározása. Az önkormányzat célja, hogy a város lakosságmegtartó erejét növelje, a település jövője szempontjából értékes végzettséggel rendelkező személyek városba történő letelepedését támogassa.

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak. Izsák Város Önkormányzata nem rendelkezik szociális lakással.

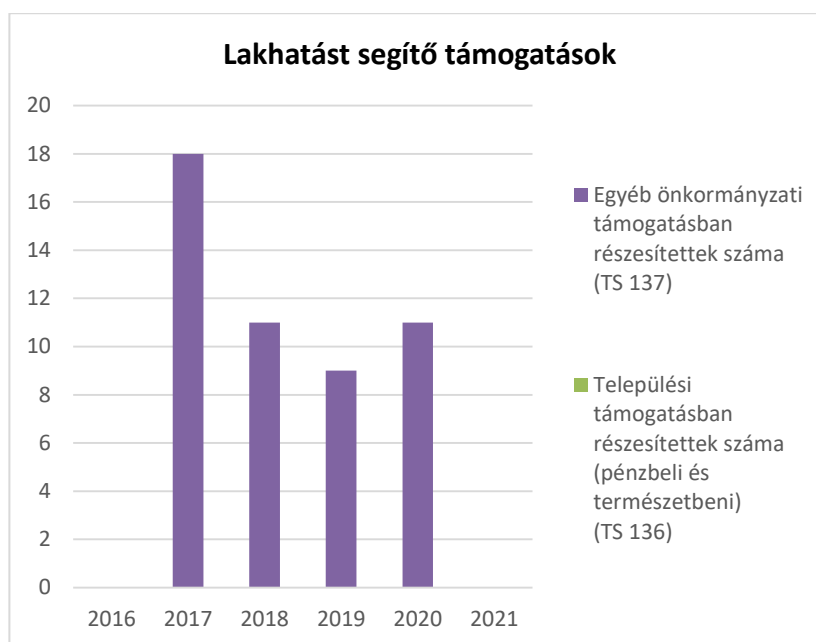
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Izsák Város Önkormányzata nem rendelkezik „egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal”. Hajléktalanszálló városunkban nem működik, szükség esetén az illetékes helyi szervek nyújtanak segítséget a rászorulóknak az intézményben történő elhelyezésben.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	18
2018	n.a.	11
2019	n.a.	9
2020	n.a.	11
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önkormányzati támogatás keretében lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatással igyekszik hivatalunk hozzájárulni a lakás fenntartásának költségei csökkentéséhez. Az elmúlt évek adatait figyelembe véve egyre csökken a jogosult személyek száma, amely következhet az átlagkeresetek növekedéséből, valamint a jogosultság feltételeként meghatározott összeg változatlanságából.

f) eladósodottság

Erre vonatkozóan pontos számadattal nem rendelkezünk.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakásállomány 2760 db. Többségük összkomfortos, illetve komfortos.

A villany-hálózat hossza: 92 km.

A belterületen minden lakás villamosított, a külterületi lakások egyre nagyobb részében van áram, a hálózatok egy része azonban kifogásolható állapotú, azonban a villamos áram szolgáltató támogatásával több külterületi hálózat került felújításra és megépítésre.

A vezetékes ivóvíz hálózat kiépített hossza: 73 km.

A belterületi lakások 90 %-a a vezetékes vízellátásra rákapcsolt.

A vezetékes gáz hálózat kiépített. A hálózat hossza: 60 km.

A telefonhálózat kiépített.

Az utóbbi időszakban több utca aszfalt burkolatot kapott.

2013-ban városunk 10 km hosszú kerékpárúttal gazdagodott, mely összekötő útvonal Izsák és Kisizsák között.

A város zöldterületeit az önkormányzat munkatársai gondozzák.

A belterületen jól működik a szervezett szemétszállítás, a szelektív hulladékgyűjtést és a zöldhulladék szállítást.

Kiépítésre került a szennyvízcsatorna hálózat és a hozzá tartozó szennyvíztisztító mű.

A védett hulladéklerakó, és a szervezett hulladékszállítás megfelelően működik.

A temetők egyházi kezelésben vannak.

A kábel-tv hálózat korszerűsítésére és a szélessávú Internet-hálózat kiépítése Izsák város teljes területén megtörtént.

A város teljes belterületén a közvilágítás feltételei biztosítottak. Pályázati forrás kertében a régi világító testeket led-es világító testekre cserélték 2018. évben.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A településen élnek romák, de számuk nem több mint az országos átlag. Klasszikus értelemben vett telep, szegregátum nincs, a város több pontján is találkozhatunk a mélyszegénység jeleivel, valamint romák által lakott ingatlanokkal. A város peremén, 10-15 házból álló kis területen jellemzően roma közösség él, de ott is laknak nem roma származású polgárok. Ezek az ingatlanok általában nagyon rossz állapotban vannak, egészségtelenek, közművel való ellátottságuk hiányos, olykor közegészségügyi aggályokat vet fel egy-egy család életmódja (rüh, atka, fejtetű, toalett hiányából eredő fekáliaszenyezés). Sajnos a helyi önkormányzat által delegált közmunkások takarító akciója után, ismételten megjelentek a szemétkerakatok.

- b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A fent említett településrészen élő emberekről statisztikai adatokkal nem rendelkezünk, jellemzően középkorú családok élnek ott több gyermekkel. Jövedelmük alkalmi munkából illetve napi bejelentéssel történő munkavégzésből származik, de még mindig sokan segélyezettek, gyermekeik között igen nagy számban kerül ki hátrányos-és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás és iskolás.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Ez elmúlt években nem figyelhető meg nagyobb mértékű átrendeződés.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²²

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás,

Az ügyeleti ellátást Szabadszállás a szakellátások Kecskeméten biztosítottak.

²² KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségügyenlétlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

A védőnők a házi gyermekorvossal szoros együttműködésben végzik munkájukat. Tevékenységükkel a település egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

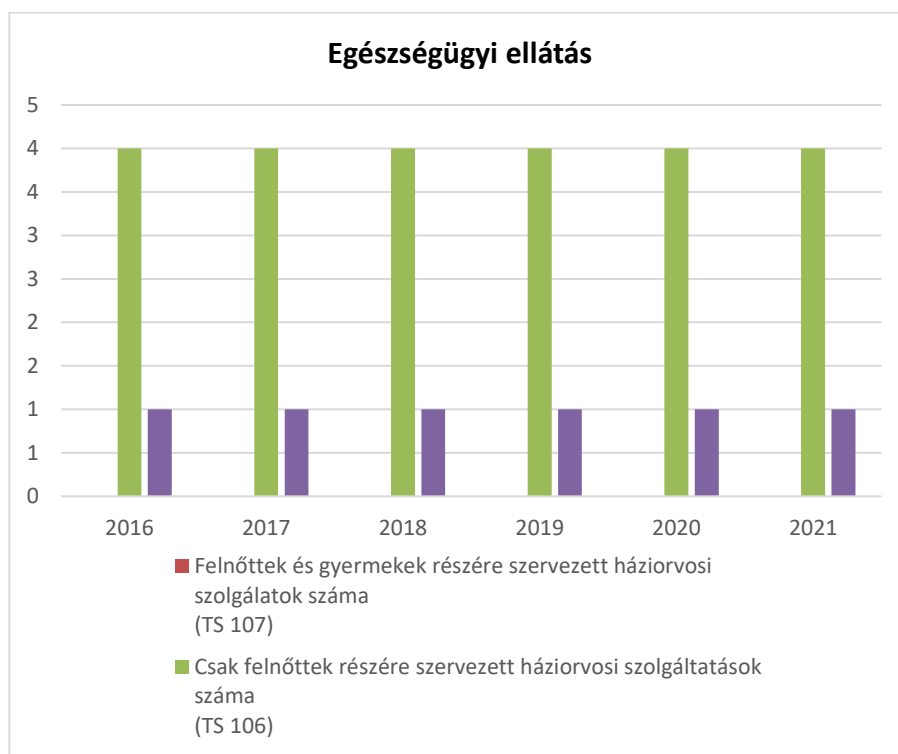
Az iskola-egészségügyi feladatellátást a gyermekorvos és a védőnők közösen végzik.

A területi ellátásért felelős kórház a Bács-Kiskun Megyei Kórház.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	4	1	1	154	48,93
2018	0	4	1	1	142	48,47
2019	0	4	1	1	133	28,88
2020	0	4	1	1	124	29,57
2021	0	4	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az iskolafogászati szűrést településen működő fogorvos látja el. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyógypedagógiai tanácsadás és korai fejlesztés-gondozás kiszervezett formában biztosítja az Izsákon élő gyermekek számára. Az iskolai logopédiai feladatokat Mezeiné Fejszés Zsuzsanna végzi külön szerződés alapján. Felnőttek számára rehabilitációs ellátásra nincs lehetőség a városban.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetést és az iskolai büfé üzemeltetését vállalkozó végzi.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A városban korábban leginkább foci és röplabda sportágakban volt lehetőség megmérettetni magát a lakosoknak. Ma már színes paletta áll rendelkezésére a sport szerelmeseinek a táncos mozgásformától a jógáig. Minden korosztályt kiszolgáló lehetőségekkel találkozhatunk.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A helyi önkormányzat fenntartásában működő Gondozási Központ és Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat által biztosított családsegítésre és házi segítségnyújtásra, ill. az egyéb szolgáltatásokra igen nagy igény van a város lakóinak előregedése miatt, előfordul, hogy az intézmények vezetőinek kapacitás hiánya miatt fontossági sorrendet kell felállítania a jelentkezők között. A szociális étkeztetés népszerű és keresett a lakók körében. A szociális otthoni elhelyezésre is egyre nagyobb igény van Izsák és a környező települések lakói részéről.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Ilyen jellegű problémákkal bárki bizalommal fordulhat az Izsáki Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálathoz, akik közreműködnek abban hogy az illető segítséget kapjon szakemberektől.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

Nincs olyan tapasztalat, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése megtörtént volna bármikor a szolgáltatások nyújtásakor. Az önkormányzattal szemben ennek okán nem indult eljárás.

- j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Izsák településen nem található népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	24 560	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Izsák közösségi életét hosszú évekig csak az ősszel megrendezésre kerülő Sárfehér Napok rendezvénysorozat, Őszi Fesztivál, Családi Majális és az általános iskola, óvoda által szervezett diákprogramok jellemezték, azonban Izsák Város Önkormányzatának, az Izsáki Házitészta Kft. valamint Prikkel László vállalkozónak köszönhetően egyre színesebbé vált a paletta, melyet ma már a Tegyük Izsákért Egyesület, Sárfehér Néptánc Egyesület által szervezett közösségi

rendezvények is gazdagítanak. Minden program látogatott, széles körű érdeklődést mutatnak a lakosok, az ország minden pontjáról érkeznek látogatók.

A rendezvényeknek helyszínt biztosít az Izsák Város Önkormányzat által fenntartott Izsáki Általános Művelődési Központ, a Sportcsarnok, valamint a település felújított főtere is.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Nagyobb közösségi konfliktusok, a viszonylag alacsony lakosságszámból adódóan nem jellemzőek a településen. Szükség esetén a rendőrség megteszi intézkedését.

Az izsáki közösségre jellemző, hogy véleményüket, tapasztalataikat valamilyen ügy kapcsán a helyi facebook csoportban osztják meg egymással. Itt akadnak nézeteltérések, amiket az adminok próbálnak kezelni.

Izsák Város Önkormányzata minden évben közmeghallgatást szervez és a soros Képviselő-testületi ülések is nyilvánosak.

Izsák Város Önkormányzatának Polgármestere és Jegyzője minden héten ügyfélfogadást tart, amikor is személyesen fordulhatnak a lakosok problémáikkal, kérdéseikkel a város vezetéshez. Kisváros révén jellemző, hogy a lakosok a Képviselőket is megállítják az utcán, vagy egyéb úton keresik meg őket. A vezetés igyekszik a felmerülő problémákat megvizsgálni és kezelni, az állampolgárok érdekeit szem előtt tartani. A lakossággal történő kommunikációs csatornák révén kisebb a konfliktusok száma.

Az Önkormányzat továbbá kiemelt figyelmet fordít a roma és nem roma lakosság konfliktusainak kezelésére is. Jelenleg Tóth Sándorné – a Kiskőrösi Család- és Gyermejjóléti Központ alkalmazottja – látja el az óvodai és iskolai szociális segítséget.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A családon belüli erőszak az emberi jogok durva megsértése, amely fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. A gyermekek, a nők, az öregek, a gyengébbek bántalmazása nagyon gyakori jelenség, azonban az ilyen támadás elleni védekezés eszközei még nem intézményesedtek. Általában azok, akik segítséget kérnek valamelyik hozzátartozójuk, rokonuk bántalmazó magatartása miatt, még az érdemi intézkedések előtt meggondolják magukat, és elzárkóznak a további együttműködéstől. Ennek elsődleges oka a családon belüli fenyegetettség, az anyagi, érzelmi kiszolgáltatottság és a bizonytalan jövőtől való félelem. A fenti problémák kezelése, megelőzése érdekében elengedhetetlenül fontos a társintézmények szoros együttműködése a rendőrhatallyal, valamint a jelzőrendszer kifogástalan működése.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Izsák településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, akik ápolják hagyományaikat és a kapott támogatásokból évről évre szerveznek programokat a roma nemzetiségű gyermekeknek, felnőtteknek. A programok megszervezéséhez Izsák Város Önkormányzata is segítséget nyújt.

e) helyi lakossági önszerveződések;

Évente több alkalommal jönnek össze helyi csoportok abból a célból, hogy a város tisztaságáért tegyenek és helyi lokálpatrióták is szerveznek kisebb csoportokban városszépítő programokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A település lakossága által adott adományokat a helyi Gyermekjóléti-és Családsegítő Szolgálat gyűjti, majd osztja szét a rászoruló családok között, akik minden hónap utolsó csütörtökén melegétel osztást is tartanak. Az ételosztás költségeit Izsák Város Önkormányzata finanszírozza.

A településen a Tegyük Izsákért Egyesület is végez karitatív tevékenységet, mellyel sok rászoruló családon segít.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolázottság és munkanélküliség	Munkanélküliek munkaerő piaci integrációjának elősegítése. Az érintettek Foglalkoztatási Osztállyal történő együttműködésre való ösztönzése esetleges munkalehetőség vállalása okán. Iskolázottság vonatkozásában már az óvodában korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alaprogram. (KAP)
Közfoglalkoztatásban részt vevők számának növelése	Magas a képzetlen, tartós munkanélküliek száma. Foglalkoztatásba integrálásukkal cél a szegénység ciklikus megszakítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszerűen az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezelhetlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkent a társadalmi hátrányait. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van

szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44%-ról 52%-ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekecséyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²³

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 877	3 078	5955	48,31%	51,69%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			180	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	429	461	890	7,20%	7,74%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	94	87	181	1,58%	1,46%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

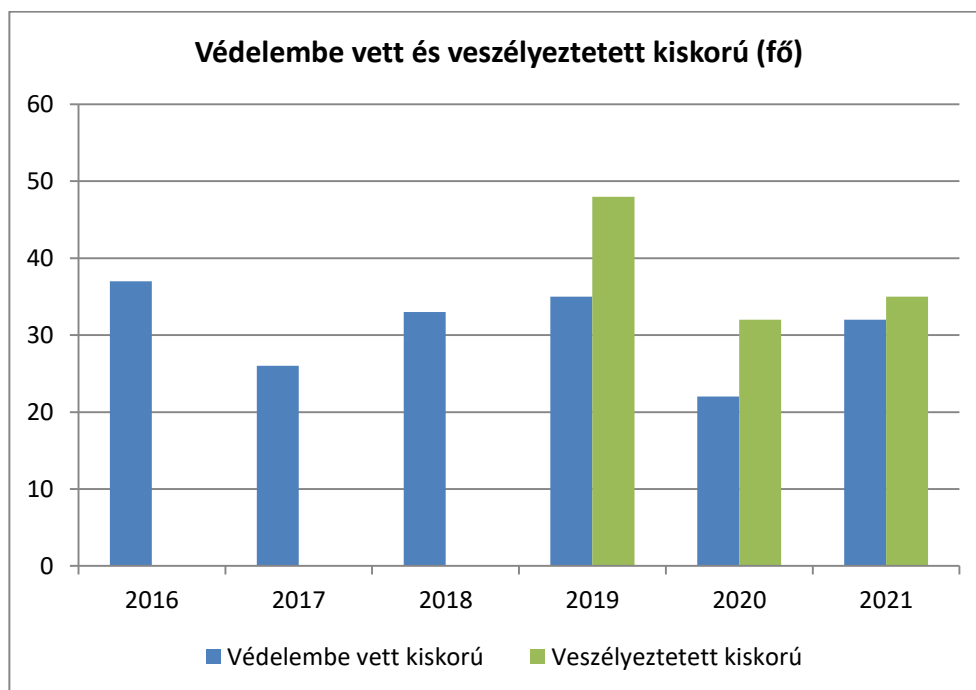
A fenti táblázatból megállapítható, hogy az állandó népességnek mintegy 21 %-át adja a 0-17 éves korosztály.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

²³ MAKKOS Nándor : Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	37	n.a.
2017	26	n.a.
2018	33	n.a.
2019	35	48
2020	22	32
2021	32	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

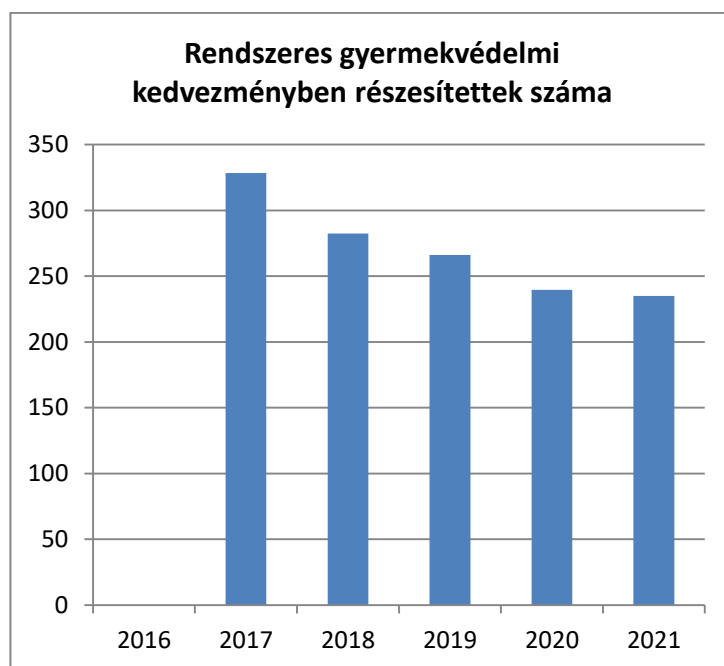

A védelembe vett kiskorúak száma a vizsgált időszakban hasonló értéket mutat a 2017-es és 2020-as évek kivételével, ott alacsonyabb az érték. A veszélyeztetett kiskorúakról hiányos adatok állnak rendelkezésre. Míg 2019. évben 48 gyermeket érintett, addig 2020-ra és 2021-re 32-re és 35-re csökkent ez a szám.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	329
2018	283
2019	266
2020	240
2021	235

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

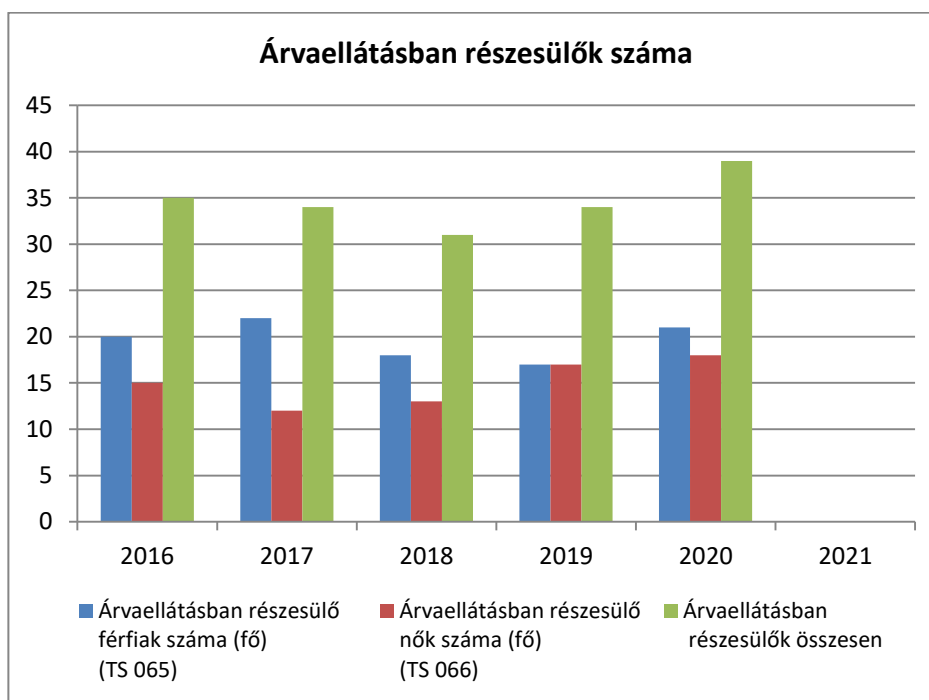

Az adatokból megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évről évre csökken.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	20	15	35
2017	22	12	34
2018	18	13	31
2019	17	17	34
2020	21	18	39
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaeállításra az a gyermek jogosult – ideértve a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt gyermekét is –, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy a haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte.

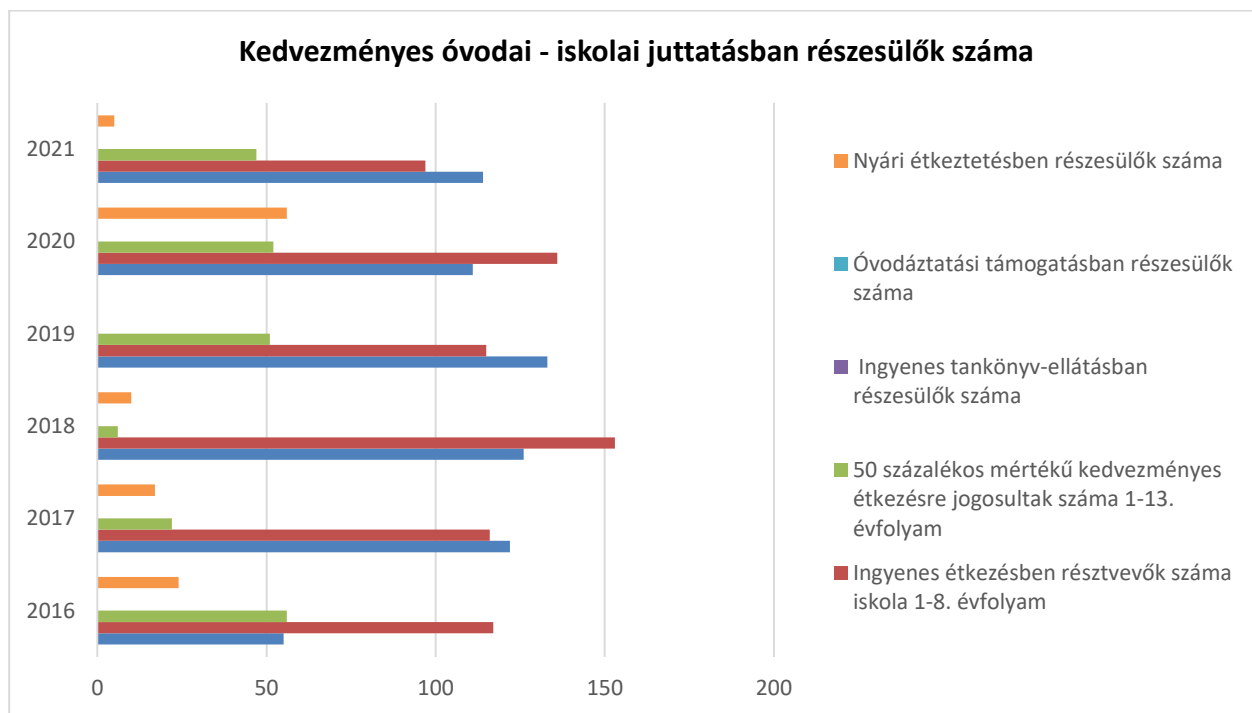
A gyermekek jogán árvaeállításban részesülő személyek száma a vizsgált időszakban azonosnak mondható.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	55	117	56	n.a.	n.a.	24
2017	122	116	22	n.a.	n.a.	17
2018	126	153	6	n.a.	n.a.	10
2019	133	115	51	n.a.	n.a.	0
2020	111	136	52	összes tanuló	n.a.	56
2021	114	97	47	összes tanuló	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Erre vonatkozóan releváns információval nem rendelkezünk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nem rendelkezünk erre vonatkozó adatokkal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregátumok azok a területek, ahol az aktív korú népességben belül az iskolai végzettség tekintetében legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, és a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50 %.

A város peremén lakó gyermekek nagy része igen rossz higiénés körülmények között él. A szülők jórészt segélyekből és alkalmi munkából biztosítják az alapszükségleteket. Vannak gyermekek, akik csak az intézményekben (óvoda, iskola) jutnak főtt ételhez, mert az számukra ingyenes. A Családsegítő- és Gyermejjóléti Szolgálat, valamint a helyi karitatív szervezetek is látóköriükben tartják a hátrányos helyzetű családokat: ruhával, élelmiszer- és tisztálkodó csomagokkal, játékokkal segítik őket évente több alkalommal is, könnyítve ezzel a mindennapjaikat. A gyermekek esetében a negatív mintát látva (szülők sem mennek munkába) komoly problémát jelent az iskolából való távolmaradás, mely az iskoláztatási támogatás folyósítását veszélyezteti.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	2	n.a.	-
2017	2	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön évek óta két védőnői körzet működik. A védőnők az Önkormányzat alkalmazásában álltak, de 2023-tól a munkáltatói jogokat a megyei irányító kórház gyakorolja. Esetünkben ez a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	1	n.a.	n.a.
2017	0	4	1	n.a.	n.a.
2018	0	4	1	n.a.	n.a.
2019	0	4	1	n.a.	n.a.
2020	0	4	1	n.a.	n.a.
2021	0	4	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

SNI ellátás a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. Gyógypedagógiai konduktív pedagógiai ellátás. Amennyiben már az óvodába lépés előtt korai fejlesztésben részesült, annak szakvéleménye alapján folytatódik fejlesztése.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás személyes gondoskodást nyújtó alapellátás. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások

közvetítésével látja el. A feladatok megvalósulását a komplex családgondozás, a családlátogatások, a felvilágosítások, információnyújtás, a tanácsadás, a családkonzultációs lehetőségek, a segítő beszélgetések, kérelmek, beadványok kitöltésének segítése, adományok közvetítése, intézményi támogató levelek megküldése, csoportok szervezése, vagy a kliens csoportba való eljuttatása szolgálja. A családsegítő egy eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség, akkor haladéktalanul megkeresi a család és gyermekvédelmi központot.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A Gyvt alapján²⁴ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

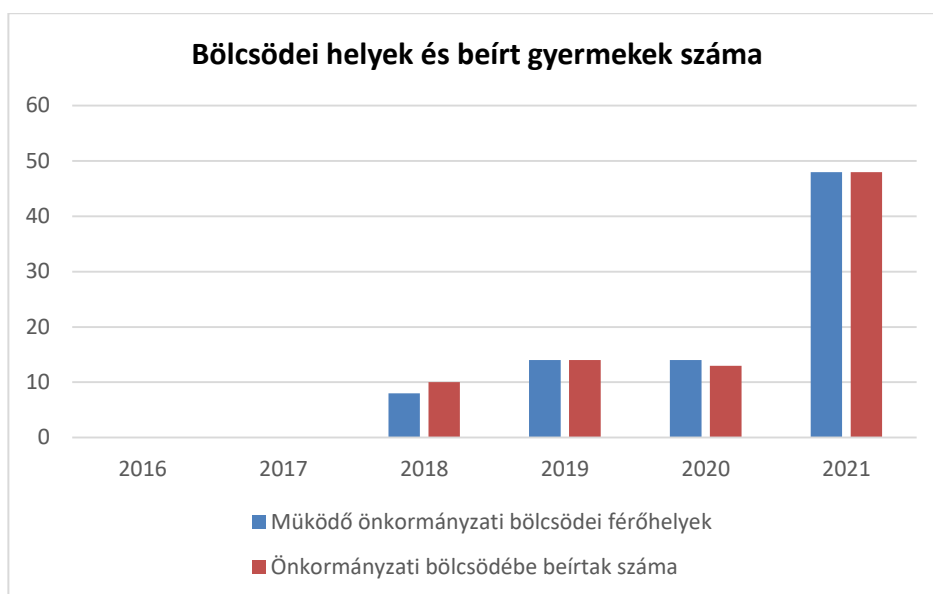
b) a védelembe vett gyermeket.

Izsák Város Önkormányzat intézményei között szerepel az Izsáki Általános és Művelődési Központ által fenntartott óvoda és bölcsőde. Izsák Város Önkormányzata a TOP-1.4.1-19-BK1 – Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése című pályázat keretén belül sikeresen pályázott, így a minibölcsődét 2021-ben felváltotta a három csoportos bölcsőde.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	8	10
2019	14	14
2020	14	13
2021	48	48

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

²⁴ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	14	14	0	0	0	0
2018	0	0	14	14	8	10	0	0
2019	0	0	14	14	0	0	14	14
2020	0	0	14	16	0	0	14	13
2021	0	0	14	17	0	0	48	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A Gyvt. 17. § meghatározza, hogy a gyermekvédelmi rendszerben ki-milyen hatás- és feladatkörrel rendelkezik. A rendszerben részt vevő személyek, szolgálatok, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelésének érdekében, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni.

A település önkormányzat feladata a gyermekjóléti szolgálat működtetése. Az óvoda és iskola a család- és gyermekjóléti szolgálattal a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek iskolai pályafutásának figyelemmel kísérése érdekében napi- heti kapcsolatban vannak egymással.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységnek része még:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- előkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, d) szervezi a helyettes szülői hálózatot,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésére környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A gyermekek mozgására az óvodában és az iskolában is kiemelt figyelmet fordítanak a nevelők. Városunkban jellemzően a civil szervezetek és az iskola szervez különböző szabadidős és szünidős programokat.

A Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat is nagy hangsúlyt fordít a prevenciós tevékenységekre, fontosnak tartja a gondozásban lévő gyermekek hasznos szabadidő eltöltését.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen nem érzékelhető, hogy megkülönböztetik meg az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekeket. A városi rendezvényeken minden korosztály megtalálja a neki tetsző programot. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben igyekszik különböző módon segíteni a helyi roma családokat az RNÖ aktuális évi költségvetésének terhére.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Izsák Város Önkormányzata és intézményeinek munkavállalói az egyenlő bánásmód elvét szem előtt tartva, segítő szándékkal járnak el munkavégzésük során.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi, valamint a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	170	53	31,18
2017	182	44	24,18
2018	180	46	25,56
2019	190	33	17,37
2020	191	30	15,71
2021	189	37	19,57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	429	105	24,48
2017	427	101	23,65
2018	430	98	22,79
2019	434	75	17,28
2020	432	62	14,35
2021	433	89	20,55

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	0	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	149	103
2017	132	78
2018	160	62
2019	154	57
2020	112	59
2021	50	63

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	200	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	8	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:45	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	10	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	17	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	17	0
Gyógypedagógusok létszáma (megbízási szerződéssel)	3	0
Dajka/gondozónő	8	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves gyermek ek száma	Óvodai gyermekcsop ortok száma - gyógypedagó giai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelye k száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatell átási helyek száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek ek száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypeda gógiai gyermekcs oportok száma (TS 086)	Gyógyped agógiai oktatásba n részesülő óvodás gyermek ek száma az integrálta n oktatott SNI gyermek ek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcs oportra jutó gyermek ek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	7	175	1	170	0	0	24
2017	n.a.	7	175	1	182	0	0	26
2018	n.a.	7	175	1	180	0	0	26
2019	n.a.	7	175	1	190	0	0	27
2020	n.a.	7	175	1	191	0	0	27
2021	n.a.	7	175	1	189	0	0	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatokból megállapítható, hogy az óvodai ellátás teljeskörű és feltöltött. A személyi feltételek esetén minden pozíció betöltött, hiányzó létszám nincs. Az óvodába beírt gyermekek száma az engedélyezett létszámnak és jogszabályi feltételeknek megfelel. Esetenként még túljelentkezés is van.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	2	23	2	18,65	3,26
2017	2	23	1	18,57	2,11
2018	2	23	1	18,70	3,95
2019	2	23	1	18,87	3,92
2020	1	21	1	20,57	6,02
2021	1	21	1	20,61	6,3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	58
2017	40
2018	56
2019	41
2020	56
2021	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált időszakban az általános iskolai osztályok száma – a gyógypedagógiai oktatással együtt – 23 db, amely a 2020-2021-es években 21 db-ra csökkent. Az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban átlagosan 18 fő, de a 2020-2021-es években – amikor kevesebb osztály volt – az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma átlagosan 20 fő.

A vizsgált időszakban a 8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban 40-59 fő között mozog.

A BTM, SNI, (és működő pályázat esetén HHH) tanulókra a tanév elején egyéni fejlesztési tervet készít minden érintett osztálytanító, gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus. A sajátos nevelési igényű gyermekek közül integráltan és gyógypedagógiai tagozaton is tanulnak. A sajátos nevelési igényű gyermekek között mind a hátrányos, mind a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma igen magas, részükre fejlesztő foglalkozások biztosítása elengedhetetlen. Az eltérő tantervű tagozaton szinte minden gyermek hátrányos helyzetű is egyben. Oktatásuk kis létszámú csoportban, pedagógiai asszisztens segítségével történik. Iskolánkba a környező településekről is járnak sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő diákok. Mivel Kiskőrösön és Kecskeméten működik eltérő tantervű általános iskola, a bejárás a gyermekek fogyatékossága miatt sok esetben megoldhatatlan.

A fejlesztőpedagógiai munkaközösségben: egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral), beszéd fogyatékossággal, autizmus spektrumzavarral valamint tanulási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését gyógypedagógus, tanító-fejlesztőpedagógus és tanár végzettségű kolléga végzi.

A fejlesztendő tanulók létszáma relatíve magas, de egyre több azon tanulóknak a száma is, akiknek a befektetett pedagógiai munka eredményeként befejeződik fejlesztése, és elég a tantárgyi korrepetálás.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az esélyegyenlőség előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő bánásmód, az egyenlő hozzáférés biztosításán túl azoknak a támogató mechanizmusoknak a megléte, amelyek csökkentik az eleve hátrányban levő gyermekek hiányosságait, javítják az iskolai sikerességet, előmozdítják a beilleszkedést. Az iskolarendszerben még meglévő szegregáció elemei, és bizonyos szelekciós mechanizmusok korlátozzák az egyenlő hozzáférést a minőségi oktatáshoz, ezzel tovább mélyítik a társadalmi különbségeket.

Az izzási oktatási intézmény befogadó, nem folytatnak szegregált oktatásszervezési gyakorlatot. A településen biztosított a 3. életévet betöltött kisgyermekek számára az óvodai férőhely.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

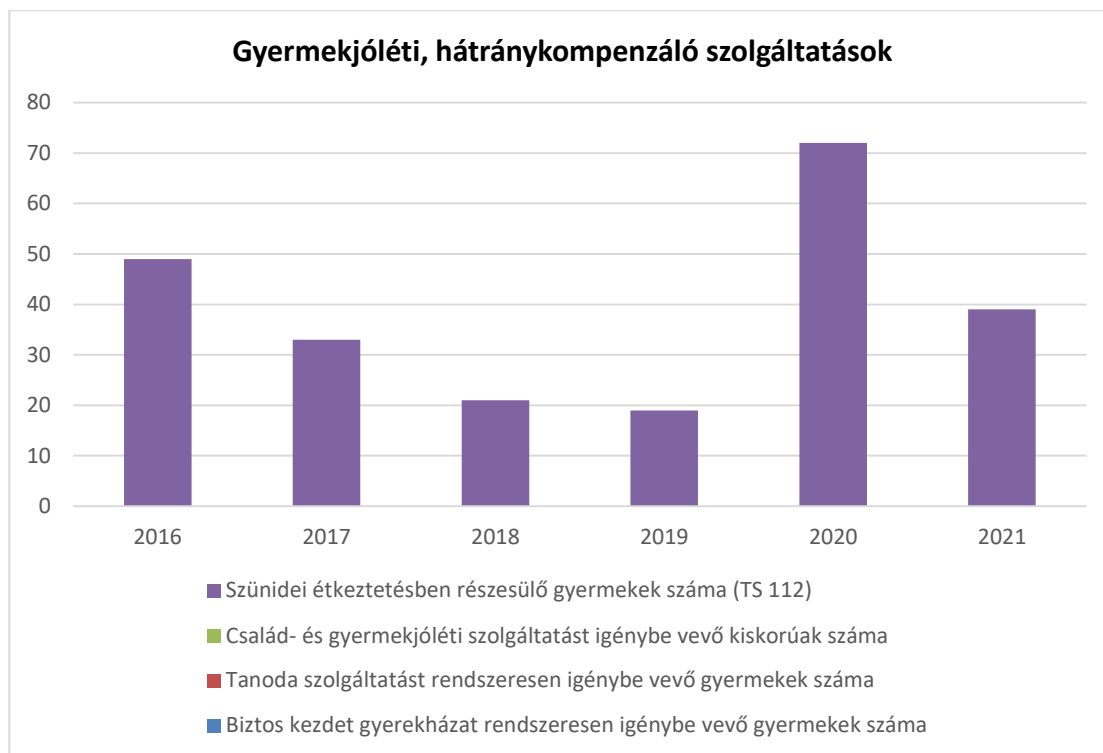
A lemorzsolódási arány az elmúlt évek tekintetében számottevően csökkent a hátrányos helyzetű diákok körében is. A jó eredmény biztosításához hozzájárul, hogy az oktatásban részt vevő tanulóknak a pedagógusok igyekeznek tudatosítani a megszerzett ismeretek értékét, melyhez a szülőket is próbálják megnyerni. Az iskola első évfolyamán a bemeneti mérések elvégzésével már a tanév elején kiszűrjük azokat a gyermekeket, akik tanulás terén elmaradnak társaiktól. A lemaradást egyéni foglalkozással, felzárkóztatással, differenciált oktatással igyekeznek kompenzálni. A felsőbb évfolyamokon is nagy figyelmet fordítanak a lemaradó tanulók tanulmányi előmenetelére. A jelentős lemaradásokat differenciált oktatással és csoportmunkát alkalmazva pótolják. Nagy energiát fektetünk a KAP (Komplex alapprogram) bevezetésére, működtetésére, mely tanulási esélyek- és motivációk növelését célozza meg. Az iskola célja az évvesztés elkerülése, a folyamatos haladás elősegítése. A kompetenciamérések eredményei az országos átlag közelében vannak. Az országos mérések kapcsán nem tartják külön számon a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményeit, ami megnehezíti a fejlesztő

programok tartalmának célirányos tervezését. Az iskola széleskörű színes programokat kínál a tanítványai számára tanítási órákon túl, melyek minden tanuló számára elérhetőek. Tanórán kívüli tantárgy specifikus foglalkozások például: fejlesztő foglalkozások, torna szakkör, magyar felzárkóztató, matematika felzárkóztató, habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, magyar tehetséggondozó, matematika tehetséggondozó. Mindezen felül a pedagógusok külön díjazás nélkül felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokat, valamint különböző szakköröket tartanak. A szabadidős foglalkozásokban szívesen vesznek részt a hátrányos és halmozottan hátrányos diákok is, aktivitásuk a gyakorlati foglalkozáson nagyobb. A művészeti oktatásban minden tanuló részt vehet, a hátrányos helyzetű gyermekek támogatása tandíjkedvezménnyel, ingyenességgel valósul meg.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	49
2017	n.a.	n.a.	n.a.	33
2018	n.a.	n.a.	n.a.	21
2019	n.a.	n.a.	n.a.	19
2020	n.a.	n.a.	n.a.	72
2021	n.a.	n.a.	n.a.	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az óvoda, az általános és a közép fokú iskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó óvodai, iskolai fejlesztő programot szervez. A felkészítés magában foglalja az oktatás méltányossága révén, segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi csoportban, évfolyamon, osztályban meg kell szervezni. Az óvodai, iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.²⁵

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségvédelem, drogprevenció, egészségtudatos életvitelre ösztönzés.	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban. Drogprevenciós előadások szervezése.
Alacsony iskolázottság megelőzése	Óvodai fejlesztőprogramok a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére is. Iskolai komplex alapprogram. (KAP)

²⁵ Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r., 171. - 173. §

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.²⁶

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

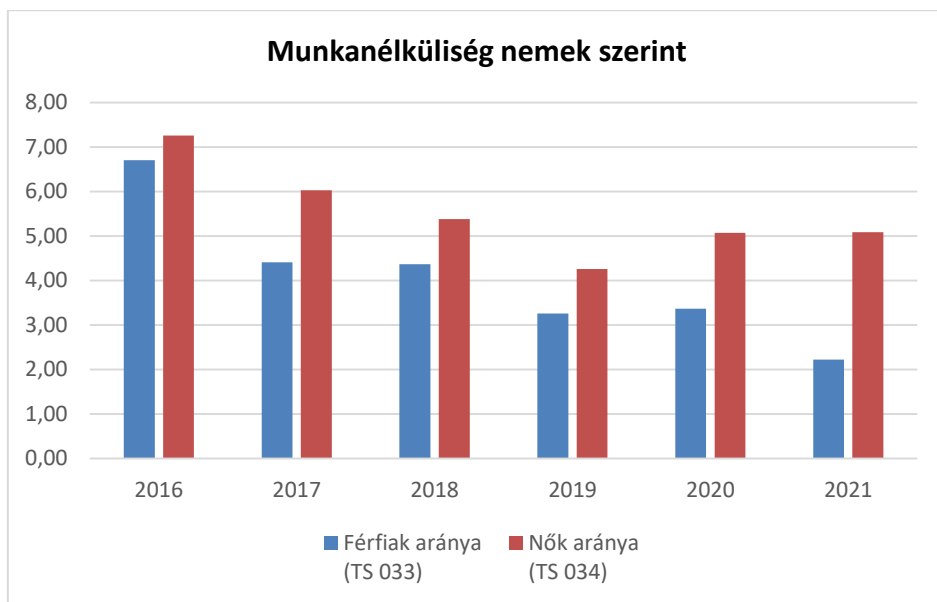
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	6,71	7,26	6,99%
2017	4,41	6,03	5,22%
2018	4,37	5,38	4,88%
2019	3,26	4,26	3,76%
2020	3,37	5,07	4,22%
2021	2,22	5,09	3,66%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskereső körében a nők aránya mindegyik évben meghaladja a férfiak arányát. Az előző időszakhoz képest nem történt elmozdulás a nők nagyobb arányú munkavállalása irányába.

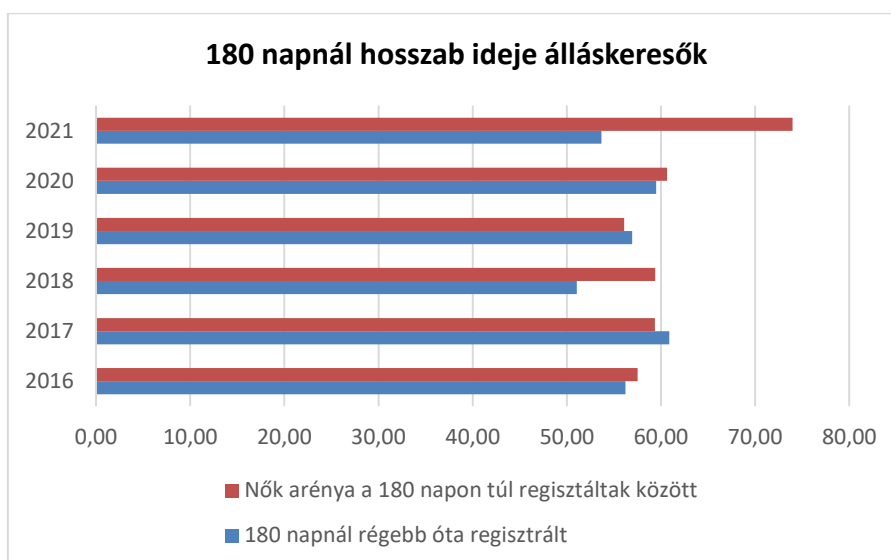
²⁶ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	56,25	57,52
2017	60,89	59,35
2018	51,06	59,38
2019	56,94	56,1
2020	59,49	60,64
2021	53,68	73,97

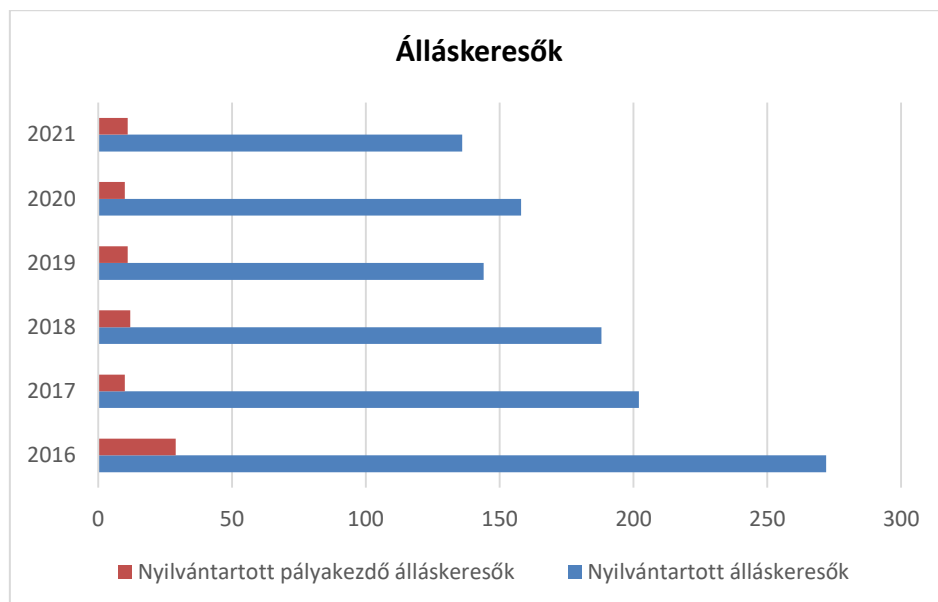
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kitűnik, hogy az összes nyilvántartott álláskeresőkön belül nagyobb részt tesz ki azoknak a száma, akik több, mint 6 hónapig nem találtak maguknak foglalkoztatási lehetőséget. Ennek a veszélyeztetett körnek több, mint kétharmada a nők közül kerül ki. A nők álláskeresési hajlandóságát befolyásolja az is, hogy a háztartásban van-e más jövedelemmel rendelkező személy, mert a létbiztonság ettől is függ. Meghatározó tényező az álláskeresés szempontjából az egészségi állapot, az iskolai végzettség, a személyes és a környezeti motiváció, a jó minta megléte vagy hiánya, a korábbi munkatapasztalat.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	272	29
2017	202	10
2018	188	12
2019	144	11
2020	158	10
2021	136	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakból megállapítható, hogy nyilvántartott álláskereső száma évről évre növekszik, de közülük is a pályakezdők nem egész 10 %-át teszik ki.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az izsáki álláskereső ügyeiket a 25 km-re fekvő Kiskőrösön tudják intézni. A foglalkozás esélyeihez való hozzáférést aktívan segíti a Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya. Az ügyintézők segítséget és információt nyújtanak az álláskeresőknél, tanácsokkal látják el őket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerőpiacon az alacsony végzettségű nők körében jellemző, hogy betanított munkásként helyezkednek el a közelben lévő nagyobb településeken található munkahelyeken, vagy alkalmi munkákat végeznek. A betanított munkás az a dolgozó, aki egy meghatározott munkakörben olyan munkát végez, amelyhez elégséges az általános iskolai végzettség és rövidebb betanítás, illetve tanfolyam.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az 5.1.1. táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskereső körében a nők aránya mindegyik évben meghaladja a férfiak arányát. Az előző időszakhoz képest nem történt elmozdulás a nők nagyobb arányú munkavállalása irányába. Ez országos tendencia, nemcsak a településünket érinti. Sajnos napjainkban is bevett szokás, hogy egy munkaátvitel 2 kvalifikációval rendelkező jelentkező közül a férfit választja ki a feladatra. Ezen jelenség társadalmi megszűnése jelenleg utópia.

Emellett beszélni kell a nemek közötti bérkülönbségekről is, amik szintén a férfiak javára billentik a mérleget.

A nők és a férfiak keresetének különbségét mérő mutatók fontosak az esélyegyenlőség jellemzése szempontjából. Az egyenlő munkáért egyenlő bér alapelve nemcsak a hazai joggyakorlatban jelenik meg (A munka törvénykönyve, esélyegyenlőségi törvény), hanem uniós követelmény is, továbbá szerepel az ENSZ fenntartható fejlődési céljai között is.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	2	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Izsák városban 2 védőnői körzet található. A védőnői pozíciók évek óta betöltöttek.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	8	10
2019	14	14
2020	14	13
2021	48	48

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahely i bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahely i bölcsődéb e beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődéb e beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődéb e beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődéb e (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	14	14	0	0	0	0
2018	0	0	14	14	8	10	0	0
2019	0	0	14	14	0	0	14	14
2020	0	0	14	16	0	0	14	13
2021	0	0	14	17	0	0	48	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a növekedés, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetében az elkövetői szinten masszív férfi dominancia mutatkozik, a cselekmények több mint 80%-át követik el férfiak. A családon belüli erőszak sértettjei elsősorban nők és gyermekek. Általában tartós konfliktus vezet a bűncselekmény elkövetéséhez, de az is tény, hogy a bántalmazás folyamata hosszú ideig rejtve marad, sőt, több esetben nem is kerül sor feljelentésre és eljárás megindítására. Sokszor a közvetlen környezet tud a bántalmazásról, de nem avatkozik be, a tágabb környezetnek pedig fel sem tűnik, hogy valami nincs rendben a családdal. Az agresszió megmutatkozhat lelki terrorban, fizikai, illetve szexuális bántalmazásban. Családon belül a bántalmazás folyamata ciklikusságot mutat, a bántalmazást követően az elkövető részéről büntudat és megbánás jelentkezik, majd a feszültségek újratermelődését követően a bántalmazás megismétlődik. A bántalmazott személy egyre inkább izolálódik, kapcsolatai beszűkülnek. Ezen a ponton a bántalmazott személynek már feltétlenül külső segítségre van szüksége.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.²⁷

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Izsák városban jellemzően a köznevelési és szociális intézményekben, valamint a civil szervezetek vezetői és résztvevői közül kerülnek ki.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A felnőtt nőket érintő társadalmi problémák megegyeznek az országos problémákkal: tudatos családtervezés hiánya, láthatatlan munka, túlterheltség, gyermekgondozás nőkre hárítása, idős családtag nőkre hárítása, munkaerőpiaci hátrányok (keves munkatapasztalat, alacsony iskolai végzettség, bérszakadék, gyermeknevelésből eredő negatív diszkrimináció, kevés bölcsődei férőhely). Azt mondhatjuk, hogy ezek a jelenségek részben információ hiányból, de sokkal inkább a nők megbecsültségének hiányából fakadnak.

A láthatatlan munkát többnyire nők végzik el: a magyar nők átlagosan heti tíz órával többet töltenek csecsemőgondozással, gyerekneveléssel, hat órával többet főzéssel és házimunkával a férfiaknál. Még akkor is több fizetetlen munkát végeznek a magyar nők (és ez ellen nincs is különösebb kifogásuk), ha ők a kenyérkeresők a családban, és a férfi munkanélküli. A nemek egyenlőtlensége az otthon falain belül kezdődik, többek között igenis ott, hogy ki mennyit mosogat. Cselédnek tekinteni a másikat, megfosztani egyén mivoltától, egyedüli életcéljának a másokról való gondoskodást tételezni - a bántalmazás kezdete, annak egy formája. A hagyományosnak becézett, így alattomosan pozitívnak beállított - holott valójában méltánytalan, egyoldalú - otthoni munkamegosztás mellesleg a nők kiszolgáltatottságát is fokozza. Ugyanis hozzájárul ahhoz, hogy a nő - idő és energia hiányában - nehezebben jut előre a munkahelyén, kevesebbet keres, és így nehezebben tud kilépni az esetleges bántalmazó kapcsolatból, mert egyedül nem tudna megélni. Az egyenlőtlen családi munkamegosztás konzerválja a nemi egyenlőtlenséget. Ennek felszámolása össztársadalmi feladat. A családi munkamegosztás az egyén felelőssége, tudatos döntése a családon belül. Hiába kapnak a nők több információt, ha otthon falakba ütköznek és mindez konfliktust szül. A nemi sztereotípiák felszámolását legelőször az oktatási intézmények tudják megtenni, a családon túl. A hagyományos családi munkamegosztás, több generáción átívelő neveléssel módosítható igazságos, a családot megtartó, egymást elismerő tevékenységgé.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása.	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére, mellyel cél az elmagányosodás csökkentése. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása annak érdekében, hogy az

²⁷ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

	egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni.
A nők körében jellemző munkanélküliség/tartós munkanélküliség csökkentése.	Folyamatos tájékoztatás, kapcsolattartás, felnőtt,- valamint továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettiek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.²⁸ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”²⁹ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”³⁰

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető³¹ kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyülten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősök.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékkal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékoság sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Gazdasági, társadalmi és kulturális tökeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az idősöket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló élelmiszer-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használsz, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága

²⁸ MNTFS 2030. p.70.

²⁹ MNTFS, 2030. p.19.

³⁰ MAKKOS Nándor : Kor alapú diszkrimináció a közszolgáltatásban JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): 21 5 pp 24-30 (2019). p.24.

³¹ Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők az elmagányosodnak.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra..

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 153	849	135,81%
2017	1 177	862	136,54%
2018	1 208	866	139,49%
2019	1 213	890	136,29%
2020	1 220	870	140,23%
2021	1 193	876	136,19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	602	1 024	1626
2017	589	1 019	1608
2018	589	1 011	1600
2019	589	995	1584
2020	575	967	1542
2021	n.a.	n.a.	-

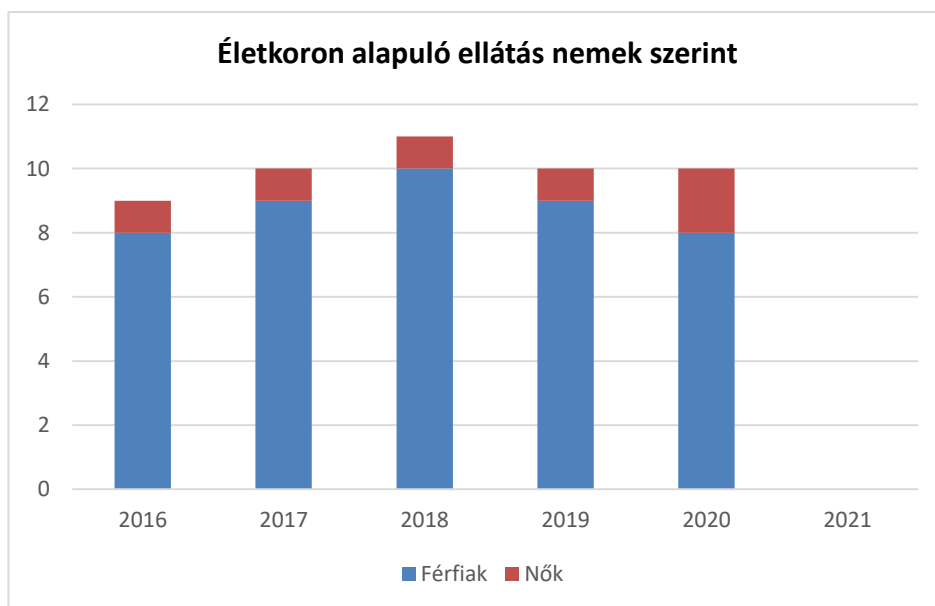
Forrás: TeIR, KSH Tstar

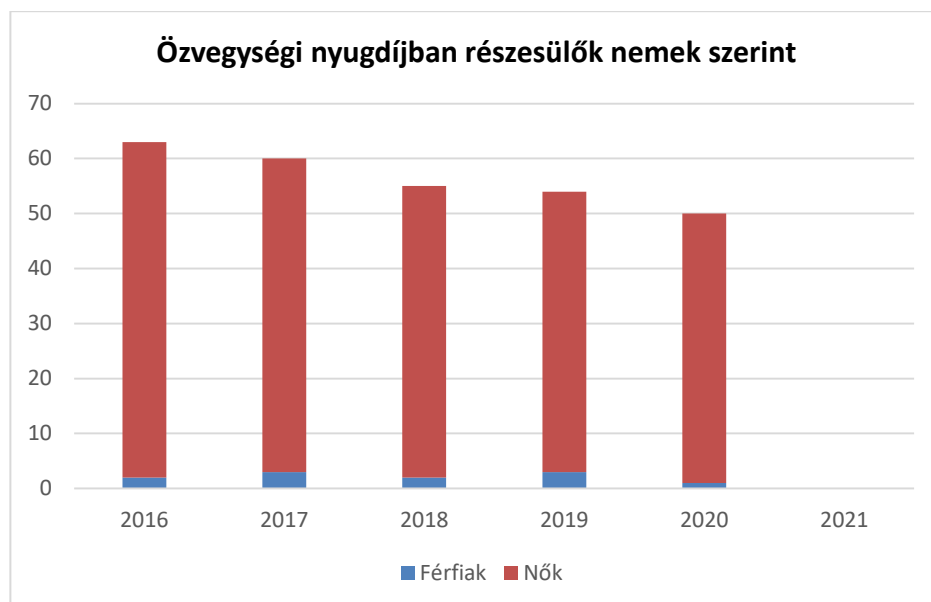
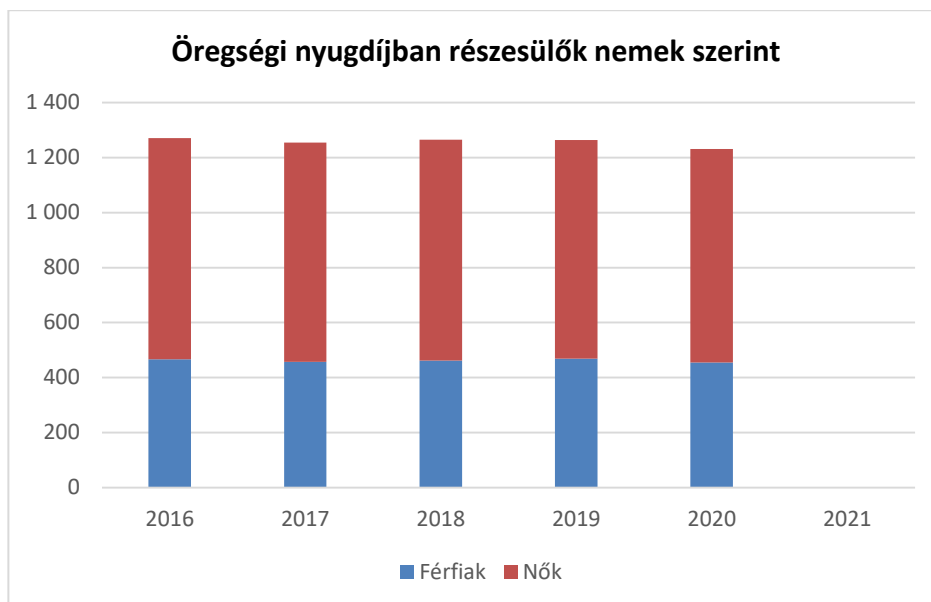
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoro n alapuló ellátásba n részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoro n alapuló ellátásba n részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjba n részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjba n részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjba n részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjba n részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékába n részesítette k havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	8	1	466	805	2	61	n.a.
2017	9	1	457	798	3	57	9
2018	10	1	462	803	2	53	8
2019	9	1	469	795	3	51	7
2020	8	2	455	777	1	49	10
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A vizsgált adatok alapján megállapítható, hogy a település előregedő. A 65 év feletti lakosok száma évről évre nő, csak a 2020-ban indult COVID járványt követően történt csökkenés.

A diagrammokból kitűnik, hogy öregségi nyugdíjban és özvegységi nyugdíjban részesülők száma közül a többségük nő.

Öregségi nyugdíj:

Az igény elbírálása a kizárólag Magyarországon megszerzett szolgálati idő és a kereseti adatok alapján, az egyéb jogosultsági feltételek figyelembevételével történik. Öregségi nyugdíj alatt értendő a teljes és résznyugdíj, a nők kedvezményes öregségi nyugdíja és a rögzített nyugdíj is. Az egyéb jogosultsági feltételek fennállásához kötött korhatár előtti ellátás, táncművészeti életjáradék és átmeneti bányászjáradék összege az öregségi nyugdíj számítás szabályai alapján kerül meghatározásra.

Özvegyi nyugdíj címén a jogosultat ideiglenes özvegyi nyugdíj és özvegyi nyugdíj illeti meg. Özvegyi nyugdíjat a házastárs, a bejegyzett élettárs, az elvált házastárs és az élettárs kaphat a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén. Özvegyi nyugdíjra az jogosult, akinek házastársa, bejegyzett élettársa (a továbbiakban együtt: házastárs) öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy akinek házastársa a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjak között óriási különbségek mutatkoznak. A kevesebb nyugdíjból élők, amennyiben egészségi állapotuk engedi, munkát vállalnak jövedelmük kiegészítéseként. Ez jellemző azokra a nyugdíjasokra is, akinek a családja nem tud támogatást nyújtani vagy esetleg ő nem szeretne másokra szorulni. Sajnos erre lehetőségük a munkaerő-piacon egyre kevesebb, kivételt képez, ha speciális tudással rendelkeznek vagy esetleg a saját vállalkozásban tudnak tevékenykedni.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	272	202	188	144	158	136
41-45 év (TS 042)	Fő	32	27	26	15	20	18
	%	11,76%	13,37%	13,83%	10,42%	12,66%	13,24%
46-50 év (TS 043)	Fő	32	24	15	19	17	11
	%	11,76%	11,88%	7,98%	13,19%	10,76%	8,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	31	20	19	9	14	12
	%	11,40%	9,90%	10,11%	6,25%	8,86%	8,82%
56-60 év (TS 045)	Fő	34	27	13	18	15	21
	%	12,50%	13,37%	6,91%	12,50%	9,49%	15,44%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	25	35	32	21	29	22
	%	9,19%	17,33%	17,02%	14,58%	18,35%	16,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön kevés a nyugdíjas korú lakosság intézményi kereteken belüli foglalkoztatottsága. Az idősek elsősorban mezőgazdasági és kerti munkát végeznek saját gazdaságukban. Ennek oka a város mezőgazdasági jellege, valamint az, hogy a nyugdíjazásra került kollégák helyére számtalan jól képzett, fiatal munkanélküli jelentkezik.

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny idős kor általában jellemzi Izsák nyugdíjasait. Legtöbb idős ember házi gazdaságot üzemeltet, abban tevékenykedik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hasonlóan az országos átlaghoz az idősebb lakosság elhelyezkedési lehetőségei igen korlátozottak, mivel nagy számban áll rendelkezésre fiatal munkaerő. Hátrányos

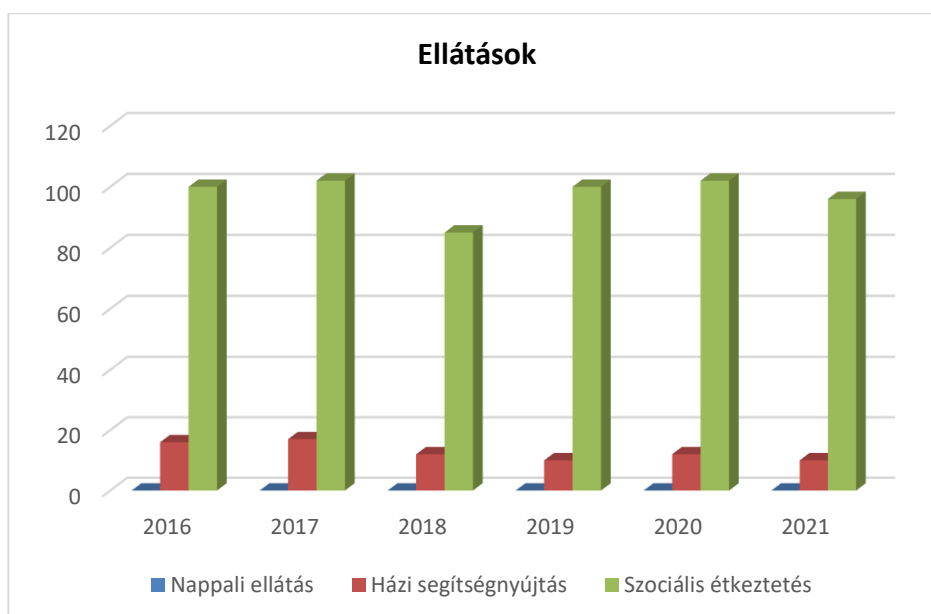
megkülönböztetésről a település egészére nézve nincsenek információink. A nyugdíjba vonuláskor jellemzően elbúcsúznak a munkavállalótól, kis ajándékkal és szóval is megköszönve a munkáját.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 153	0	16	100
2017	1 177	0	17	102
2018	1 208	0	12	85
2019	1 213	0	10	100
2020	1 220	0	12	102
2021	1 193	0	10	96

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A vizsgált időszakból megállapítható, hogy a településen a szociális étkeztetést viszonylag nagy számban igénybe veszik, ellenben a házi segítségnyújtást igénylők száma minimális. Az igénybevevők száma évről évre nem változik kiugróan. A nappali ellátás biztosításának kivitelezése jelenleg folyamatban van, várhatóan a 2024. évtől ez a szolgáltatás is elérhető lesz a településen.

A házi segítségnyújtás és a tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idők esetében is biztosítja az idők szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falu/tanya gondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviselőjének biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását). E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

Településünkön működnek öntevékeny művészeti csoportok. Ilyenek pl. a Sárfehér Néptánc Egyesület, a Városi Vegyeskar, Alkotó Tábor, amely jelentős tagi létszámmal rendelkezik. A Sárfehér Napok rendezvénysorozat népszerűsége töretlen, már országos hírnévnek örvend. Az önkormányzat évente rendszeresen támogatja az öntevékeny művészeti csoportokat.

c) idők informatikai jártassága;

Az idők informatikai jártasságáról nincsenek pontos adataink. A fiatalabb generáció egyértelműen előrébb jár e téren. Családon belül ők lehetnek tanítói az idősebbeknek. Az internet és az informatikai eszközök használatának megkönnyítése céljából a Művelődési Házban több hónapon keresztül tartottak tanfolyamokat. Az igényfelmérést követően tervezik még további tanfolyamok szervezését.

d) a generációk közötti programok.

A városi rendezvényeken minden korosztály megtalálja a neki tetsző programot a kicsiktől a fiatalabb korosztályokon át az időkig. Megfigyelhető, hogy a koronavírus járvány okozta

bezárások, korlátozások után nagyobb a részvételi arány minden rendezvényen, az emberek átértékelték a közös együttlét fontosságát.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A családhoz, illetve az iskolai, munkahelyi közösséghez való tartozás evidens mindenki számára. Fontos kiemelni a csoportlét érzésének gyógyító hatását. Minél szélesebb a természetes támogató hálózatunk, annál nagyobb az esélyünk arra, hogy mentális egészségünket megőrizzük. Ennek érdekében csatlakozunk olyan meglévő közösséghez, mely a fenti célokat szolgálja. Ha nincs a környezetünkben olyan önszerveződő csoport, mellyel közösséget tudnánk vállalni, akkor szerencsés esetben beindul a csoport alkotási folyamat dinamikája. Ilyen folyamatok katalizálták városunk különböző csoportjainak születését.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek nappali ellátásának biztosítása	A nappali ellátást biztosító intézmény kialakítása
Elektronikai eszközök használatának elősegítése az időskorúak körében	Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, gondosóra program, okostelefonok használatának segítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem

zárhatja ki a „fogyatékossgal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”³²

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.³³

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az adatgyűjtés során a településen nincs, vagy alig van adat a fogyatékossgal élő állampolgárokról. Ezért ebben az esélyegyenlőségi programban elemzést próbálunk adni a fogyatékossgal élők jogairól, érdekeiről és az ehhez kapcsolódó elvárásokról.

Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

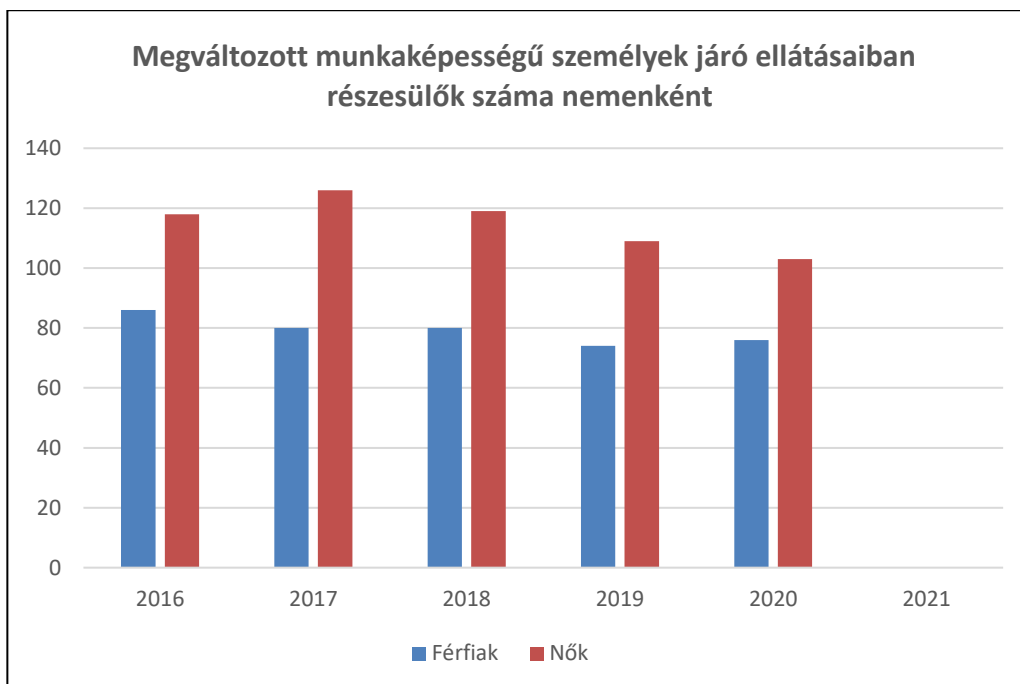
A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossgal esetén még jelentősebb.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	86	118	204
2017	80	126	206
2018	80	119	199
2019	74	109	183
2020	76	103	179
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

³² MAKKOS Nándor : Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

³³ MNTFS 203. p. 23.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatától függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapítható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők aránya évről évre csökken, és a nők aránya minden évben magasabb, mint a férfiaké.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok. Az tény viszont, hogy a fogyatékkal élők foglalkoztatásának biztosítása rendkívül fontos feladat.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Nem áll rendelkezésre információ a pont elemzéséhez.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem áll rendelkezésre információ a pont elemzéséhez, de tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeniük. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nem áll rendelkezésünkre adat a pont elemzéséhez.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás: A fogyatékosági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Nem jogosult fogyatékosági támogatásra az a súlyosan fogyatékos személy, aki

a) vakok személyi járadékában, vagy

b) magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy

c) aki után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak.

Amennyiben ezekről az ellátásokról lemond, a fogyatékosági támogatás megállapítható részére. A fogyatékosági támogatás összege évenként a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül.

Rokkantsági járadék: Annak jár, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásban nem részesül.

Rehabilitációs ellátás:

Jogosult az ellátásra az a megváltozott munkaképességű személy, akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, feltéve, hogy az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig 5 évnél több idő van hátra, továbbá rendelkezik azokkal a feltételekkel is, melyeket a törvény a jogosultság megállapításához előír.

Vakok személyi járadéka:

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett állapotának vizsgálata nélkül kérheti a fogyatékosági támogatás megállapítását.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építészeti hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Izsák városban az újonnan létesült Egészségházban van lehetőség egészségügyi ellátásra. Itt csak az alapellátás biztosított, szakrendelés a településen nincs. Rehabilitációs ellátásra szintén nincs lehetőség.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Tekintettel a jogszabályi előírásokra, Izsák Város Önkormányzata tulajdonában lévő épületek akadálymentesítettek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos emberek és családjaik az egyik legsérülékenyebb társadalmi csoport. Velük közösen kell megteremteni a lehetőséget arra, hogy a város társadalmi életébe aktívan be tudjanak kapcsolódni. Fontos a felvilágosító munka, mert még az intolerancia, negatív diszkrimináció jelen van.

Prioritásként fogalmazhatjuk meg:

- a szemléletformálást,
- szolgáltatások, intézményrendszerek fejlesztését, melyek közvetlenül vagy közvetve elősegítik az érintettek életminőségének javítását az oktatás, szociális szolgáltatások, egészségügy területén.

Városunkban a kulturális programokra való eljutás a fogyatékkal élők számára is lehetséges.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A versenyszférával kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre adat az akadálymentesítettségről. Izsák Város Önkormányzata a tulajdonában lévő épületekben biztosítja az akadálymentes bejutást.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez mérten szinte minden évben felújít a városban egy-egy nagyobb járdaszakaszt, ami nemcsak a fogyatékkal élők közlekedését segíti, hanem a kisgyermekes szülőket is. A hosszabb útszakaszokon, a városon belül kerékpársáv, kerékpárút is kialakításra került, és a jövőben is tervben van újabb szakaszok megvalósítása.

A parkok akadálymentesítettek.

A közösségi közlekedésnél az a tapasztalat, hogy nem minden távolsági buszjárat akadálymentesített még.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatás Izsák városban nem található. Kapacitás függvényében a tanyagondnok szolgáltatásait lehet igénybevenni, aki próbál besegíteni a fogyatékossgal élőknek is.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Izsák Város Önkormányzata a helyi rendeletben meghatározott települési támogatásokkal segíti a településen élő rászorulókat, így a fogyatékkal élőket is.

7.4. Fogyatékossgal élő sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem áll rendelkezésünkre adat a pont elemzéséhez.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

- Akadálymentesített környezet teljes körű biztosítása.
- Közszolgáltatásokhoz való hozzájutás (kultúra, hivatal, ügyintézés, bevásárlás, egészségügyi ellátás, média, helyi/közösségi információk) biztosítása- még mindig hagy kivétlnivalót maga után, a felelősök megnevezése, ha szükséges, akkor többletforrás biztosítása.
- Munkaerő-piaci helyzet szűkülése- önkormányzatnál megváltozott fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása, a meglévő létszám esetleges bővítése.

A fogyatékkal élők számát, élethelyzetét kutató kérdések megválaszolatlanok maradtak, mivel az önkormányzatnál és intézményeinél kevés információ áll rendelkezésre. Az esélyegyenlőség biztosításának egyik alapfeltétele, hogy az önkormányzatnak megfelelő információ álljon rendelkezésre.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentes fizikai környezet biztosítása	További területek, helyiségek akadálymentesítésének biztosítása.
Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről, közreműködés a segítségnyújtásban.	Nincsenek pontos adatok a településen élő fogyatékos személyekről. Az önkormányzat úgy tud közreműködni, hogy minél több, nyilvános felületen közzétesz felhívást, hogy mely szervezetekhez fordulhatnak segítségért.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása
--

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Izsákon nagyságrendileg 10 civil szervezet tevékenykedik aktívan az élet legkülönbözőbb területein. Működik többek között Városi Vegyeskar, Néptáncgyesület, Tanítók Alapítványa, Cserkészcsapat, Sportgyesület.

Településünkön 2 egyházi felekezet végez vallási tevékenységet: a római katolikus és a református egyház.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A szervezetek közötti együttműködés az önkormányzati támogatáson túlmenően a városi programok szervezésében is megvalósul.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Izsák Város Önkormányzata jó partnerségi viszonyt ápol a települési nemzetiségi önkormányzattal, az egyházak képviselőivel, a civil szektor és az érintett gazdasági szereplőkkel. Év közben folyamatos a kapcsolattartás és a közös ügyek intézése. Az önkormányzat lehetősége szerint minden igényhez próbál igazodni támogatás vagy egyéb együttműködés formájában.

A szakmai területeken az önkormányzatok közötti együttműködés is nagyon jól működik.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Izsákon Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, mely minden évben igyekszik különböző módon segíteni a helyi roma családokat az RNÖ aktuális évi költségvetésének terhére.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Civil nonprofit szektor alatt azokat a társadalmi öntevékenységet folytató szervezeteket és önszerveződéseket értjük, amelyek működését nem a megszerezhető profit és nem az állami közfeladat ellátása mozgatja, hanem a valamely közösségi szükségletet megjelenítő társadalmi tevékenység. Szabadidős, sport, kulturális programok szervezését, lebonyolítását végzik, valamint karitatív tevékenységet folytatnak.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen jelenleg nincs for-profit szereplő.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében és az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok jellemzőinek feltárásában résztvevők a város polgármestere, alpolgármestere, jegyzője, a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési, rendvédelmi szakemberek, nemzetiségi önkormányzat elnöke, valamint egyes civil szervezetek képviselői, és a helyi esélyegyenlőségi referens.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakossági végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP Fórum 2023. október 5. napján megvalósult az Esélyegyenlőségi Program előkészítésében és végrehajtásában érintett személyek jelenlétében.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. A HEP IT részletei

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság és munkanélküliség Közfoglalkoztatásban részt vevők számának növelése	Munkanélküliek munkaerő piaci integrációjának elősegítése. Az érintettek Foglalkoztatási Osztállyal történő együttműködésre való ösztönzése esetleges munkalehetőség vállalása okán. Iskolázottság vonatkozásában már az óvodában korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alapprogram. (KAP) Magas a képzetlen, tartós munkanélküliek száma. Foglalkoztatásba integrálásukkal cél a szegénység ciklikus megszakítása.
Gyermekek	Egészségvédelem, drogprevenció, egészségtudatos életvitelre ösztönzés. Alacsony iskolázottság megelőzése	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban. Drogprevenciós előadások szervezése. Óvodai fejlesztőprogramok a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére is. Iskolai komplex alapprogram. (KAP)
Idősek	Idősek nappali ellátásának biztosítása Elektronikai eszközök használatának elősegítése az időskorúak körében	A nappali ellátást biztosító intézmény kialakítása Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, gondosóra program, okostelefonok használatának segítése.
Nők	Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása.	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére, mellyel cél az elmagányosodás csökkentése. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely

	A nők körében jellemző munkanélküliség/tartós munkanélküliség csökkentése.	biztosítása annak érdekében, hogy az egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni. Folyamatos tájékoztatás, kapcsolattartás, felnőtt,- valamint továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása.
Fogyatékkal élők	Akadálymentes fizikai környezet biztosítása Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről, közreműködés a segítségnyújtásban.	További területek, helyiségek akadálymentesítésének biztosítása. Nincsenek pontos adatok a településen élő fogyatékos személyekről. Az önkormányzat úgy tud közreműködni, hogy minél több, nyilvános felületen közzétesz felhívást, hogy mely szervezetekhez fordulhatnak segítségért.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntartásának módja	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Alacsony iskolázottság és munkanélküliség	Alacsony iskolázottság és munkanélküliség	Munkanélküliek munkaerőpiaci integrációjának elősegítése. Az érintettek Foglalkoztatási Osztálya történetéről való ösztönzése	Gazdasági program	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítése, iskolai Komplex alapprogram	Polgármester, Családsegítő Szolgálat, Iskola- és Óvoda intézményvezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	Statisztikai adatok	Humán erőforrás	Folyamatos kontroll	Nincs együttműködés

			esetleges munkalehetőség vállalása okán. Iskolázottság vonatkozásában már az óvodában korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alapprogram. (KAP)									
2	Közfoglalkoztatási program	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése	Magas képzetlen, tartós munkanélküliek száma. Foglalkoztatásban a integrálásukkal cél a szegénység ciklikus megszakítása.	Gazdasági program	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A Munkaügyi Központtal történő egyeztetés, közfoglalkoztatási pályázatok benyújtása, munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Pályázatok beszámolója	Polgármesteri Hivatala humán erőforrása, a pályázaton elnyert pénzügyi támogatás	Pályázat, pályázatban leírt fenntartási szempontok alapján.	Nincs együtt működés
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Egészségvédelem	Egészségvédelem, drogprevenció, egészségtudatos életvitelre ösztönzés	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen	Egészséges életmóddal, megfelelő higiéniaival kapcsolatos tájékoztatás,	Óvoda- és Iskola intézményvezetők	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programokban résztvevő gyermekek száma.	Humán erőforrás	Folyamatos kontroll, megelőzések	Nincs együtt működés

			Drogprevenciós előadások szervezése.		jobb adrogprevenciós előadások gyermekek” Nemzeti Stratégia							
2	Alacsony iskolázottság	Alacsony iskolázottság megelőzése	Óvodai fejlesztőprogramok a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére is. Iskolai komplex alapprogram. (KAP)	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb gyermekek” Nemzeti Stratégia	Korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alapprogram. (KAP)	Polgármester, intézményvezetők, családsegítők	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programokban részt vevő gyermekek száma.	Humán erőforrás	Folyamatok kontroll, programok szervezése	Nincs együtt működés

III. A nők esélyegyenlősége

1	Egyedülálló anyák segítése	Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása	Elmagányosodás csökkentése	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségért Elősegítő Nemzeti Stratégia	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása annak érdekében, hogy az egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni.	Polgármester, családsegítők	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programokban részt vevő nők száma.	Humán erőforrás	Folyamatok kontroll, programok	Nincs együtt működés
---	----------------------------	--	----------------------------	-------------------	---	---	-----------------------------	--------------------------	--------------------------------------	-----------------	--------------------------------	----------------------

1	Anyák elhelyezkedésének segítése	GYES lejárat után nehéz az anyák elhelyezkedése, munkában történő visszakérülése GYES-ről való visszatérés a munkaerő piaca mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Az anyák – GYES lejárat utáni munkakeresésének elősegítése, megkönnyítése.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Internetes időszakonkénti – állás lista megküldése a feliratkozott személyeknek az aktuális környékbeli állásokról.	Polgármester, családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap)	Internetes információ nyújtások száma	Személyi erőforrások szükségessége.	Hosszú távon, önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együtt működés
---	----------------------------------	--	--	-------------------	--	---	----------------------------	--------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	--	----------------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Nappali ellátás biztosítása	A Gondozási Központ által nappali gondozásra szorulóknak nincs lehetőségük igénybevenni a szociális ellátást.	Az idősek részére a nappali ellátás/gondozás biztosítása	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Időügyi Nemzeti Stratégia	Nappali ellátást biztosító intézmény létrehozása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Igénybevevők létszáma	Önkormányzat és érintett civilszervezetek humán erőforrása.	Humán erőforrás biztosítása az ellátás igénybe vételéhez	Nincs együtt működés
2	Tech-nagyi	Elektronikai eszközök használatának elősegítése az időskorúak körében	Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, gondosóra program, okostelefonok	Gazdasági program, Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Időügyi Nemzeti Stratégia	Számítógépes tanfolyam szervezése, gondosóra program hirdetése	Polgármester, művelődésszervező, családsegítők	2028. 12. 31. (szerda)	Az ilyen jellegű tanfolyamok tartásával kapcsolatos oktatási alkalmak száma. Oktatáson	Oktatói díjak, terem bérlet ára.	Önkormányzati forrásból fenntartható.	Nincs együtt működés

			használatának segítése.						résztvevő személyek száma.				
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Akadálymentes fizikai környezet biztosítása	Középületek nem teljes körűen akadálymentesítettek. Közterületen történő mozgásukban akadályoztatva vannak.	Az intézmények teljes körű akadálymentesítésének kialakítása. Biztosítani számukra a tolokocsival való közlekedést a közterületen.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	Középületek átépítése, bővítése az akadálymentesítésnek megfelelően. Közúthálózat javítása	Polgármester, Intézmények vezetői	2028. 12. 31. (vasárnap)	Pályázatokon történő részvétel, pályázati lehetőségek felkutatása.	Humán, és pénzügyi erőforrások.	Pályázatokból, anyagi erőforrás megléte esetén hosszú távon fenntartható	Nincs együtt működés	
2	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről, közreműködés a segítségnyújtásban.	Nincsenek pontos adatok a településen élő fogyatékos személyekről. Az önkormányzat úgy tud közreműködni, hogy minél több, nyilvános felületen közzétesz felhívást, hogy mely szervezetekhez fordulhatnak segítségért.	Gazdasági program, szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	Statisztikai adatok elemzése, felmérés készítése.	Polgármester, szociális ügyintéző, családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap)	Statisztikai adatok	Humán erőforrás	Hosszú távon önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együtt működés	

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a

figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Izsák Város Önkormányzat

6070 Izsák, Szabadság tér 1.
Tel.: +3676/568-060

KRID: 153513924
E-mail: izaak@izaak.hu

KIVONAT

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2023. október 25-én megtartott testületi ülésének jegyzőkönyvéből

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 66/2023. (X.25.) határozata

A 2023-2028. évi időszakra szóló helyi esélyegyenlőségi program elfogadásáról

Izsák Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2023-2028. évi időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot áttekintette, megtárgyalta és azt, az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadta.

Felelős: Dr. Bozóky Imre polgármester
Határidő: azonnal

K.m.f.

Dr. Bozóky Imre sk.
polgármester

Bak Nándor sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Izsák, 2023. október 26.

Dr. Kiss Nikolett
aljegyző

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Izsák Város Önkormányzata

HEP 2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	80
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	81
10. A HEP IT részletei	81
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	81
2. Jövőképünk.....	82
3. Megvalósítás.....	88
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebkvtv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Izsák Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.

A település bemutatása

Izsák 11.376 ha területen Bács-Kiskun Vármegye ÉNY-I részén, Kecskemét és Kiskőrös között fekszik, mindkét településtől mintegy 27 km-re. A település határában van az 52. sz. Főút, amely Dunaföldvár, illetve Kecskemét irányába halad. Az út jelentős tranzit forgalmat visz át a település külterületén, mely Kecskemét érintése nélkül becsatlakozik az M5-ös autópályába.

Az országos fő és mellékutak találkozásánál, közlekedési csomópontban fekvő várostól (Solton keresztül) 110 km-es távolságra van, és mindössze 95 km-re Kunszentmiklóson keresztül.

Az országos mellékutak Izsák központjából kiindulva közvetlen megközelítési lehetőséget biztosítanak Bács-Kiskun Vármegye közeli városaiba és településeire az égtáj minden irányába.

Izsák a Kiskőrösi Járáshoz tartozik, de a környező települések között saját vonzáskörzete van. A középszintű ellátás tekintetében a 27 km-re fekvő megyeszékhelyhez, Kecskeméthez kötődik.

A települést Északon és Délen a kivezető utak mentén ipari és mezőgazdasági üzemek, telephelyek határolják. A belterület sűrű, családi-házas beépítettségű, a külterületen tanyák sorakoznak.

Közigazgatási területének kb. egyötödét teszi ki (nyugati oldalon) a Kiskunsági Nemzeti Park részét képező Kolon-tó északi része, melynek másik fele Páhi területéhez tartozik. Szigorúan védett terület, csak szakmai turizmus létezik, szervezett csoportokkal madármegfigyelő és gyűrűző állomással.

Izsák közigazgatási területének jelentős része mezőgazdasági hasznosítású külterület, mindössze 6,59 %-a a belterület. A szántóföldek aránya 50% feletti, melynek túlnyomó része Északon található.

A belterület két területi egységre oszlik: a központi belterületre és Kis-Izsákra. A két lakott terület határa között ma 3,5 km hosszon beépítetlen terület húzódik.

Izsák lakossága 2022. év végén 5.833 fő. A belterület zömét a lakóterületek teszik ki. Kisebb területen az intézmények foglalnak helyet és nagyon kis területen lévő gazdasági telepek helyezkednek el. A meglévő ipari üzemek a külterületen, a volt majorságokban telepedtek le, azokban elsősorban, melyek az országutak mentén helyezkednek el.

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

Kis-Izsák a központi településtől ÉNY-ra helyezkedik el. Egy főút és azzal párhuzamosan két utca képezi. Lakosságának száma 2022. év végén 227 fő.

A települést először a Tihanyi Apátság irattárában lévő dokumentum szerint említik 1055-ben Culun Aqua néven. Ez a jelenleg is meglévő Kolon-tavat jelenti, amely a város DNY-I oldalát szegélyezi. Később Kun László birtokleveleiben Isac néven szerepel. A jelenlegi Izsák néven 1474 óta szerepel az egyházi feljegyzésekben.

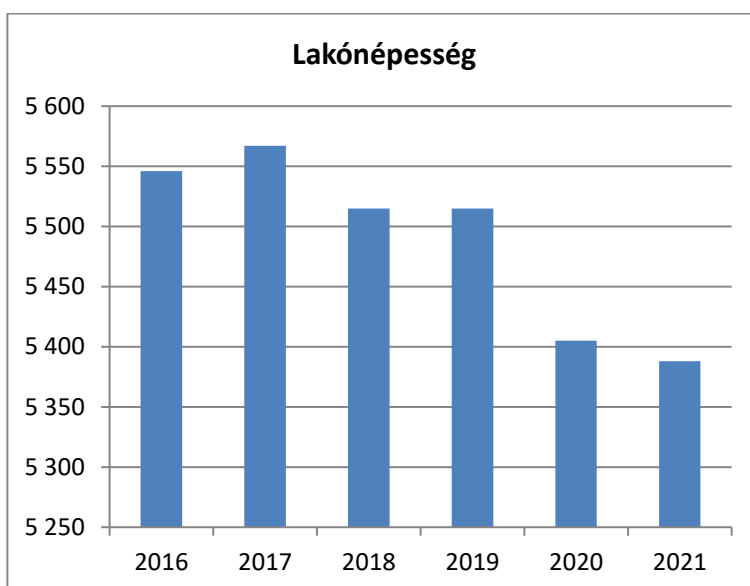
Fontosnak tartom megemlíteni azt is, hogy Izsák ma már országszerte a „Sárfehér hazájaként” ismert. 2006. óta, mint Arany Sárfehér védett eredetű bort tartják számon.

Izsák legismertebb rendezvényét is a nagy becsben tartott szőlőfajtánkról nevezték el. A Sárfehér Napok programsorozata 1936-ban indult útjára, mely nemcsak Izsák, de a térség kiemelkedő rendezvénye is.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	5 546	bázis év
2017	5 567	100,38%
2018	5 515	99,07%
2019	5 515	100,00%
2020	5 405	98,01%
2021	5 388	99,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. A fenti adatokból megállapítható, hogy a település lakossága folyamatos csökkenést mutat.

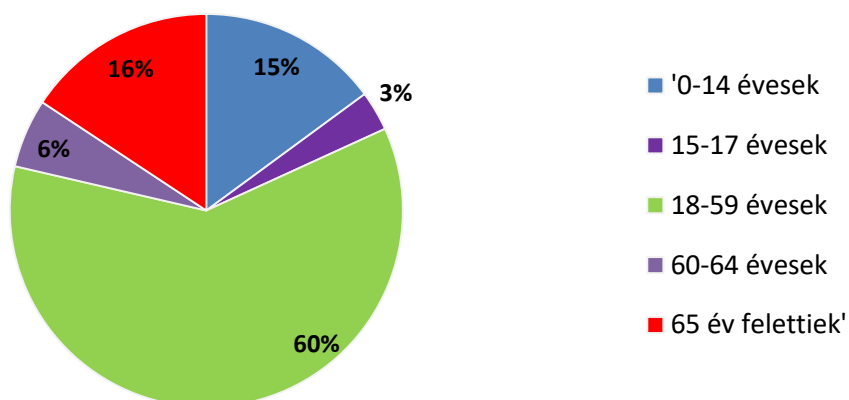
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 877	3 078	5955	48,31%	51,69%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			180	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	429	461	890	7,20%	7,74%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	94	87	181	1,58%	1,46%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 739	1 561	3300	29,20%	26,21%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	163	208	371	2,74%	3,49%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	452	761	1213	7,59%	12,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

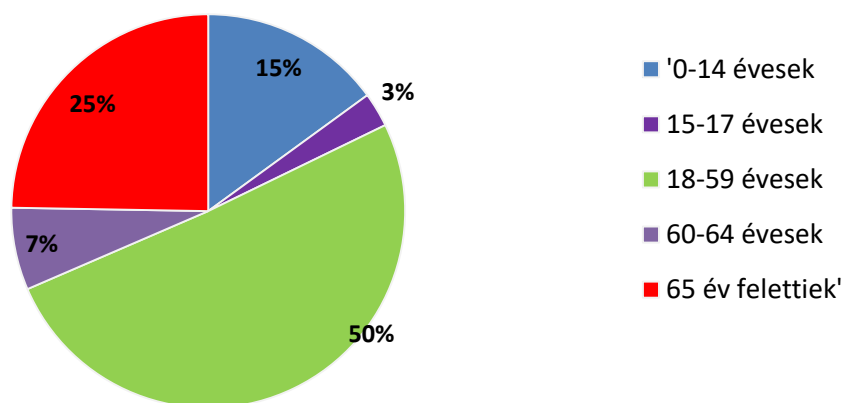
Az állandó lakónépesség száma a bejelentett állandó népességet jelenti. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy máshol van-e bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Látható, hogy az állandó lakosok száma jóval magasabb a lakónépesség számánál, ez adódhat abból, hogy a vidéken középiskolákban, felsőoktatási intézményekben tanulók ideiglenesen más településen tartózkodnak. Jól látható, hogy a nők aránya magasabb a férfiakénál, tehát a nők célcsoporttal is kiemelten kell foglalkozni az esélyegyenlőség területén. Az életkor szerinti bontásban látható, hogy az állandó lakónépességnél a 18-59 éves korosztály a meghatározó.

2. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

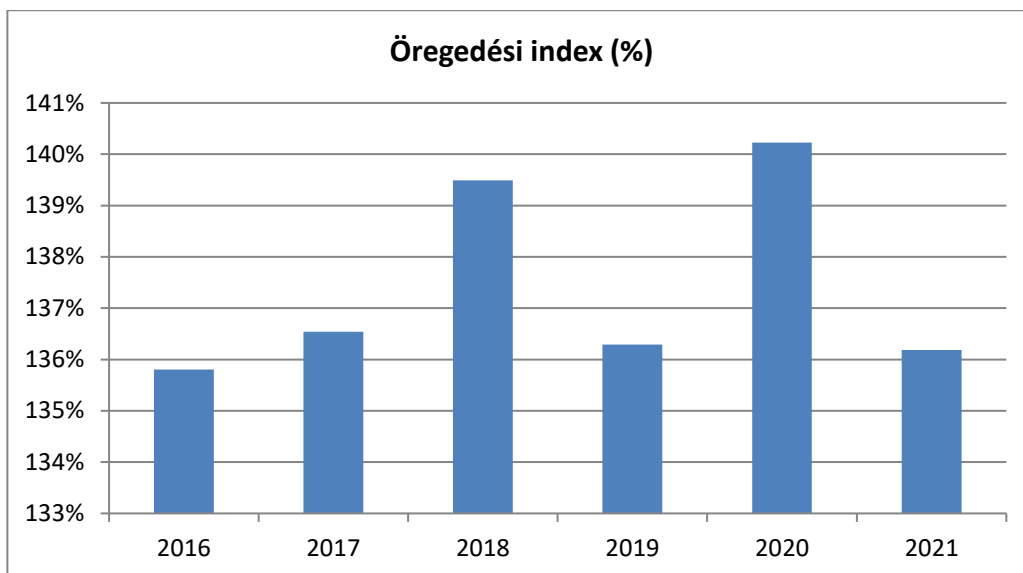

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 153	849	135,81%
2017	1 177	862	136,54%
2018	1 208	866	139,49%
2019	1 213	890	136,29%
2020	1 220	870	140,23%
2021	1 193	876	136,19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli személy jut. Mivel az öregedési index minden évben 100 % felett van, ezért a 65 év felettiek vannak többen, így a település előregedő. Ennek következtében az idősök fokozottabb ellátására van szükség, ugyanakkor el kell gondolkodni azon, mivel lehetne vonzóvá tenni a települést ahhoz, hogy fiatal többgyermekes családok települjenek be.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-7,88
2017	1,98
2018	-4,87
2019	5,62
2020	-16,67
2021	9,27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

A belföldi vándorlások száma a település tekintetében évente változó. Nagyobb változás a 2020-2021-es években látható, amikor 2020-ban majdnem kétszer annyian vándoroltak el, mint amennyien 2021-ben betelepültek.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,94
2017	-1,26
2018	-6,14
2019	-6,71
2020	-5,31
2021	-14,08

5. számú táblázat adatai grafikonon ábrázolva:

A természetes szaporodás adatai is a település előregedését igazolják, hiszen az élveszületések száma jóval alatta marad a halálozások számának, így évről évre negatív értékek jelennek meg.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Izsák Város Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)² által:

- diszkriminációmentességet,³
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁴
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁵
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁶

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél elsősorban hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek nem mellékesen létrehozhatnak egy a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. A HEP alkalmat és lehetőséget teremt helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az

² 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁷

A HEP helyzetelemző részének céljai:

„Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékossgal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetők legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.⁹ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹⁰ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹¹ A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹²

⁷ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

¹⁰ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹¹ Alaptörvény XXV. cikk.

¹² MNTFS 2030. p. 166.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományokra való tekintettel, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹³ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Izsák Város Önkormányzata esélyegyenlőségi területeit érintő, hatályos önkormányzati rendeletei:

- Izsák Város Képviselő-testületének 9/2016 (VII.6.) önkormányzati rendelete a háziorvosi, gyermekorvosi, a fogorvosi és védőnői körzetek meghatározásáról
- Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2019. (V.28.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés szabályairól és azok megsértésének jogkövetkezményeiről
- Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2020. (II.11.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról
- Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2021. (IX. 15.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelemi ellátásokról
- Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2021. (IX. 15.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról
- Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2022. (III. 30.) önkormányzati rendelete az "Esély Otthon" projekt lakhatási támogatásáról

¹³ Vö. Jat.24. § (1) bek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybeeshetnek. Nemzetközi¹⁴ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. Tiszta víz és higiénia
7. Megfizethető és tiszta energia
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁵ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁶ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve. a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre

¹⁴ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

¹⁵ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁶ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmaznak:

- 1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- 2. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)
- 3. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)
- 4. Új Roma Stratégia (2019-2030)
- 5. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁷
- 6. Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
- 7. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

1. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről:

Magyarország gazdasági kibontakozása a tudás- és képességigényes ágazatok fejlesztésével valósulhat meg. Ezen ágazatok fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy az adott tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítményre képes fiatalok, a tehetségek felszínre kerülnek-e, tehetségük kibontakozhat-e, hasznosulhat-e, a tehetségek pályájukon kellő és folyamatos segítséget kapnak-e és - mindezek következtében - képes lesz-e az ország megtartani a legkiválóbb tehetségeit.

¹⁷ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

A tehetségek megtalálása és folyamatos fejlesztése a tehetséges fiatal számára mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelent. A tehetségek ma már egy adott ország versenyképességét meghatározó kulcstényezővé léptek elő. Ebből is következően a tehetségek megtalálása nem csak a tehetségek és családjuk magánügye, hanem nemzeti ügy, hiszen a tehetség hasznosulása a közvetlen haszon mellett a legversenyképesebb termelés kifejlesztésével és idevonzásával is a teljes nemzetnek többletlehetőségeket teremt. Így a tehetségek segítésének nemzeti programja gazdasági, esélyjavító és társadalomépítési program is.

A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.

A tehetségek segítése nem áll meg a határoknál. A határon túli magyarság tehetségsegítők hagyományainak megismerése, hasznosítása, a határon túli kezdeményezésekkel való folyamatos együttműködés a tehetségsegítést ilyen értelemben nemzeti üggyé is teszi.

A tehetségek segítésében eddig elért, és a Nemzeti Tehetség Program megvalósítása során várható további eredmények nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egésze számára is kiemelkedően értékes, más országokban is adaptálható tapasztalatot jelenthetnek, amelynek terjesztése hozzájárul az ország nemzetközi elismertségének növekedéséhez.

3. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

Az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozata a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A program stratégiai és horizontális céljai: 1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése. 2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata. 3. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. 4. A környezetbiztonság javítása. 5. A társadalom környezettudatosságának növelése. 6. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

Környezeti nevelés és oktatás keretében szükséges különböző környezeti nevelési és oktatási programok megerősítése. Köznevelési intézményekben a környezeti nevelés, és a fenntartható életmódra nevelés részét képezi a nevelési-oktatási feladatoknak. Kereteit elsősorban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Aaptanterv jelentik, valamint az erre épülő kerettantervek ajánlásai. A környezeti nevelés egészintézményes kiválósági hálózata a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózata, valamint a Magyarországi Ökoiskola Hálózat. Jelenleg hazánkban minden negyedik gyermek Zöld Óvodába és minden harmadik tanuló ökoiskolába járhat. A felsőoktatásban tovább gyarapodtak a környezet- és természetvédelmi tárgyú graduális, posztgraduális és PhD programok. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

4. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia)

intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

5. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁸

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.

6. Időügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Időügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az időügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi

¹⁸ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödéssel való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősek számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önszervezés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az idősokorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az idősokorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az időseknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősek számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősekig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősek önbecsülésének növelését, méltóságának megőrzését, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősekkel szembeni tisztelet növelését.

7. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó

tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy tegyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Izsák Város Önkormányzata az elfogadott programok, koncepciók, rendeletek (kölségvetési, szociális, gazdasági, területfejlesztési stb.) gyakorlati megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos követelmények betartására, az esélyegyenlőség biztosítására. Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy a település folyamatosan fejlődjön, ami lakosságmegtartó erővel is bír. Az elmúlt időszakban az alábbi pályázatok valósultak meg:

- Egészségház kialakítása
TOP-4.1.1-16-BK1-2017-00017 Egészségház kialakítása Izsákon 2021
TOP-3.2.1-16-BK1-2017-00027 Egészségügyi centrum energetikai korszerűsítése 2021
- Piacsarnok létesítése
TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00005 A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása 2021
- Játsszóter fejlesztés
VP6-19.2.1.-52-4-17 Játsszóter fejlesztés Izsákon 2021
- Bölcsőde
TOP-1.4.1-19-BK1-2019-00001 Három csoportos bölcsőde fejlesztése Izsákon 2021
- Csapadékvíz elvezetés
TOP-2.1.3-16-BK1-2021-00057 Izsák város csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése 2023
- Szolgálati Lakások
EFOP-1.2.11-16-2017-00015 Izsák és Kiskunmajsa otthonteremtő- és életpálya tervezést segítő programja 2020
- Sportcsarnok felújítása
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00033 Izsáki Sportcsarnok épületenergetikai korszerűsítése (folyamatban)

Összességében ezek a beruházások alapját képezhetik a település lakosságszám növekedésének és népességmegtartásának. Növekedhet Izsák városban a helyi társadalom identitása. A folyamatos intézmény- és infrastruktúra-fejlesztés nem szorítható háttérbe, hiszen az önkormányzat a közszolgáltatás-ellátás területén a szakmai és a társadalmi elvárásoknak csak folyamatos

fejlesztésekkel tud megfelelni. A helyi adottságok kedveznek például a gasztro- és borturizmus megteremtésére és további fejlesztésére is.

Az uniós és hazai pályázatokon való indulás egyik feltétele, hogy a településnek legyen esélyegyenlőségi programja. A város további fejlődésének elősegítése érdekében, új beruházásokhoz szükség van a pályázatokon való részvételre. A város továbbra is szeretné ezeket a lehetőségeket igénybe venni. Izsák Város Képviselő-testülete ezért elhatározta, hogy 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet a törvényben meghatározott módon időszakonként felülvizsgáltnak. Az önkormányzat a következő dokumentumainak elkészítésénél, módosításánál, felülvizsgálatánál figyelembe veszik az esélyegyenlőségi terv célkitűzéseit, a tervben megfogalmazottakat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Izsák város a Kiskőrösi járásban helyezkedik el. Izsák Város Önkormányzata jelenleg a 2009-ben alakult Izsák és Térsége Rekultivációs Önkormányzati Társulásban, és a 2013-ban alapított Izsák-Kom Fejlesztési Önkormányzati Társulásban vesz részt. A Társulások székhelye Izsákon található és fő tevékenységi köre a „nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása”.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,¹⁹ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adattípusokat a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet tartalmazza. A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TEIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Felhasználtuk még az önkormányzat által fenntartott intézmények adatait.

Az önkormányzat számára nem állnak rendelkezésre pontos adatok a romákkal kapcsolatosan, mert nehezen meghatározhatóak, hogy kik tartoznak a kisebbségbe, mivel vannak, akik nem vállalják az ide tartozásukat.

Az izsáki nőkről, nők helyzetéről még nem készült tanulmány, ezen adatok is hiányosak.

A fogyatékos személyek 18 éves korukig a kötelező iskoláztatásig jól nyomon követhetőek, de a felnőtt fogyatékos személyekről nincs helyi nyilvántartás.

¹⁹ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményesítő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²⁰ A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²¹

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A társadalmi polarizáció, a gazdagok és szegények közötti jövedelemkülönbség, világméretben növekszik. Egyre nagyobb különbség tapasztalható az egyes társadalmi rétegek foglalkoztatási lehetőségeihez, erőforrásokhoz, egészségügyi ellátáshoz, kultúrához, oktatáshoz való hozzáférési esélyeiben. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

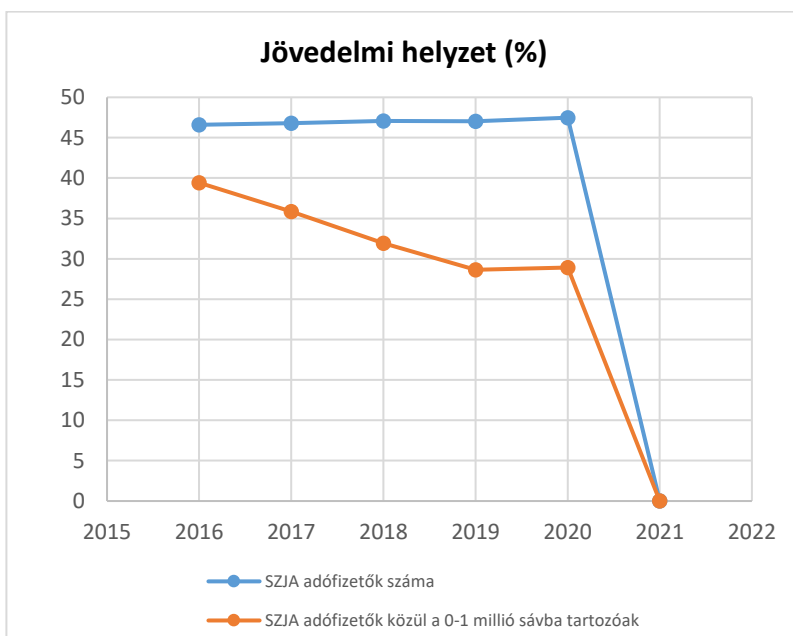
3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	46,59	39,42

²⁰ Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

²¹ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

2017	46,81	35,84
2018	47,09	31,92
2019	47,02	28,64
2020	47,48	28,93
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatait elemezve megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az SZJA adófizetők száma településünkön az állandó lakónépesség körében 46-47 % körül mozog. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya évről évre csökken: a 2020. évben az állandó népesség mintegy egynegyede tartozott ebbe a jövedelemsávba, amiből pozitívként következik, hogy emelkedés történt a jövedelmek terén. A lakosság foglalkoztatottságára jellemző, hogy jelentős része dolgozik helyben, de meghatározó a környékbeli településeken történő munkavállalás is.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

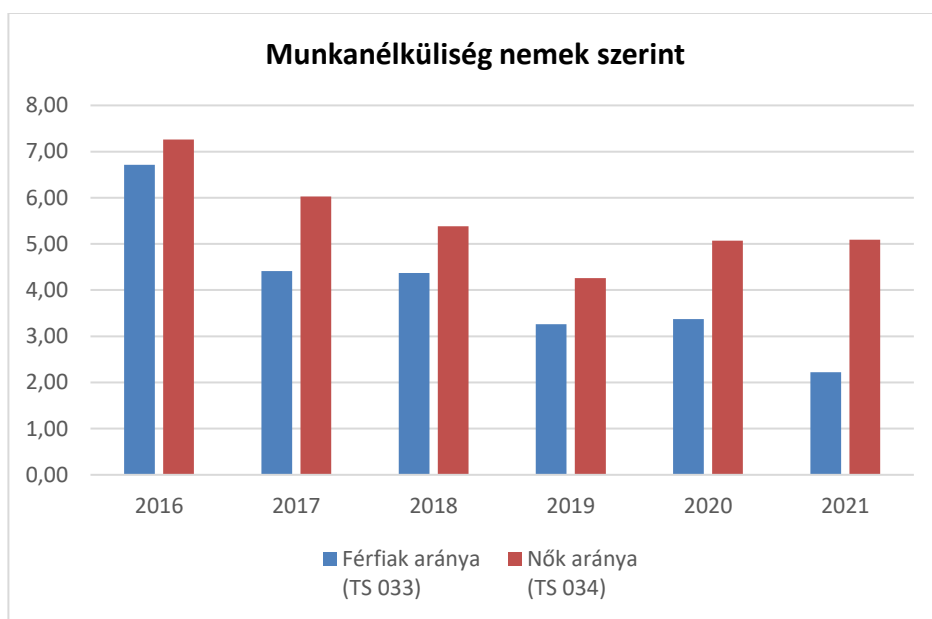
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a nyugdíj előtt álló, idősebb korosztály, valamint a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élők csoportja. A munkanélküliség súlyos problémát jelent mind az érintett egyén, mind a gazdaság és a társadalom szempontjából. Amellett, hogy jövedelem kiesést okoz, hosszú távon elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezethet. A szegénység egyik kiemelt oka a

munkanélküliség. A szegény családok 60%-ra jellemző, hogy inaktív, illetve alacsony munkaintenzitású.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	6,71	7,26	6,99%
2017	4,41	6,03	5,22%
2018	4,37	5,38	4,88%
2019	3,26	4,26	3,76%
2020	3,37	5,07	4,22%
2021	2,22	5,09	3,66%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

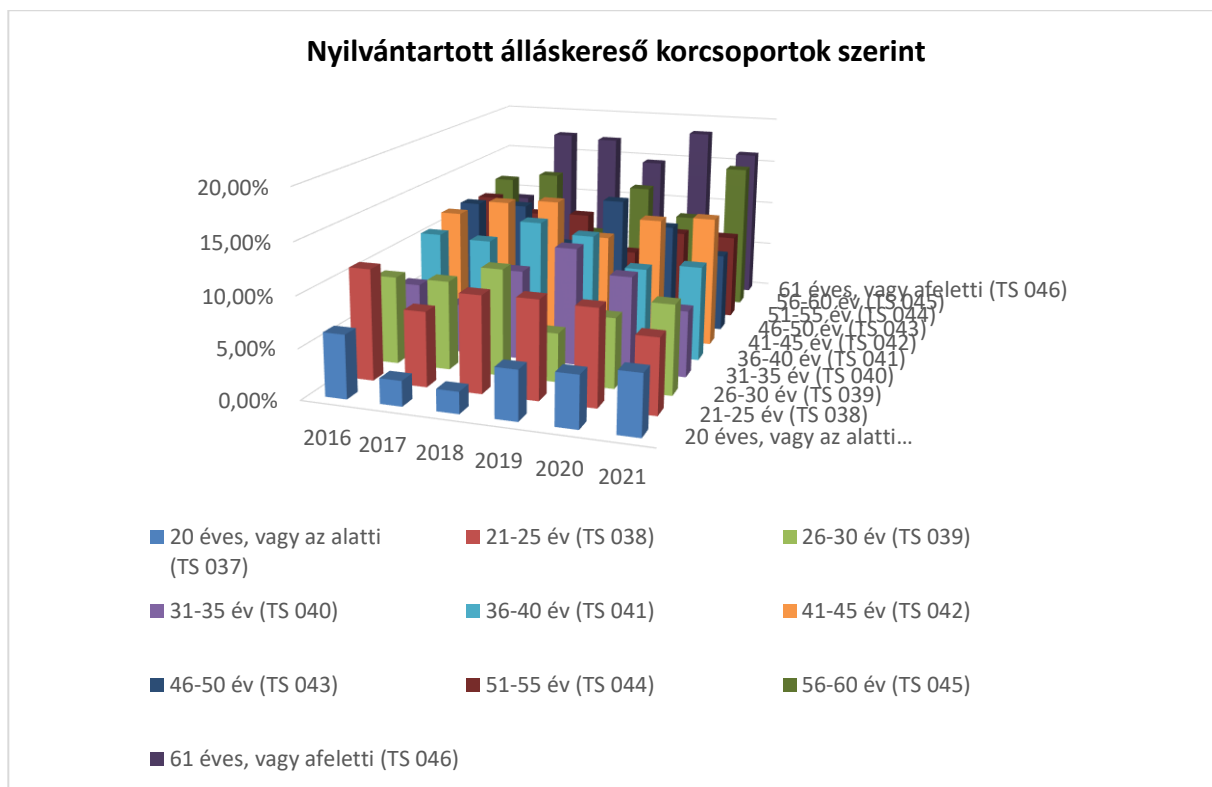
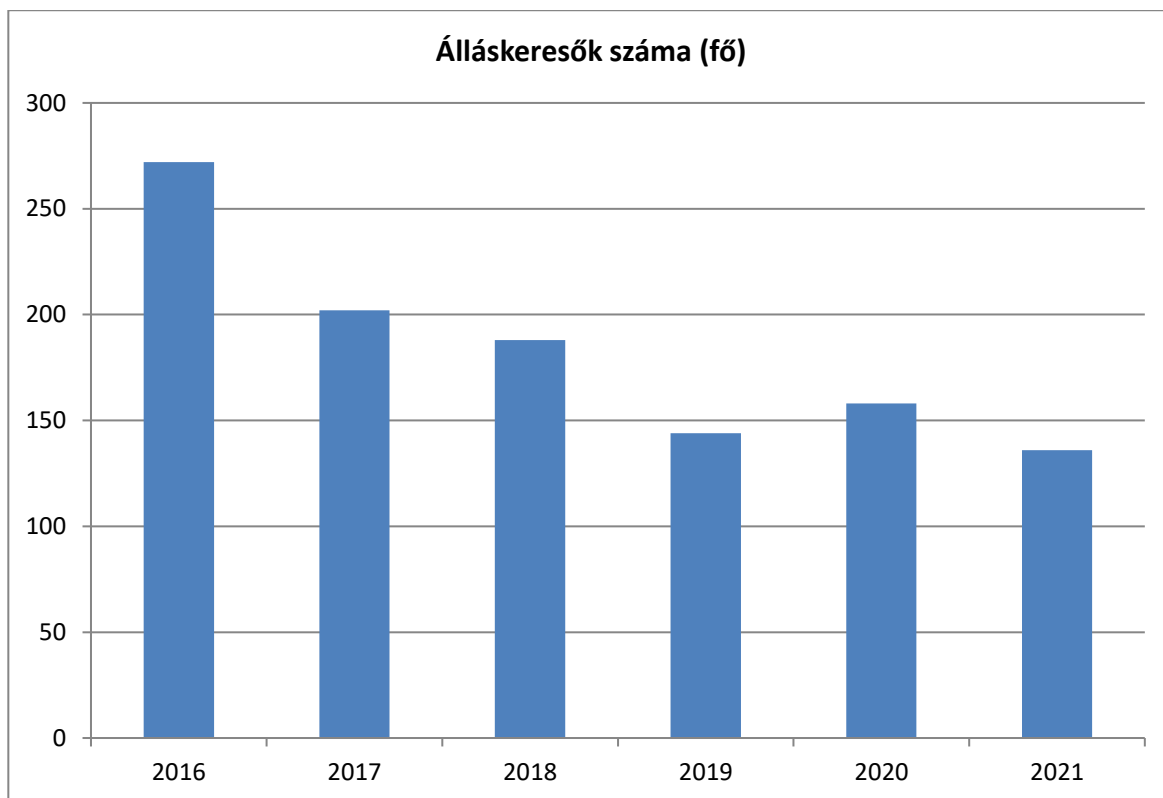

Izsák várost tekintve a táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskeresők száma évről évre csökken, de a nők aránya mindegyik évben meghaladja a férfiak arányát.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	272	202	188	144	158	136
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	17,00	5,00	4,00	7,00	8,00	8,00
	%	6,25%	2,48%	2,13%	4,86%	5,06%	5,88%
21-25 év (TS 038)	Fő	30,00	15,00	18,00	14,00	15,00	10,00
	%	11,03%	7,43%	9,57%	9,72%	9,49%	7,35%
26-30 év (TS 039)	Fő	24,00	18,00	20,00	7,00	11,00	12,00
	%	8,82%	8,91%	10,64%	4,86%	6,96%	8,82%
31-35 év (TS 040)	Fő	18,00	10,00	17,00	17,00	15,00	9,00
	%	6,62%	4,95%	9,04%	11,81%	9,49%	6,62%
36-40 év (TS 041)	Fő	29,00	21,00	24,00	17,00	14,00	13,00
	%	10,66%	10,40%	12,77%	11,81%	8,86%	9,56%
41-45 év (TS 042)	Fő	32,00	27,00	26,00	15,00	20,00	18,00
	%	11,76%	13,37%	13,83%	10,42%	12,66%	13,24%
46-50 év (TS 043)	Fő	32,00	24,00	15,00	19,00	17,00	11,00
	%	11,76%	11,88%	7,98%	13,19%	10,76%	8,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	31,00	20,00	19,00	9,00	14,00	12,00
	%	11,40%	9,90%	10,11%	6,25%	8,86%	8,82%
56-60 év (TS 045)	Fő	34,00	27,00	13,00	18,00	15,00	21,00
	%	12,50%	13,37%	6,91%	12,50%	9,49%	15,44%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	25,00	35,00	32,00	21,00	29,00	22,00
	%	9,19%	17,33%	17,02%	14,58%	18,35%	16,18%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

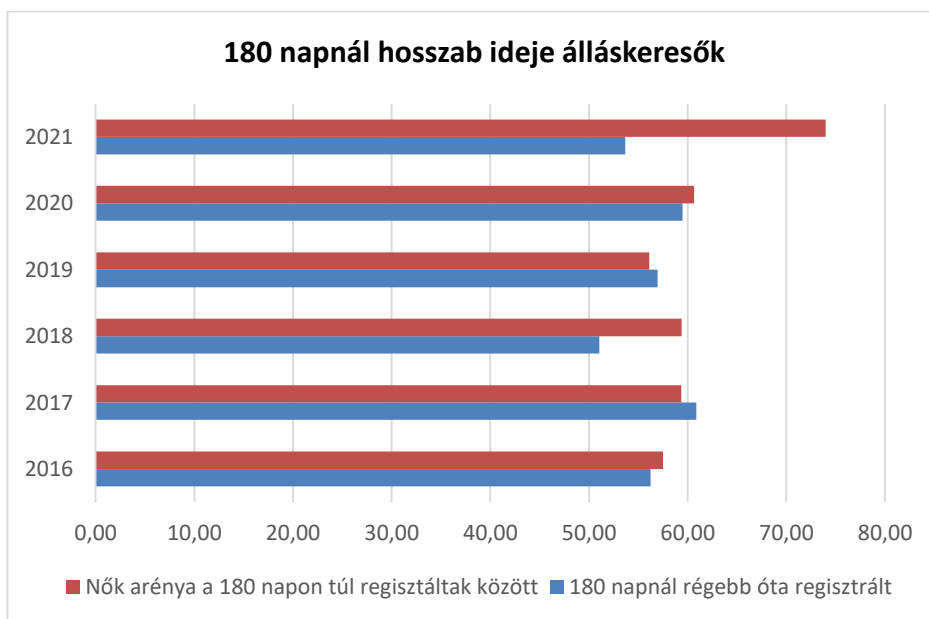
A táblázatból jól látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma évről évre csökken. Ez pozitívum, mert azt mutatja, hogy egyre több ember tud munkát vállalni.

A foglalkoztatás esélyeihez való hozzáférést nagyban segíti a Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya. Az ügyintézők segítséget és információt nyújtanak az álláskeresőknek. Összességében elmondható, hogy Izsákon jellemző tendencia a munkanélküliség lassú csökkenése. A Kormány közfoglalkoztatási politikájának, valamint Képzéses

közfoglalkoztatásának köszönhetően megfigyelhető a korábban munkanélküli lakosság munkaerő piaci integrációja.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	56,25	57,52
2017	60,89	59,35
2018	51,06	59,38
2019	56,94	56,10
2020	59,49	60,64
2021	53,68	73,97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

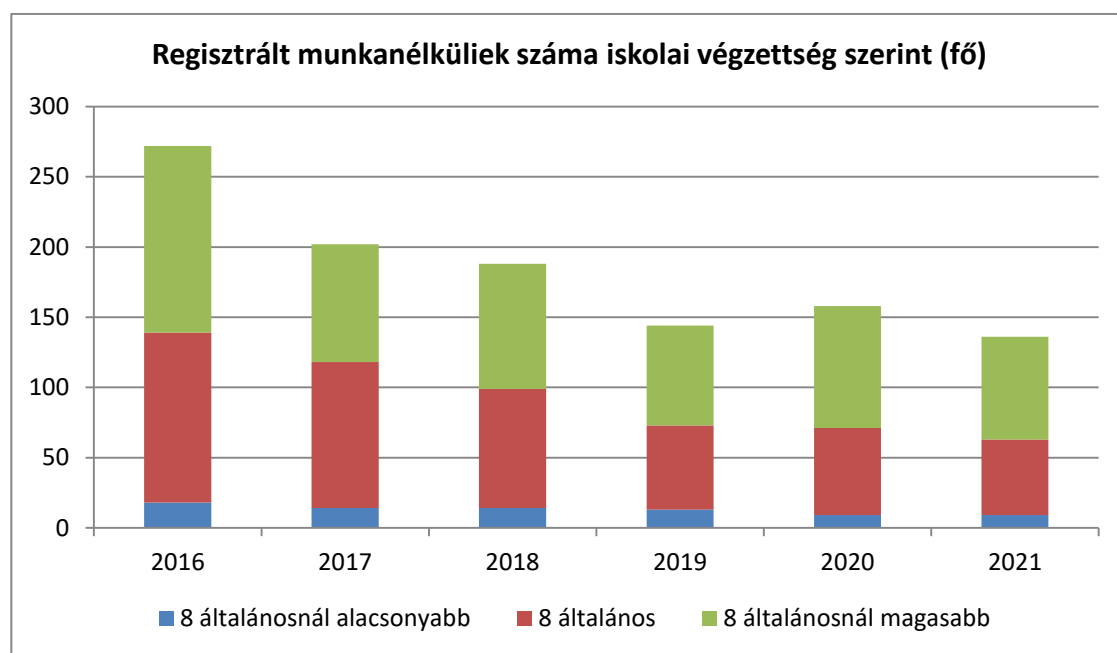
Az előző táblázatokhoz viszonyítva itt is megállapítható, hogy a munkanélküliek száma folyamatosan csökken, viszont az is látható, hogy ebből a létszámból még mindig a nők aránya a magasabb. A nők álláskeresői hajlandóságát befolyásolja az is, hogy a háztartásban van-e más jövedelemmel rendelkező személy, mert a létbiztonság ettől is függ. Meghatározó tényező az álláskereső szempontjából az egészségi állapot, az iskolai végzettség, a személyes és a környezeti motiváció, a jó minta megléte vagy hiánya, a korábbi munkatapasztalat.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	272	18	6,62%	121	44,49%	133	48,90%
2017	202	14	6,93%	104	51,49%	84	41,58%
2018	188	14	7,45%	85	45,21%	89	47,34%
2019	144	13	9,03%	60	41,67%	71	49,31%
2020	158	9	5,70%	62	39,24%	87	55,06%
2021	136	9	6,62%	54	39,71%	73	53,68%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatait elemezve láthatjuk, hogy a munkanélküliek száma évről évre csökken, de az is megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek számát legnagyobb részben a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű személyek adják.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékkeremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	80	75
2017	80	52
2018	41	37
2019	63	25
2020	110	20
2021	37	17

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközök közé tartozik a közfoglalkoztatás. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Megfigyelhető azonban, hogy sokszor nincs kitörési lehetőség ebből az élethelyzetből, aki egyszer bekerül, az hosszú évekre bennragad. Helyzetükön az sem sokat segít, hogy fizetésük pont a fele a minimálbérnek. Ők a dolgozói szegények.

A KSH és a belügyminisztérium adatait megfigyelve jól kirajzolódik, hogy az országnak azon a vidékein, ahol sok a közmunkás, ott sokkal magasabb a relatív jövedelmi szegények aránya: Észak-Alföldön 18,2%, Észak-Magyarországon 17,2% és Dél-Dunántúlon 17,5 %. Izsák Város Önkormányzata a közfoglalkoztatottakat közterületi segédmunkára alkalmazza. Feladatuk a város közterületeinek tisztán tartása.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Izsák félúton helyezkedik el Kiskőrös és Kecskemét között, melyek 20 km-re találhatók. A lakosság nagy része ingázik, Kecskemétre és Kiskőrösre jár tanulni, és dolgozni.

A megyeszékhely közelsége miatt közlekedésileg jól megközelíthető, mely előny a Kecskeméten működő nagyfoglalkoztatók elérhetősége miatt is.

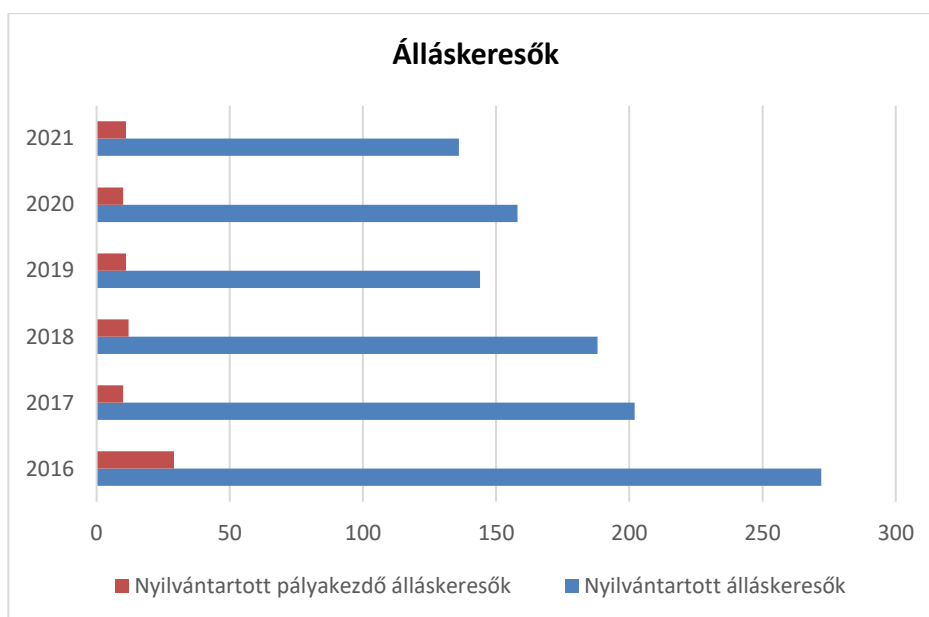
Településünkön található több nagyobb vállalkozás is, építőipari, bor, pezsgő- és üdítőgyártó vállalkozás, azonban elsősorban az alacsonyabb iskolai végzettségűek illetve a szakmunkásoknak biztosít lehetőséget. Városunkban a munkalehetőség a munkaképes lakosság számához viszonyítva igen kevés, de a környező településekre való jó közlekedési lehetőség a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét jelentősen növeli.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja városunkból az álláskeresőket. A munkaügyi központnál minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltségen a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	272	29
2017	202	10
2018	188	12
2019	144	11
2020	158	10
2021	136	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból jól kirajzolódik, hogy a nyilvántartott álláskeresőnek csak mintegy 10 %-a a pályakezdő.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A helyi Családsegítő Szolgálat munkatársai segítik az önéletrajz megírásában, álláskeresőben, az interjúra való felkészülésben a hozzájuk forduló klienseket. Jelenleg helyi foglalkoztatási programok nincsenek.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők és romák önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása nem jellemző, ugyanis nincs meg a hajlandóság a munkavégzésre. Ha valakit az önkormányzat alkalmaz, a tapasztalat azt mutatja, hogy 1-2 hét után felmondanak.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Elmondható, hogy a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetés nem jellemző Izsák Város Önkormányzata és intézményei esetében. Ezzel kapcsolatos bejelentés az elmúlt években nem érkezett sem az önkormányzattal szemben, sem az önkormányzat felé, így sem a testi fogyatékkal, sem a megváltozott munkaképességgel élők, sem a nők, sem a mélyszegénységben élők/romák esetében nem valósul meg a hátrányos megkülönböztetés településünkön.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

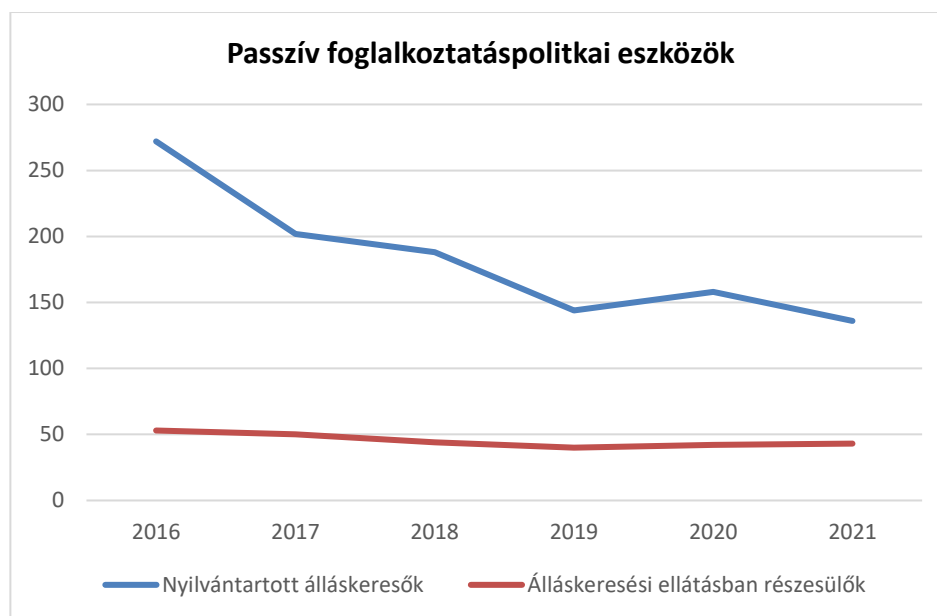
A város kulturális életének fontos része a közművelődés, a hagyományok ápolása, művészeti kihasználása. Izsák város közművelődési lehetőségeit az Általános Művelődési Központ és a Könyvtár biztosítja.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatáspolitikai eszközöket alapvetően két csoportra oszthatjuk, melyek az aktív illetve passzív eszközök. Amíg az aktív eszközök elsődleges célja az álláskereső munkaerő-piacra történő visszaterelése, valamint a foglalkoztatás lehető legnagyobb mértékű bővítése, addig a passzív eszközök leginkább az álláskereső számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk. A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök tehát az álláskereső ellátását szolgálják a munkanélküliség időszakában. Ezek az ellátások lényegében szociális jellegű ellátások, amelyek célja a kieső jövedelem pótlása.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	272	7,67%	53	19,49%
2017	202	5,73%	50	24,75%
2018	188	5,46%	44	23,40%
2019	144	4,22%	40	27,78%
2020	158	4,77%	42	26,58%
2021	136	4,10%	43	31,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

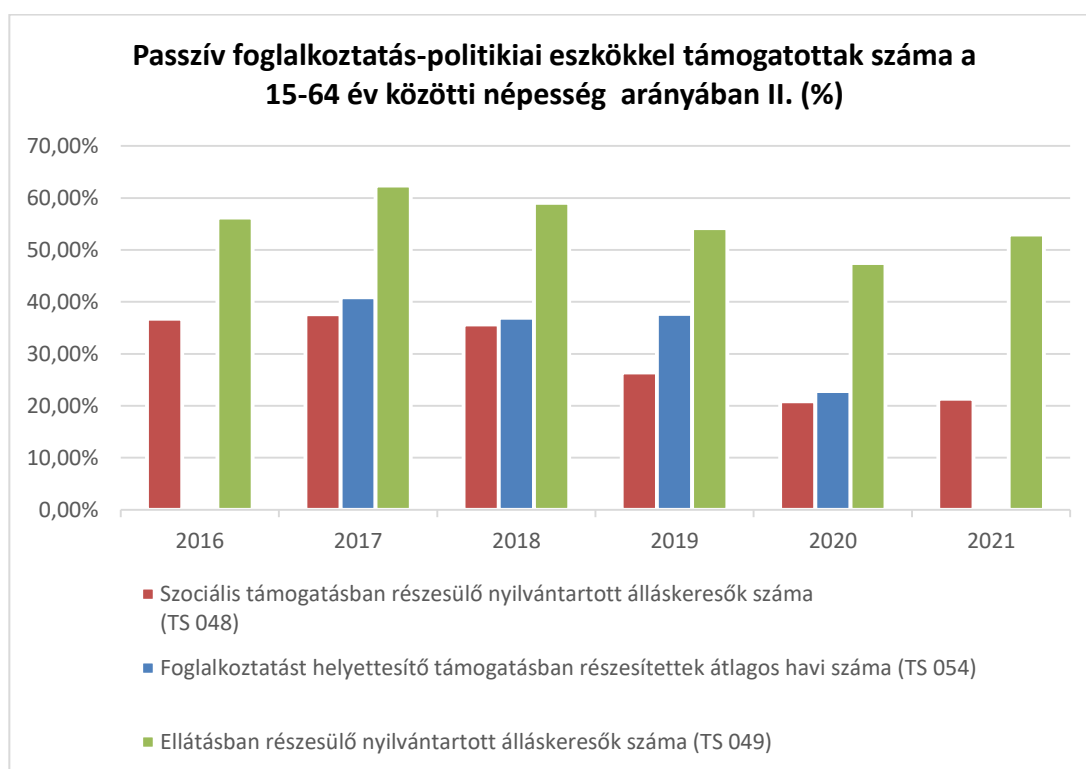

A nyilvántartott álláskereső számának csökkenése mellett megfigyelhető a csoporton belül az álláskeresői ellátásban részesülők arányának csökkenése is.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

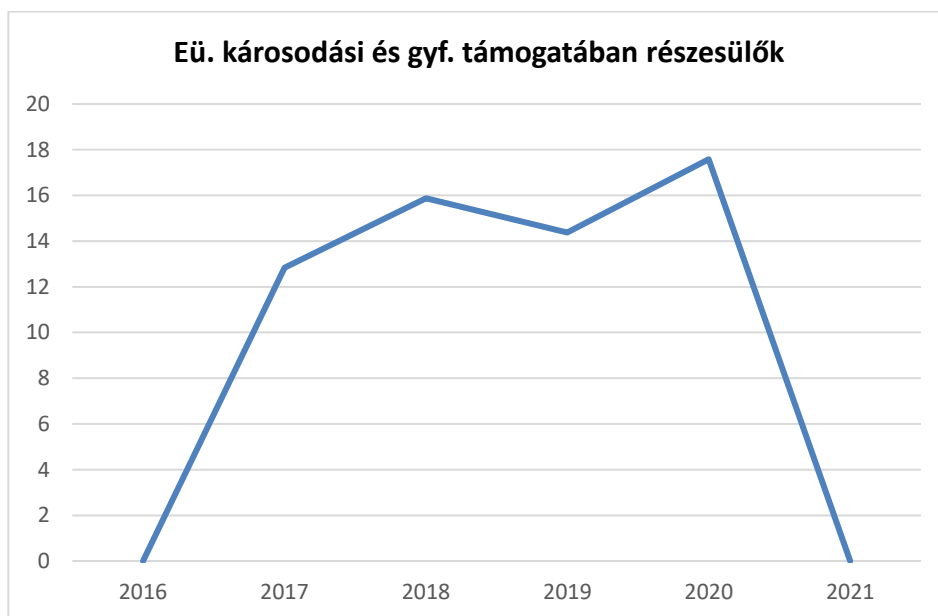
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	100	36,76%	n.a.	-	153	56,25%
2017	76	37,62%	83	40,86%	126	62,38%
2018	67	35,64%	69	36,95%	111	59,04%
2019	38	26,39%	54	37,70%	78	54,17%
2020	33	20,89%	36	22,85%	75	47,47%
2021	29	21,32%	n.a.	-	72	52,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	13
2018	16
2019	14
2020	18
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

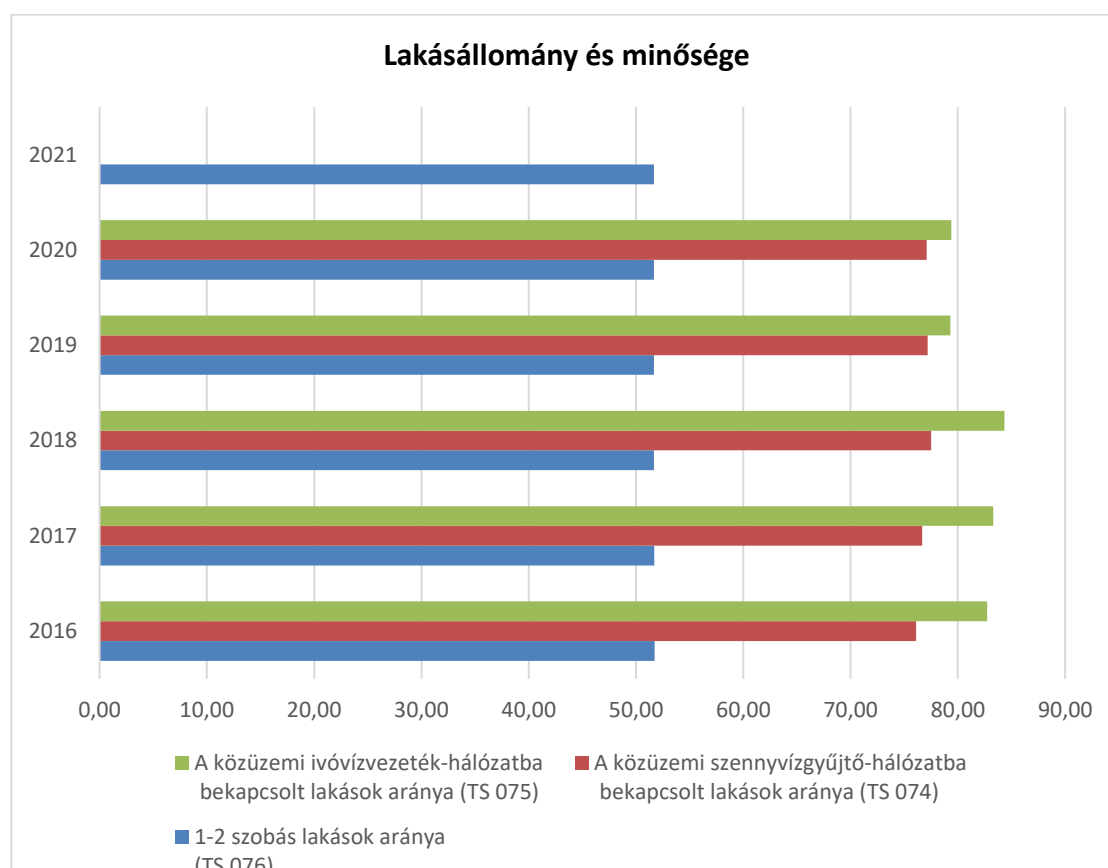
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	2761	0	0,00	51,72	76,10	82,72
2017	2759	1	0,36	51,69	76,66	83,29
2018	2760	1	0,36	51,67	77,50	84,35
2019	2760	0	0,00	51,67	77,17	79,31
2020	2760	0	0,00	51,67	77,10	79,38
2021	2760	0	0,00	51,67	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A táblázatból megállapítható, hogy lényegében a lakásállomány stagnál. Új építésű ingatlanok nem létesülnek a településen.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont. Izsák Város Önkormányzata 4 darab bérlakással rendelkezik az Esély otthon (EFOP-1.2.11-16-2017-

00015) elnevezésű pályázat keretében belül, amelynek célja felújított és berendezett ingatlanok hasznosítása, valamint ezen ingatlanok igénybevételi feltételrendszerének meghatározása. Az önkormányzat célja, hogy a város lakosságmegtartó erejét növelje, a település jövője szempontjából értékes végzettséggel rendelkező személyek városba történő letelepedését támogassa.

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak. Izsák Város Önkormányzata nem rendelkezik szociális lakással.

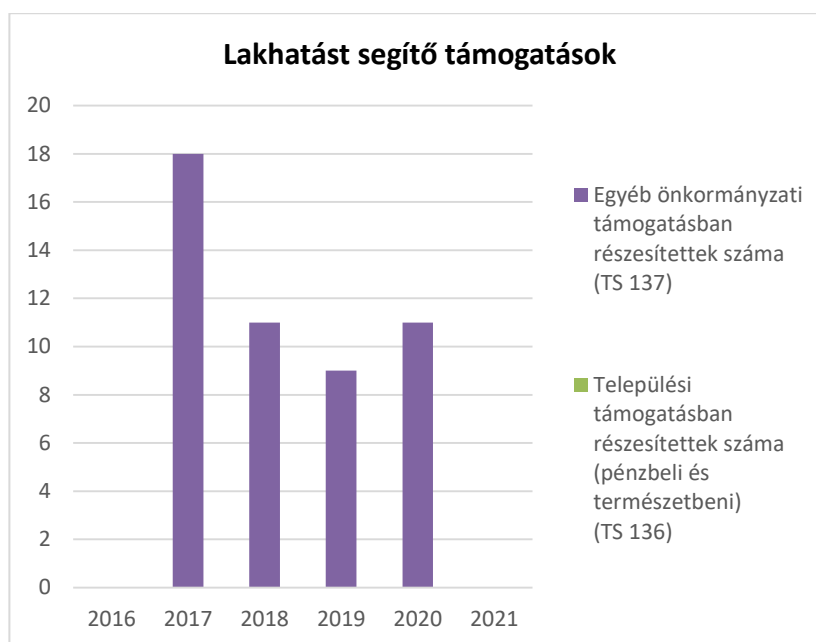
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Izsák Város Önkormányzata nem rendelkezik „egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal”. Hajléktalanszálló városunkban nem működik, szükség esetén az illetékes helyi szervek nyújtanak segítséget a rászorulóknak az intézményben történő elhelyezésben.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	18
2018	n.a.	11
2019	n.a.	9
2020	n.a.	11
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önkormányzati támogatás keretében lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatással igyekszik hivatalunk hozzájárulni a lakás fenntartásának költségei csökkentéséhez. Az elmúlt évek adatait figyelembe véve egyre csökken a jogosult személyek száma, amely következhet az átlagkeresetek növekedéséből, valamint a jogosultság feltételeként meghatározott összeg változatlanságából.

f) eladósodottság

Erre vonatkozóan pontos számadattal nem rendelkezünk.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakásállomány 2760 db. Többségük összkomfortos, illetve komfortos.

A villany-hálózat hossza: 92 km.

A belterületen minden lakás villamosított, a külterületi lakások egyre nagyobb részében van áram, a hálózatok egy része azonban kifogásolható állapotú, azonban a villamos áram szolgáltató támogatásával több külterületi hálózat került felújításra és megépítésre.

A vezetékes ivóvíz hálózat kiépített hossza: 73 km.

A belterületi lakások 90 %-a a vezetékes vízellátásra rákapcsolt.

A vezetékes gáz hálózat kiépített. A hálózat hossza: 60 km.

A telefonhálózat kiépített.

Az utóbbi időszakban több utca aszfalt burkolatot kapott.

2013-ban városunk 10 km hosszú kerékpárúttal gazdagodott, mely összekötő útvonal Izsák és Kisizsák között.

A város zöldterületeit az önkormányzat munkatársai gondozzák.

A belterületen jól működik a szervezett szemétszállítás, a szelektív hulladékgyűjtést és a zöldhulladék szállítást.

Kiépítésre került a szennyvízcsatorna hálózat és a hozzá tartozó szennyvíztisztító mű.

A védett hulladéklerakó, és a szervezett hulladékszállítás megfelelően működik.

A temetők egyházi kezelésben vannak.

A kábel-tv hálózat korszerűsítésére és a szélessávú Internet-hálózat kiépítése Izsák város teljes területén megtörtént.

A város teljes belterületén a közvilágítás feltételei biztosítottak. Pályázati forrás kertében a régi világító testeket led-es világító testekre cserélték 2018. évben.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep/szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A településen élnek romák, de számuk nem több mint az országos átlag. Klasszikus értelemben vett telep, szegregátum nincs, a város több pontján is találkozhatunk a mélyszegénység jeleivel, valamint romák által lakott ingatlanokkal. A város peremén, 10-15 házból álló kis területen jellemzően roma közösség él, de ott is laknak nem roma származású polgárok. Ezek az ingatlanok általában nagyon rossz állapotban vannak, egészségtelenek, közművel való ellátottságuk hiányos, olykor közegészségügyi aggályokat vet fel egy-egy család életmódja (rüh, atka, fejtetű, toalett hiányából eredő fekáliaszenyezés). Sajnos a helyi önkormányzat által delegált közmunkások takarító akciója után, ismételten megjelentek a szemétkerakatok.

- b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A fent említett településrészen élő emberekről statisztikai adatokkal nem rendelkezünk, jellemzően középkorú családok élnek ott több gyermekkel. Jövedelmük alkalmi munkából illetve napi bejelentéssel történő munkavégzésből származik, de még mindig sokan segélyezettek, gyermekeik között igen nagy számban kerül ki hátrányos-és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás és iskolás.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Ez elmúlt években nem figyelhető meg nagyobb mértékű átrendeződés.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²²

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás,

Az ügyeleti ellátást Szabadszállás a szakellátások Kecskeméten biztosítottak.

²² KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségügyenlétlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

A védőnők a házi gyermekorvossal szoros együttműködésben végzik munkájukat. Tevékenységükkel a település egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

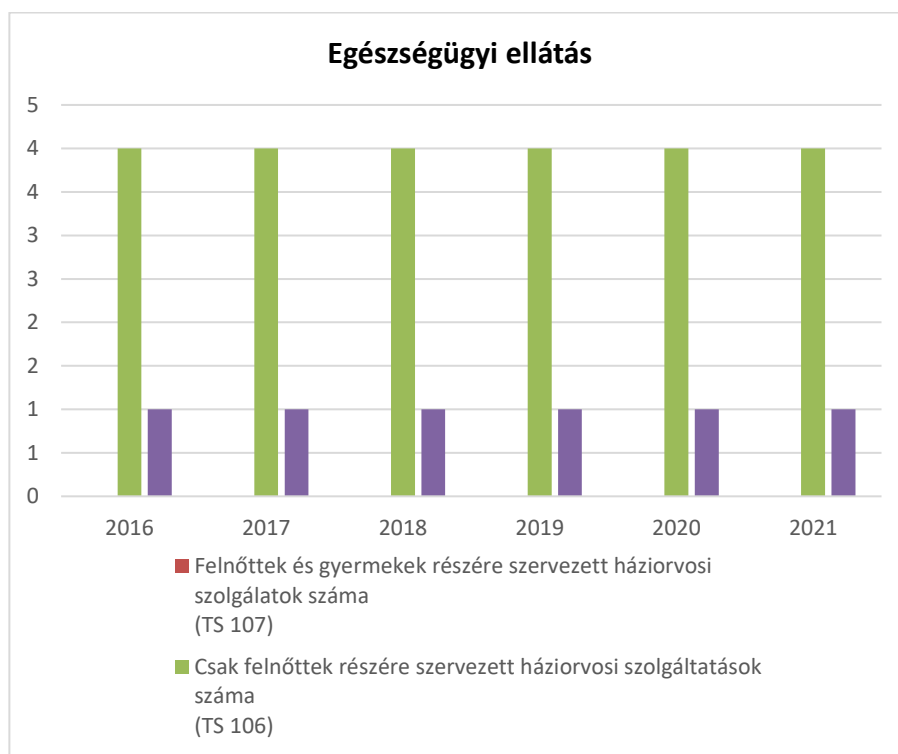
Az iskola-egészségügyi feladatellátást a gyermekorvos és a védőnők közösen végzik.

A területi ellátásért felelős kórház a Bács-Kiskun Megyei Kórház.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	4	1	1	154	48,93
2018	0	4	1	1	142	48,47
2019	0	4	1	1	133	28,88
2020	0	4	1	1	124	29,57
2021	0	4	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az iskolafogászati szűrést településen működő fogorvos látja el. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyógypedagógiai tanácsadás és korai fejlesztés-gondozás kiszervezett formában biztosítja az Izsákon élő gyermekek számára. Az iskolai logopédiai feladatokat Mezeiné Fejszés Zsuzsanna végzi külön szerződés alapján. Felnőttek számára rehabilitációs ellátásra nincs lehetőség a városban.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetést és az iskolai büfé üzemeltetését vállalkozó végzi.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A városban korábban leginkább foci és röplabda sportágakban volt lehetőség megmérettetni magát a lakosoknak. Ma már színes paletta áll rendelkezésére a sport szerelmeseinek a táncos mozgásformától a jógáig. Minden korosztályt kiszolgáló lehetőségekkel találkozhatunk.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A helyi önkormányzat fenntartásában működő Gondozási Központ és Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat által biztosított családsegítésre és házi segítségnyújtásra, ill. az egyéb szolgáltatásokra igen nagy igény van a város lakóinak előregedése miatt, előfordul, hogy az intézmények vezetőinek kapacitás hiánya miatt fontossági sorrendet kell felállítania a jelentkezők között. A szociális étkeztetés népszerű és keresett a lakók körében. A szociális otthoni elhelyezésre is egyre nagyobb igény van Izsák és a környező települések lakói részéről.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Ilyen jellegű problémákkal bárki bizalommal fordulhat az Izsáki Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálathoz, akik közreműködnek abban hogy az illető segítséget kapjon szakemberektől.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

Nincs olyan tapasztalat, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése megtörtént volna bármikor a szolgáltatások nyújtásakor. Az önkormányzattal szemben ennek okán nem indult eljárás.

- j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Izsák településen nem található népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	24 560	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Izsák közösségi életét hosszú évekig csak az ősszel megrendezésre kerülő Sárfehér Napok rendezvénysorozat, Őszi Fesztivál, Családi Majális és az általános iskola, óvoda által szervezett diákprogramok jellemezték, azonban Izsák Város Önkormányzatának, az Izsáki Házitészta Kft. valamint Prikkel László vállalkozónak köszönhetően egyre színesebbé vált a paletta, melyet ma már a Tegyük Izsákért Egyesület, Sárfehér Néptánc Egyesület által szervezett közösségi

rendezvények is gazdagítanak. Minden program látogatott, széles körű érdeklődést mutatnak a lakosok, az ország minden pontjáról érkeznek látogatók.

A rendezvényeknek helyszínt biztosít az Izsák Város Önkormányzat által fenntartott Izsáki Általános Művelődési Központ, a Sportcsarnok, valamint a település felújított főtere is.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Nagyobb közösségi konfliktusok, a viszonylag alacsony lakosságszámból adódóan nem jellemzőek a településen. Szükség esetén a rendőrség megteszi intézkedését.

Az izsáki közösségre jellemző, hogy véleményüket, tapasztalataikat valamilyen ügy kapcsán a helyi facebook csoportban osztják meg egymással. Itt akadnak nézeteltérések, amiket az adminok próbálnak kezelni.

Izsák Város Önkormányzata minden évben közmeghallgatást szervez és a soros Képviselő-testületi ülések is nyilvánosak.

Izsák Város Önkormányzatának Polgármestere és Jegyzője minden héten ügyfélfogadást tart, amikor is személyesen fordulhatnak a lakosok problémáikkal, kérdéseikkel a város vezetéshez. Kisváros révén jellemző, hogy a lakosok a Képviselőket is megállítják az utcán, vagy egyéb úton keresik meg őket. A vezetés igyekszik a felmerülő problémákat megvizsgálni és kezelni, az állampolgárok érdekeit szem előtt tartani. A lakossággal történő kommunikációs csatornák révén kisebb a konfliktusok száma.

Az Önkormányzat továbbá kiemelt figyelmet fordít a roma és nem roma lakosság konfliktusainak kezelésére is. Jelenleg Tóth Sándorné – a Kiskőrösi Család- és Gyermejjóléti Központ alkalmazottja – látja el az óvodai és iskolai szociális segítséget.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A családon belüli erőszak az emberi jogok durva megsértése, amely fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. A gyermekek, a nők, az öregek, a gyengébbek bántalmazása nagyon gyakori jelenség, azonban az ilyen támadás elleni védekezés eszközei még nem intézményesedtek. Általában azok, akik segítséget kérnek valamelyik hozzátartozójuk, rokonuk bántalmazó magatartása miatt, még az érdemi intézkedések előtt meggondolják magukat, és elzárkóznak a további együttműködéstől. Ennek elsődleges oka a családon belüli fenyegetettség, az anyagi, érzelmi kiszolgáltatottság és a bizonytalan jövőtől való félelem. A fenti problémák kezelése, megelőzése érdekében elengedhetetlenül fontos a társintézmények szoros együttműködése a rendőrhatalommal, valamint a jelzőrendszer kifogástalan működése.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Izsák településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, akik ápolják hagyományaikat és a kapott támogatásokból évről évre szerveznek programokat a roma nemzetiségű gyermekeknek, felnőtteknek. A programok megszervezéséhez Izsák Város Önkormányzata is segítséget nyújt.

e) helyi lakossági önszerveződések;

Évente több alkalommal jönnek össze helyi csoportok abból a célból, hogy a város tisztaságáért tegyenek és helyi lokálpatrióták is szerveznek kisebb csoportokban városszépítő programokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A település lakossága által adott adományokat a helyi Gyermekjóléti-és Családsegítő Szolgálat gyűjti, majd osztja szét a rászoruló családok között, akik minden hónap utolsó csütörtökén melegétel osztást is tartanak. Az ételosztás költségeit Izsák Város Önkormányzata finanszírozza.

A településen a Tegyük Izsákért Egyesület is végez karitatív tevékenységet, mellyel sok rászoruló családon segít.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolázottság és munkanélküliség	Munkanélküliek munkaerő piaci integrációjának elősegítése. Az érintettek Foglalkoztatási Osztállyal történő együttműködésre való ösztönzése esetleges munkalehetőség vállalása okán. Iskolázottság vonatkozásában már az óvodában korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alaprogram. (KAP)
Közfoglalkoztatásban részt vevők számának növelése	Magas a képzetlen, tartós munkanélküliek száma. Foglalkoztatásba integrálásukkal cél a szegénység ciklikus megszakítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszerűen az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezelhetlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkent a társadalmi hátrányait. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van

szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44%-ról 52%-ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekecsélek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²³

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 877	3 078	5955	48,31%	51,69%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			180	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	429	461	890	7,20%	7,74%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	94	87	181	1,58%	1,46%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

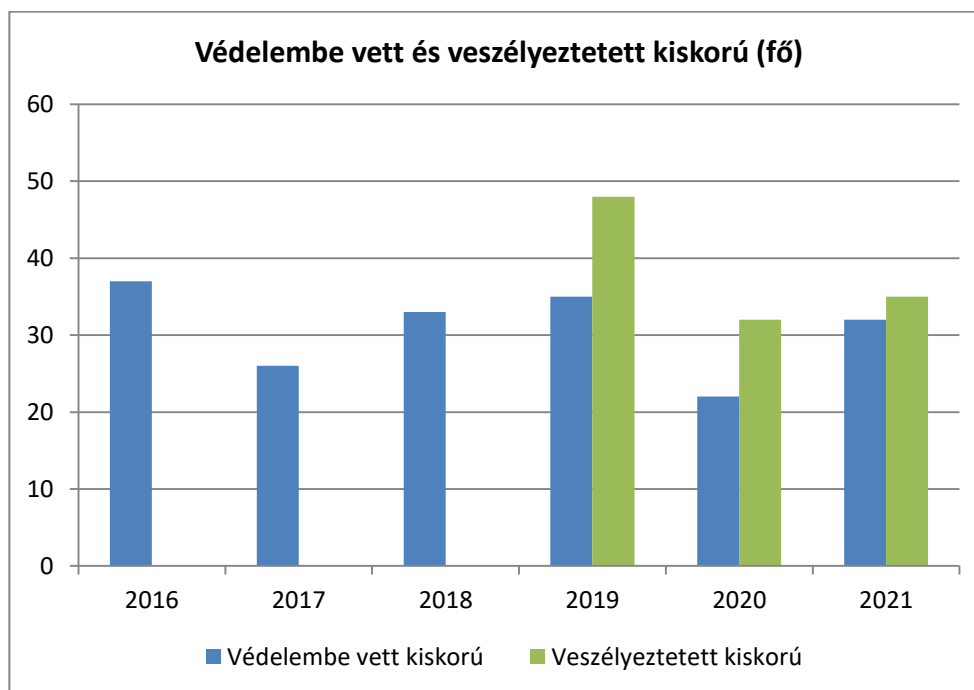
A fenti táblázatból megállapítható, hogy az állandó népességnek mintegy 21 %-át adja a 0-17 éves korosztály.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

²³ MAKKOS Nándor : Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	37	n.a.
2017	26	n.a.
2018	33	n.a.
2019	35	48
2020	22	32
2021	32	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

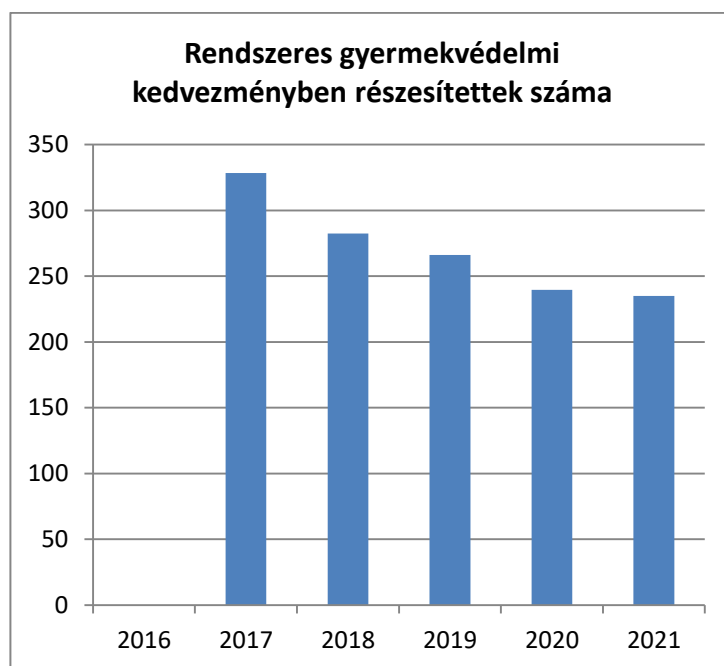

A védelembe vett kiskorúak száma a vizsgált időszakban hasonló értéket mutat a 2017-es és 2020-as évek kivételével, ott alacsonyabb az érték. A veszélyeztetett kiskorúakról hiányos adatok állnak rendelkezésre. Míg 2019. évben 48 gyermeket érintett, addig 2020-ra és 2021-re 32-re és 35-re csökkent ez a szám.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	329
2018	283
2019	266
2020	240
2021	235

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

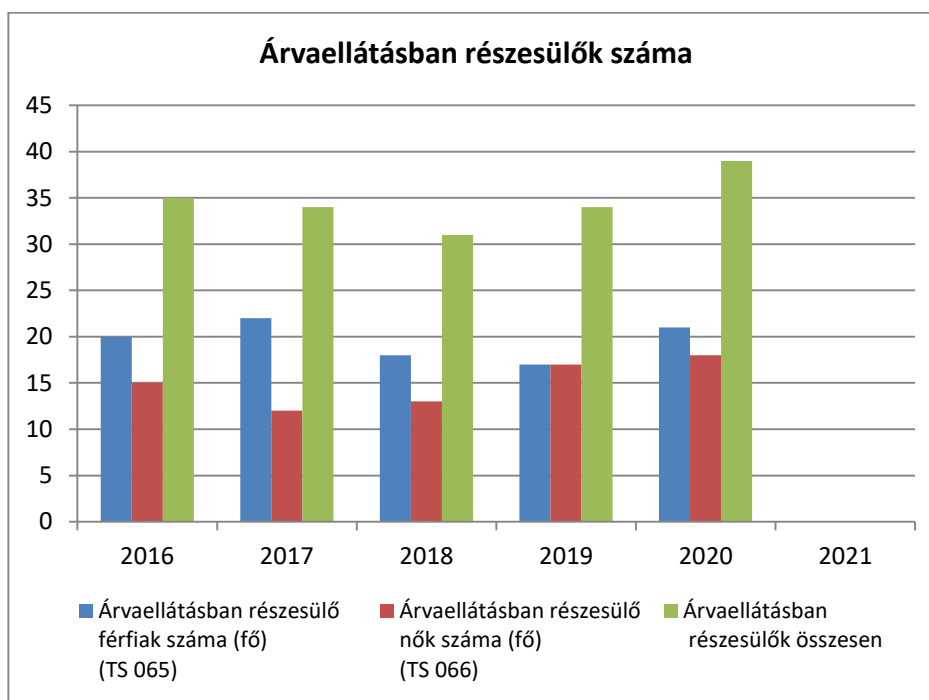

Az adatokból megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évről évre csökken.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	20	15	35
2017	22	12	34
2018	18	13	31
2019	17	17	34
2020	21	18	39
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaeállításra az a gyermek jogosult – ideértve a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt gyermekét is –, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy a haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte.

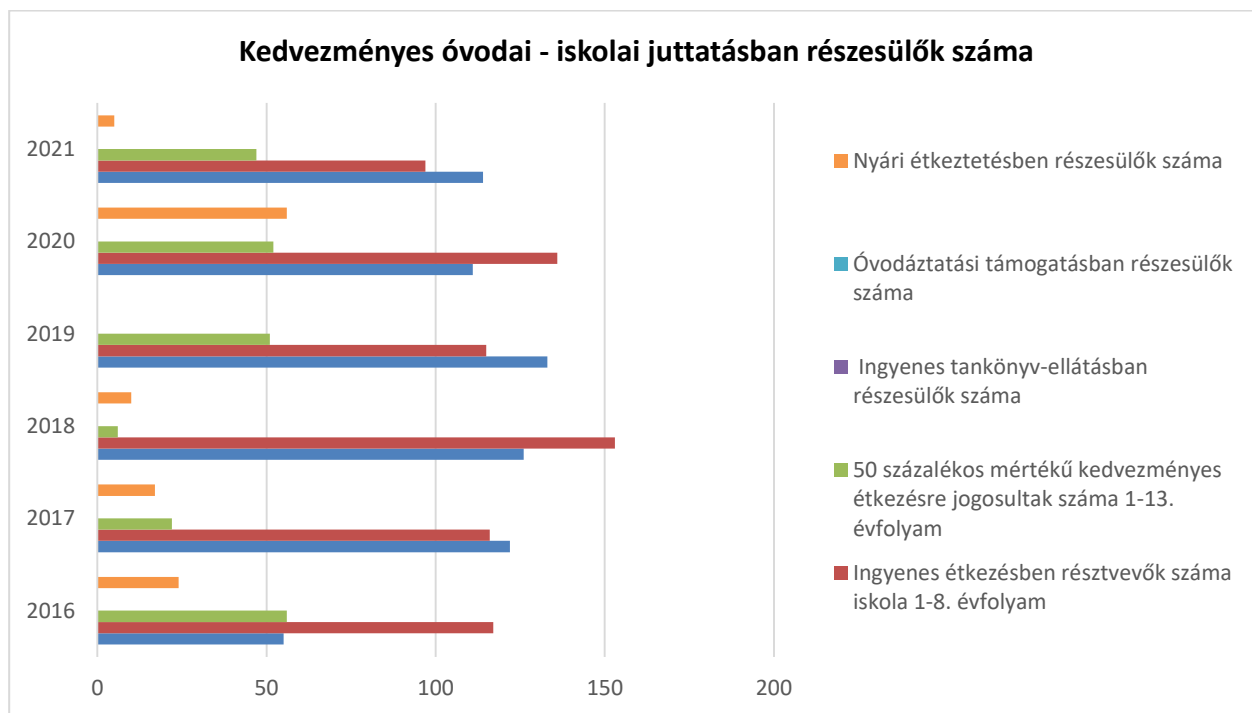
A gyermekek jogán árvaeállításban részesülő személyek száma a vizsgált időszakban azonosnak mondható.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	55	117	56	n.a.	n.a.	24
2017	122	116	22	n.a.	n.a.	17
2018	126	153	6	n.a.	n.a.	10
2019	133	115	51	n.a.	n.a.	0
2020	111	136	52	összes tanuló	n.a.	56
2021	114	97	47	összes tanuló	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Erre vonatkozóan releváns információval nem rendelkezünk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nem rendelkezünk erre vonatkozó adatokkal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregátumok azok a területek, ahol az aktív korú népességben belül az iskolai végzettség tekintetében legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, és a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50 %.

A város peremén lakó gyermekek nagy része igen rossz higiénés körülmények között él. A szülők jórészt segélyekből és alkalmi munkából biztosítják az alapszükségleteket. Vannak gyermekek, akik csak az intézményekben (óvoda, iskola) jutnak főtt ételhez, mert az számukra ingyenes. A Családsegítő- és Gyermejjóléti Szolgálat, valamint a helyi karitatív szervezetek is látóköriükben tartják a hátrányos helyzetű családokat: ruhával, élelmiszer- és tisztálkodó csomagokkal, játékokkal segítik őket évente több alkalommal is, könnyítve ezzel a mindennapjaikat. A gyermekek esetében a negatív mintát látva (szülők sem mennek munkába) komoly problémát jelent az iskolából való távolmaradás, mely az iskoláztatási támogatás folyósítását veszélyezteti.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	2	n.a.	-
2017	2	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön évek óta két védőnői körzet működik. A védőnők az Önkormányzat alkalmazásában álltak, de 2023-tól a munkáltatói jogokat a megyei irányító kórház gyakorolja. Esetünkben ez a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	1	n.a.	n.a.
2017	0	4	1	n.a.	n.a.
2018	0	4	1	n.a.	n.a.
2019	0	4	1	n.a.	n.a.
2020	0	4	1	n.a.	n.a.
2021	0	4	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

SNI ellátás a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. Gyógypedagógiai konduktív pedagógiai ellátás. Amennyiben már az óvodába lépés előtt korai fejlesztésben részesült, annak szakvéleménye alapján folytatódik fejlesztése.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás személyes gondoskodást nyújtó alapellátás. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások

közvetítésével látja el. A feladatok megvalósulását a komplex családgondozás, a családlátogatások, a felvilágosítások, információnyújtás, a tanácsadás, a családkonzultációs lehetőségek, a segítő beszélgetések, kérelmek, beadványok kitöltésének segítése, adományok közvetítése, intézményi támogató levelek megküldése, csoportok szervezése, vagy a kliens csoportba való eljuttatása szolgálja. A családsegítő egy eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség, akkor haladéktalanul megkeresi a család és gyermekvédelmi központot.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A Gyvt alapján²⁴ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

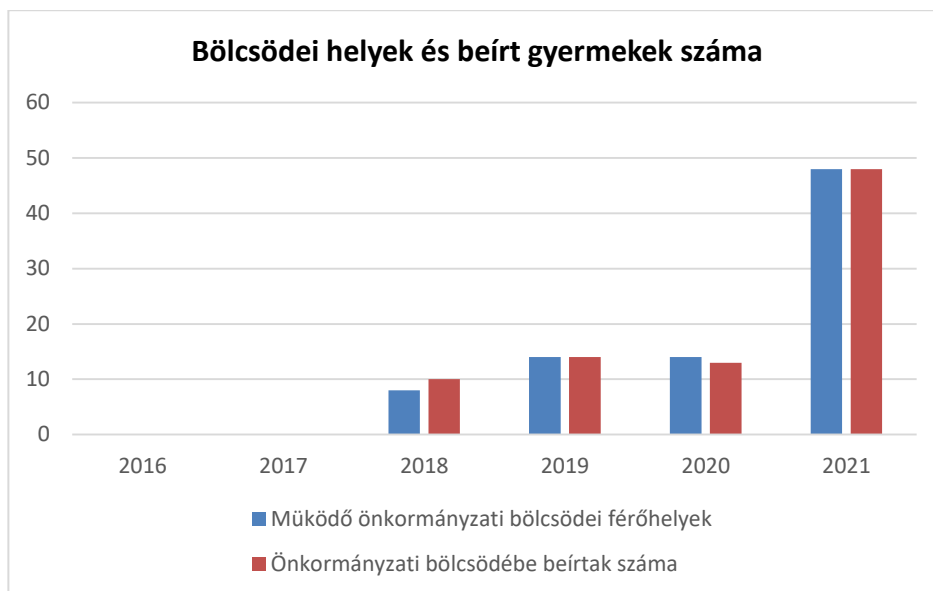
b) a védelembe vett gyermeket.

Izsák Város Önkormányzat intézményei között szerepel az Izsáki Általános és Művelődési Központ által fenntartott óvoda és bölcsőde. Izsák Város Önkormányzata a TOP-1.4.1-19-BK1 – Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése című pályázat keretén belül sikeresen pályázott, így a minibölcsődét 2021-ben felváltotta a három csoportos bölcsőde.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	8	10
2019	14	14
2020	14	13
2021	48	48

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

²⁴ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	14	14	0	0	0	0
2018	0	0	14	14	8	10	0	0
2019	0	0	14	14	0	0	14	14
2020	0	0	14	16	0	0	14	13
2021	0	0	14	17	0	0	48	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A Gyvt. 17. § meghatározza, hogy a gyermekvédelmi rendszerben ki-milyen hatás- és feladatkörrel rendelkezik. A rendszerben részt vevő személyek, szolgálatok, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelésének érdekében, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni.

A település önkormányzat feladata a gyermekjóléti szolgálat működtetése. Az óvoda és iskola a család- és gyermekjóléti szolgálattal a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek iskolai pályafutásának figyelemmel kísérése érdekében napi- heti kapcsolatban vannak egymással.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységnek része még:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- előkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, d) szervezi a helyettes szülői hálózatot,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésére környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A gyermekek mozgására az óvodában és az iskolában is kiemelt figyelmet fordítanak a nevelők. Városunkban jellemzően a civil szervezetek és az iskola szervez különböző szabadidős és szünidős programokat.

A Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat is nagy hangsúlyt fordít a prevenciós tevékenységekre, fontosnak tartja a gondozásban lévő gyermekek hasznos szabadidő eltöltését.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen nem érzékelhető, hogy megkülönböztetik meg az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekeket. A városi rendezvényeken minden korosztály megtalálja a neki tetsző programot. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben igyekszik különböző módon segíteni a helyi roma családokat az RNÖ aktuális évi költségvetésének terhére.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Izsák Város Önkormányzata és intézményeinek munkavállalói az egyenlő bánásmód elvét szem előtt tartva, segítő szándékkal járnak el munkavégzésük során.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi, valamint a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	170	53	31,18
2017	182	44	24,18
2018	180	46	25,56
2019	190	33	17,37
2020	191	30	15,71
2021	189	37	19,57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	429	105	24,48
2017	427	101	23,65
2018	430	98	22,79
2019	434	75	17,28
2020	432	62	14,35
2021	433	89	20,55

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	0	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	149	103
2017	132	78
2018	160	62
2019	154	57
2020	112	59
2021	50	63

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	200	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	8	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:45	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	10	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	17	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	17	0
Gyógypedagógusok létszáma (megbízási szerződéssel)	3	0
Dajka/gondozónő	8	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves gyermek ek száma	Óvodai gyermekcsop ortok száma - gyógypedagó giai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelye k száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatell átási helyek száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek ek száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypeda gógiai gyermekcs oportok száma (TS 086)	Gyógyped agógiai oktatásba n részesülő óvodás gyermek ek száma az integrálta n oktatott SNI gyermek ek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcs oportra jutó gyermek ek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	7	175	1	170	0	0	24
2017	n.a.	7	175	1	182	0	0	26
2018	n.a.	7	175	1	180	0	0	26
2019	n.a.	7	175	1	190	0	0	27
2020	n.a.	7	175	1	191	0	0	27
2021	n.a.	7	175	1	189	0	0	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatokból megállapítható, hogy az óvodai ellátás teljeskörű és feltöltött. A személyi feltételek esetén minden pozíció betöltött, hiányzó létszám nincs. Az óvodába beírt gyermekek száma az engedélyezett létszámnak és jogszabályi feltételeknek megfelel. Esetenként még túljelentkezés is van.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	2	23	2	18,65	3,26
2017	2	23	1	18,57	2,11
2018	2	23	1	18,70	3,95
2019	2	23	1	18,87	3,92
2020	1	21	1	20,57	6,02
2021	1	21	1	20,61	6,3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	58
2017	40
2018	56
2019	41
2020	56
2021	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált időszakban az általános iskolai osztályok száma – a gyógypedagógiai oktatással együtt – 23 db, amely a 2020-2021-es években 21 db-ra csökkent. Az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban átlagosan 18 fő, de a 2020-2021-es években – amikor kevesebb osztály volt – az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma átlagosan 20 fő.

A vizsgált időszakban a 8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban 40-59 fő között mozog.

A BTM, SNI, (és működő pályázat esetén HHH) tanulókra a tanév elején egyéni fejlesztési tervet készít minden érintett osztálytanító, gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus. A sajátos nevelési igényű gyermekek közül integráltan és gyógypedagógiai tagozaton is tanulnak. A sajátos nevelési igényű gyermekek között mind a hátrányos, mind a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma igen magas, részükre fejlesztő foglalkozások biztosítása elengedhetetlen. Az eltérő tantervű tagozaton szinte minden gyermek hátrányos helyzetű is egyben. Oktatásuk kis létszámú csoportban, pedagógiai asszisztens segítségével történik. Iskolánkba a környező településekről is járnak sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő diákok. Mivel Kiskőrösön és Kecskeméten működik eltérő tantervű általános iskola, a bejárás a gyermekek fogyatékossága miatt sok esetben megoldhatatlan.

A fejlesztőpedagógiai munkaközösségben: egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral), beszéd fogyatékossággal, autizmus spektrumzavarral valamint tanulási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését gyógypedagógus, tanító-fejlesztőpedagógus és tanár végzettségű kolléga végzi.

A fejlesztendő tanulók létszáma relatíve magas, de egyre több azon tanulóknak a száma is, akiknek a befektetett pedagógiai munka eredményeként befejeződik fejlesztése, és elég a tantárgyi korrepetálás.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az esélyegyenlőség előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő bánásmód, az egyenlő hozzáférés biztosításán túl azoknak a támogató mechanizmusoknak a megléte, amelyek csökkentik az eleve hátrányban levő gyermekek hiányosságait, javítják az iskolai sikerességet, előmozdítják a beilleszkedést. Az iskolarendszerben még meglévő szegregáció elemei, és bizonyos szelekciós mechanizmusok korlátozzák az egyenlő hozzáférést a minőségi oktatáshoz, ezzel tovább mélyítik a társadalmi különbségeket.

Az izzási oktatási intézmény befogadó, nem folytatnak szegregált oktatásszervezési gyakorlatot. A településen biztosított a 3. életévet betöltött kisgyermekek számára az óvodai férőhely.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

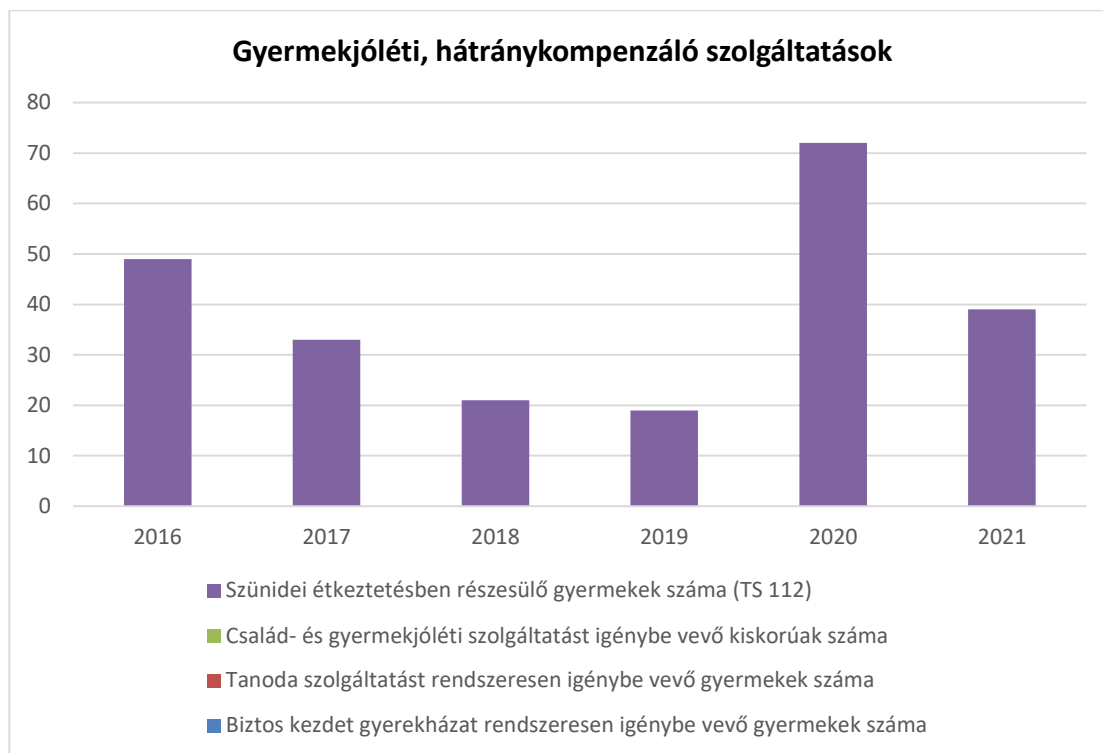
A lemorzsolódási arány az elmúlt évek tekintetében számottevően csökkent a hátrányos helyzetű diákok körében is. A jó eredmény biztosításához hozzájárul, hogy az oktatásban részt vevő tanulóknak a pedagógusok igyekeznek tudatosítani a megszerzett ismeretek értékét, melyhez a szülőket is próbálják megnyerni. Az iskola első évfolyamán a bemeneti mérések elvégzésével már a tanév elején kiszűrjük azokat a gyermekeket, akik tanulás terén elmaradnak társaiktól. A lemaradást egyéni foglalkozással, felzárkóztatással, differenciált oktatással igyekeznek kompenzálni. A felsőbb évfolyamokon is nagy figyelmet fordítanak a lemaradó tanulók tanulmányi előmenetelére. A jelentős lemaradásokat differenciált oktatással és csoportmunkát alkalmazva pótolják. Nagy energiát fektetünk a KAP (Komplex alapprogram) bevezetésére, működtetésére, mely tanulási esélyek- és motivációk növelését célozza meg. Az iskola célja az évvesztés elkerülése, a folyamatos haladás elősegítése. A kompetenciamérések eredményei az országos átlag közelében vannak. Az országos mérések kapcsán nem tartják külön számon a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményeit, ami megnehezíti a fejlesztő

programok tartalmának célirányos tervezését. Az iskola széleskörű színes programokat kínál a tanítványai számára tanítási órákon túl, melyek minden tanuló számára elérhetőek. Tanórán kívüli tantárgy specifikus foglalkozások például: fejlesztő foglalkozások, torna szakkör, magyar felzárkóztató, matematika felzárkóztató, habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, magyar tehetséggondozó, matematika tehetséggondozó. Mindezen felül a pedagógusok külön díjazás nélkül felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokat, valamint különböző szakköröket tartanak. A szabadidős foglalkozásokban szívesen vesznek részt a hátrányos és halmozottan hátrányos diákok is, aktivitásuk a gyakorlati foglalkozáson nagyobb. A művészeti oktatásban minden tanuló részt vehet, a hátrányos helyzetű gyermekek támogatása tandíjkedvezménnyel, ingyenességgel valósul meg.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	49
2017	n.a.	n.a.	n.a.	33
2018	n.a.	n.a.	n.a.	21
2019	n.a.	n.a.	n.a.	19
2020	n.a.	n.a.	n.a.	72
2021	n.a.	n.a.	n.a.	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az óvoda, az általános és a közép fokú iskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó óvodai, iskolai fejlesztő programot szervez. A felkészítés magában foglalja az oktatás méltányossága révén, segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi csoportban, évfolyamon, osztályban meg kell szervezni. Az óvodai, iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.²⁵

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségvédelem, drogprevenció, egészségtudatos életvitelre ösztönzés.	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban. Drogprevenciós előadások szervezése.
Alacsony iskolázottság megelőzése	Óvodai fejlesztőprogramok a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére is. Iskolai komplex alapprogram. (KAP)

²⁵ Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r., 171. - 173. §

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.²⁶

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

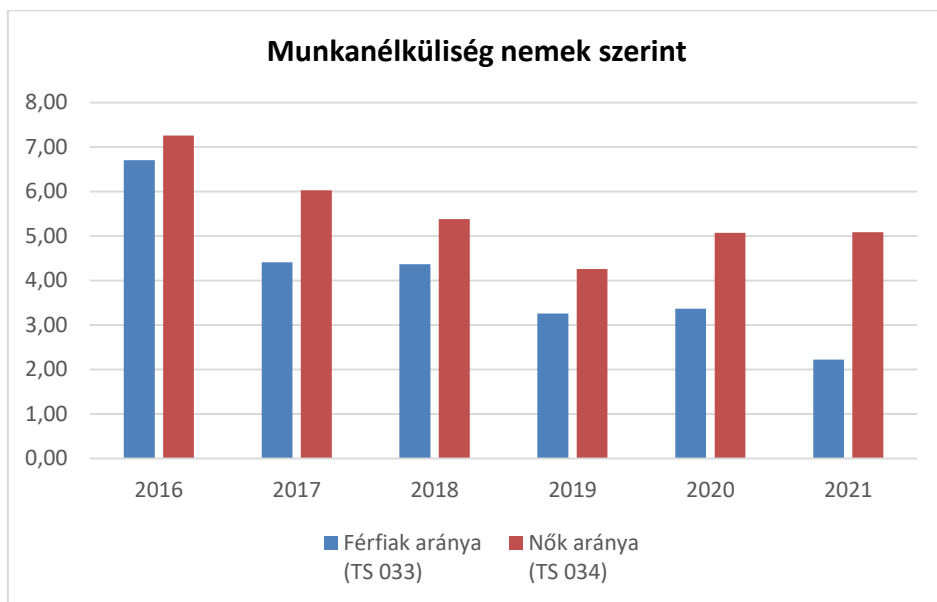
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	6,71	7,26	6,99%
2017	4,41	6,03	5,22%
2018	4,37	5,38	4,88%
2019	3,26	4,26	3,76%
2020	3,37	5,07	4,22%
2021	2,22	5,09	3,66%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskeresők körében a nők aránya mindegyik évben meghaladja a férfiak arányát. Az előző időszakhoz képest nem történt elmozdulás a nők nagyobb arányú munkavállalása irányába.

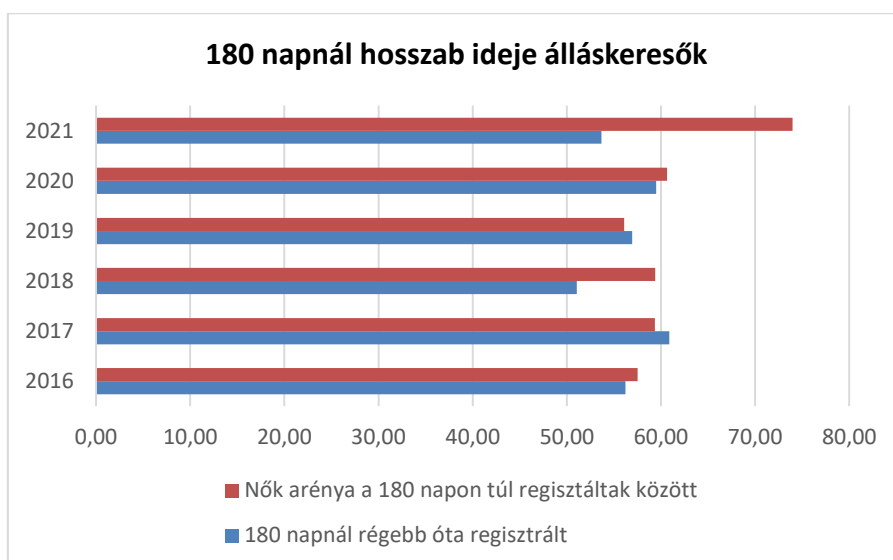
²⁶ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	56,25	57,52
2017	60,89	59,35
2018	51,06	59,38
2019	56,94	56,1
2020	59,49	60,64
2021	53,68	73,97

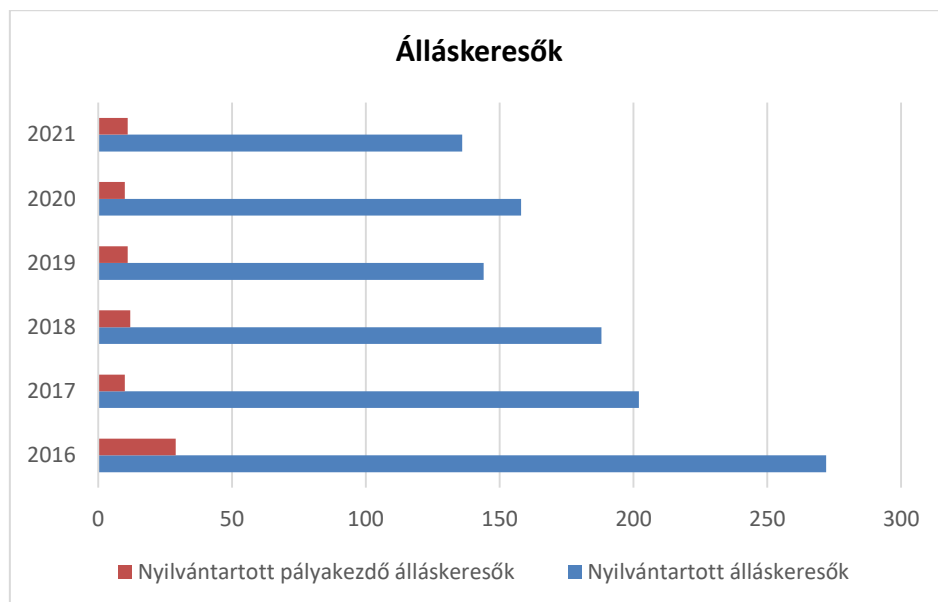
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kitűnik, hogy az összes nyilvántartott álláskeresőkön belül nagyobb részt tesz ki azoknak a száma, akik több, mint 6 hónapig nem találtak maguknak foglalkoztatási lehetőséget. Ennek a veszélyeztetett körnek több, mint kétharmada a nők közül kerül ki. A nők álláskeresési hajlandóságát befolyásolja az is, hogy a háztartásban van-e más jövedelemmel rendelkező személy, mert a létbiztonság ettől is függ. Meghatározó tényező az álláskeresés szempontjából az egészségi állapot, az iskolai végzettség, a személyes és a környezeti motiváció, a jó minta megléte vagy hiánya, a korábbi munkatapasztalat.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	272	29
2017	202	10
2018	188	12
2019	144	11
2020	158	10
2021	136	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakból megállapítható, hogy nyilvántartott álláskereső száma évről évre növekszik, de közülük is a pályakezdők nem egész 10 %-át teszik ki.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az izsáki álláskereső ügyeiket a 25 km-re fekvő Kiskőrösön tudják intézni. A foglalkozás esélyeihez való hozzáférést aktívan segíti a Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya. Az ügyintézők segítséget és információt nyújtanak az álláskeresőknél, tanácsokkal látják el őket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerőpiacon az alacsony végzettségű nők körében jellemző, hogy betanított munkásként helyezkednek el a közelben lévő nagyobb településeken található munkahelyeken, vagy alkalmi munkákat végeznek. A betanított munkás az a dolgozó, aki egy meghatározott munkakörben olyan munkát végez, amelyhez elégséges az általános iskolai végzettség és rövidebb betanítás, illetve tanfolyam.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az 5.1.1. táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskereső körében a nők aránya mindegyik évben meghaladja a férfiak arányát. Az előző időszakhoz képest nem történt elmozdulás a nők nagyobb arányú munkavállalása irányába. Ez országos tendencia, nemcsak a településünket érinti. Sajnos napjainkban is bevett szokás, hogy egy munkaátlató 2 kvalifikáltsággal rendelkező jelentkező közül a férfit választja ki a feladatra. Ezen jelenség társadalmi megszűnése jelenleg utópia.

Emellett beszélni kell a nemek közötti bérkülönbségekről is, amik szintén a férfiak javára billentik a mérleget.

A nők és a férfiak keresetének különbségét mérő mutatók fontosak az esélyegyenlőség jellemzése szempontjából. Az egyenlő munkáért egyenlő bér alapelve nemcsak a hazai joggyakorlatban jelenik meg (A munka törvénykönyve, esélyegyenlőségi törvény), hanem uniós követelmény is, továbbá szerepel az ENSZ fenntartható fejlődési céljai között is.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	2	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Izsák városban 2 védőnői körzet található. A védőnői pozíciók évek óta betöltöttek.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	8	10
2019	14	14
2020	14	13
2021	48	48

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahely i bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahely i bölcsődéb e beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődéb e beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődéb e beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődéb e (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	14	14	0	0	0	0
2018	0	0	14	14	8	10	0	0
2019	0	0	14	14	0	0	14	14
2020	0	0	14	16	0	0	14	13
2021	0	0	14	17	0	0	48	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a növekedés, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetében az elkövetői szinten masszív férfi dominancia mutatkozik, a cselekmények több mint 80%-át követik el férfiak. A családon belüli erőszak sértettjei elsősorban nők és gyermekek. Általában tartós konfliktus vezet a bűncselekmény elkövetéséhez, de az is tény, hogy a bántalmazás folyamata hosszú ideig rejtve marad, sőt, több esetben nem is kerül sor feljelentésre és eljárás megindítására. Sokszor a közvetlen környezet tud a bántalmazásról, de nem avatkozik be, a tágabb környezetnek pedig fel sem tűnik, hogy valami nincs rendben a családdal. Az agresszió megmutatkozhat lelki terrorban, fizikai, illetve szexuális bántalmazásban. Családon belül a bántalmazás folyamata ciklikusságot mutat, a bántalmazást követően az elkövető részéről büntudat és megbánás jelentkezik, majd a feszültségek újratermelődését követően a bántalmazás megismétlődik. A bántalmazott személy egyre inkább izolálódik, kapcsolatai beszűkülnek. Ezen a ponton a bántalmazott személynek már feltétlenül külső segítségre van szüksége.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.²⁷

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Izsák városban jellemzően a köznevelési és szociális intézményekben, valamint a civil szervezetek vezetői és résztvevői közül kerülnek ki.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A felnőtt nőket érintő társadalmi problémák megegyeznek az országos problémákkal: tudatos családtervezés hiánya, láthatatlan munka, túlterheltség, gyermekgondozás nőkre hárítása, idős családtag nőkre hárítása, munkaerőpiaci hátrányok (keves munkatapasztalat, alacsony iskolai végzettség, bérszakadék, gyermeknevelésből eredő negatív diszkrimináció, kevés bölcsődei férőhely). Azt mondhatjuk, hogy ezek a jelenségek részben információ hiányból, de sokkal inkább a nők megbecsültségének hiányából fakadnak.

A láthatatlan munkát többnyire nők végzik el: a magyar nők átlagosan heti tíz órával többet töltenek csecsemőgondozással, gyerekneveléssel, hat órával többet főzéssel és házimunkával a férfiaknál. Még akkor is több fizetetlen munkát végeznek a magyar nők (és ez ellen nincs is különösebb kifogásuk), ha ők a kenyérkeresők a családban, és a férfi munkanélküli. A nemek egyenlőtlensége az otthon falain belül kezdődik, többek között igenis ott, hogy ki mennyit mosogat. Cselédnek tekinteni a másikat, megfosztani egyén mivoltától, egyedüli életcéljának a másokról való gondoskodást tételezni - a bántalmazás kezdete, annak egy formája. A hagyományosnak becézett, így alattomosan pozitívnak beállított - holott valójában méltánytalan, egyoldalú - otthoni munkamegosztás mellesleg a nők kiszolgáltatottságát is fokozza. Ugyanis hozzájárul ahhoz, hogy a nő - idő és energia hiányában - nehezebben jut előre a munkahelyén, kevesebbet keres, és így nehezebben tud kilépni az esetleges bántalmazó kapcsolatból, mert egyedül nem tudna megélni. Az egyenlőtlen családi munkamegosztás konzerválja a nemi egyenlőtlenséget. Ennek felszámolása össztársadalmi feladat. A családi munkamegosztás az egyén felelőssége, tudatos döntése a családon belül. Hiába kapnak a nők több információt, ha otthon falakba ütköznek és mindez konfliktust szül. A nemi sztereotípiák felszámolását legelőször az oktatási intézmények tudják megtenni, a családon túl. A hagyományos családi munkamegosztás, több generáción átívelő neveléssel módosítható igazságos, a családot megtartó, egymást elismerő tevékenységgé.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása.	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére, mellyel cél az elmagányosodás csökkentése. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása annak érdekében, hogy az

²⁷ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

	egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni.
A nők körében jellemző munkanélküliség/tartós munkanélküliség csökkentése.	Folyamatos tájékoztatás, kapcsolattartás, felnőtt,- valamint továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknel is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettiek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.²⁸ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”²⁹ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”³⁰

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető³¹ kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyülten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősök.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékkal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékoság sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Gazdasági, társadalmi és kulturális tökeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az idősöket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló élelmiszer-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használsz, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága

²⁸ MNTFS 2030. p.70.

²⁹ MNTFS, 2030. p.19.

³⁰ MAKKOS Nándor : Kor alapú diszkrimináció a közszolgáltatásban JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): 21 5 pp 24-30 (2019). p.24.

³¹ Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők az elmagányosodnak.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra..

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 153	849	135,81%
2017	1 177	862	136,54%
2018	1 208	866	139,49%
2019	1 213	890	136,29%
2020	1 220	870	140,23%
2021	1 193	876	136,19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	602	1 024	1626
2017	589	1 019	1608
2018	589	1 011	1600
2019	589	995	1584
2020	575	967	1542
2021	n.a.	n.a.	-

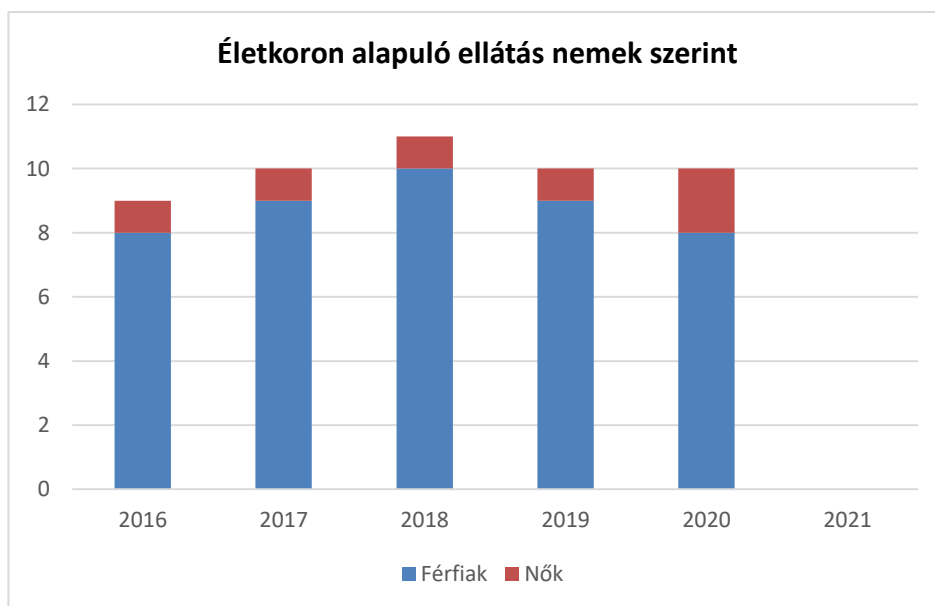
Forrás: TeIR, KSH Tstar

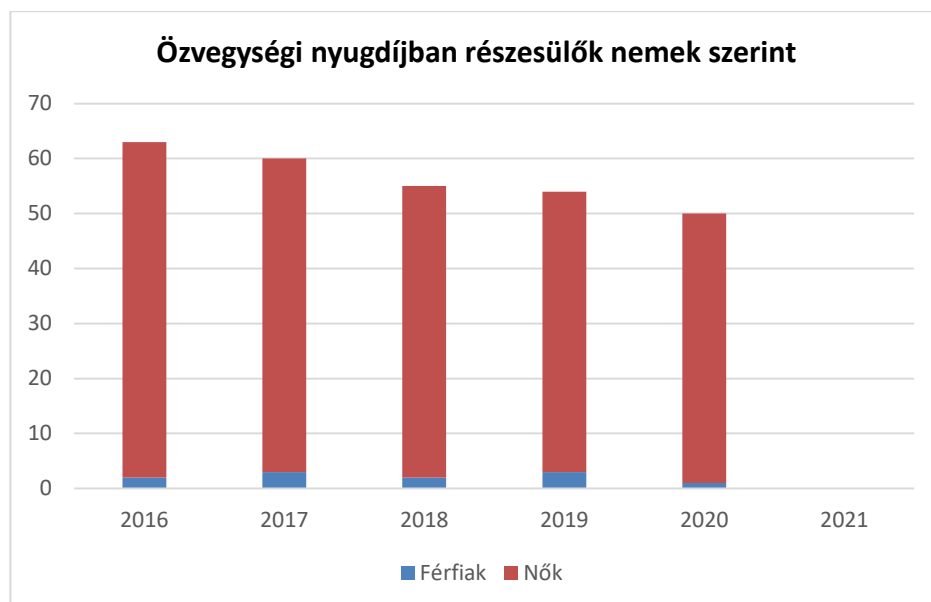
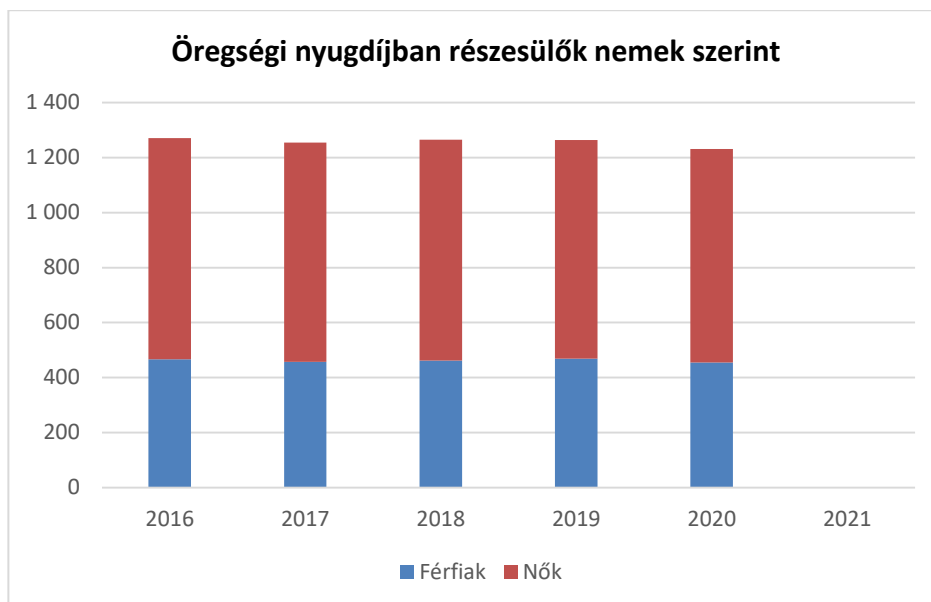
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoro n alapuló ellátásba n részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoro n alapuló ellátásba n részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjba n részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjba n részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjba n részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjba n részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékába n részesítette k havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	8	1	466	805	2	61	n.a.
2017	9	1	457	798	3	57	9
2018	10	1	462	803	2	53	8
2019	9	1	469	795	3	51	7
2020	8	2	455	777	1	49	10
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A vizsgált adatok alapján megállapítható, hogy a település előregedő. A 65 év feletti lakosok száma évről évre nő, csak a 2020-ban indult COVID járványt követően történt csökkenés.

A diagrammokból kitűnik, hogy öregségi nyugdíjban és özvegységi nyugdíjban részesülők száma közül a többségük nő.

Öregségi nyugdíj:

Az igény elbírálása a kizárólag Magyarországon megszerzett szolgálati idő és a kereseti adatok alapján, az egyéb jogosultsági feltételek figyelembevételével történik. Öregségi nyugdíj alatt értendő a teljes és résznyugdíj, a nők kedvezményes öregségi nyugdíja és a rögzített nyugdíj is. Az egyéb jogosultsági feltételek fennállásához kötött korhatár előtti ellátás, táncművészeti életjáradék és átmeneti bányászjáradék összege az öregségi nyugdíj számítás szabályai alapján kerül meghatározásra.

Özvegyi nyugdíj címén a jogosultat ideiglenes özvegyi nyugdíj és özvegyi nyugdíj illeti meg. Özvegyi nyugdíjat a házastárs, a bejegyzett élettárs, az elvált házastárs és az élettárs kaphat a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén. Özvegyi nyugdíjra az jogosult, akinek házastársa, bejegyzett élettársa (a továbbiakban együtt: házastárs) öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy akinek házastársa a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjak között óriási különbségek mutatkoznak. A kevesebb nyugdíjból élők, amennyiben egészségi állapotuk engedi, munkát vállalnak jövedelmük kiegészítéseként. Ez jellemző azokra a nyugdíjasokra is, akinek a családja nem tud támogatást nyújtani vagy esetleg ő nem szeretne másokra szorulni. Sajnos erre lehetőségük a munkaerő-piacon egyre kevesebb, kivételt képez, ha speciális tudással rendelkeznek vagy esetleg a saját vállalkozásban tudnak tevékenykedni.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	272	202	188	144	158	136
41-45 év (TS 042)	Fő	32	27	26	15	20	18
	%	11,76%	13,37%	13,83%	10,42%	12,66%	13,24%
46-50 év (TS 043)	Fő	32	24	15	19	17	11
	%	11,76%	11,88%	7,98%	13,19%	10,76%	8,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	31	20	19	9	14	12
	%	11,40%	9,90%	10,11%	6,25%	8,86%	8,82%
56-60 év (TS 045)	Fő	34	27	13	18	15	21
	%	12,50%	13,37%	6,91%	12,50%	9,49%	15,44%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	25	35	32	21	29	22
	%	9,19%	17,33%	17,02%	14,58%	18,35%	16,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön kevés a nyugdíjas korú lakosság intézményi kereteken belüli foglalkoztatottsága. Az idősek elsősorban mezőgazdasági és kerti munkát végeznek saját gazdaságukban. Ennek oka a város mezőgazdasági jellege, valamint az, hogy a nyugdíjazásra került kollégák helyére számtalan jól képzett, fiatal munkanélküli jelentkezik.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny idősor általában jellemzi Izsák nyugdíjasait. Legtöbb idős ember házi gazdaságot üzemeltet, abban tevékenykedik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hasonlóan az országos átlaghoz az idősebb lakosság elhelyezkedési lehetőségei igen korlátozottak, mivel nagy számban áll rendelkezésre fiatal munkaerő. Hátrányos

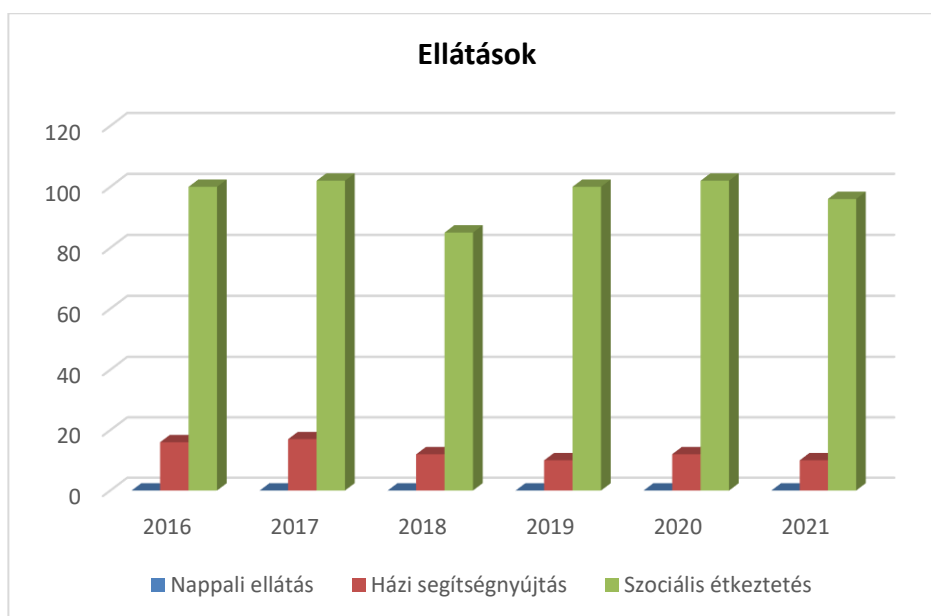
megkülönböztetésről a település egészére nézve nincsenek információink. A nyugdíjba vonuláskor jellemzően elbúcsúznak a munkavállalótól, kis ajándékkal és szóval is megköszönve a munkáját.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 153	0	16	100
2017	1 177	0	17	102
2018	1 208	0	12	85
2019	1 213	0	10	100
2020	1 220	0	12	102
2021	1 193	0	10	96

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A vizsgált időszakból megállapítható, hogy a településen a szociális étkeztetést viszonylag nagy számban igénybe veszik, ellenben a házi segítségnyújtást igénylők száma minimális. Az igénybevevők száma évről évre nem változik kiugróan. A nappali ellátás biztosításának kivitelezése jelenleg folyamatban van, várhatóan a 2024. évtől ez a szolgáltatás is elérhető lesz a településen.

A házi segítségnyújtás és a tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idők esetében is biztosítja az idők szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falu/tanya gondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviselőjének biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását). E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadóművészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

Településünkön működnek öntevékeny művészeti csoportok. Ilyenek pl. a Sárfehér Néptánc Egyesület, a Városi Vegyeskar, Alkotó Tábor, amely jelentős tagi létszámmal rendelkezik. A Sárfehér Napok rendezvénysorozat népszerűsége töretlen, már országos hírnévnek örvend. Az önkormányzat évente rendszeresen támogatja az öntevékeny művészeti csoportokat.

c) idők informatikai jártassága;

Az idők informatikai jártasságáról nincsenek pontos adataink. A fiatalabb generáció egyértelműen előrébb jár e téren. Családon belül ők lehetnek tanítói az idősebbeknek. Az internet és az informatikai eszközök használatának megkönnyítése céljából a Művelődési Házban több hónapon keresztül tartottak tanfolyamokat. Az igényfelmérést követően tervezik még további tanfolyamok szervezését.

d) a generációk közötti programok.

A városi rendezvényeken minden korosztály megtalálja a neki tetsző programot a kicsiktől a fiatalabb korosztályokon át az időkig. Megfigyelhető, hogy a koronavírus járvány okozta

bezárások, korlátozások után nagyobb a részvételi arány minden rendezvényen, az emberek átértékelték a közös együttlét fontosságát.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A családhoz, illetve az iskolai, munkahelyi közösséghez való tartozás evidens mindenki számára. Fontos kiemelni a csoportlét érzésének gyógyító hatását. Minél szélesebb a természetes támogató hálózatunk, annál nagyobb az esélyünk arra, hogy mentális egészségünket megőrizzük. Ennek érdekében csatlakozunk olyan meglévő közösséghez, mely a fenti célokat szolgálja. Ha nincs a környezetünkben olyan önszerveződő csoport, mellyel közösséget tudnánk vállalni, akkor szerencsés esetben beindul a csoport alkotási folyamat dinamikája. Ilyen folyamatok katalizálták városunk különböző csoportjainak születését.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek nappali ellátásának biztosítása	A nappali ellátást biztosító intézmény kialakítása
Elektronikai eszközök használatának elősegítése az időskorúak körében	Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, gondosóra program, okostelefonok használatának segítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem

zárhatja ki a „fogyatékossgal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”³²

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.³³

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az adatgyűjtés során a településen nincs, vagy alig van adat a fogyatékossgal élő állampolgárokról. Ezért ebben az esélyegyenlőségi programban elemzést próbálunk adni a fogyatékossgal élők jogairól, érdekeiről és az ehhez kapcsolódó elvárásokról.

Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

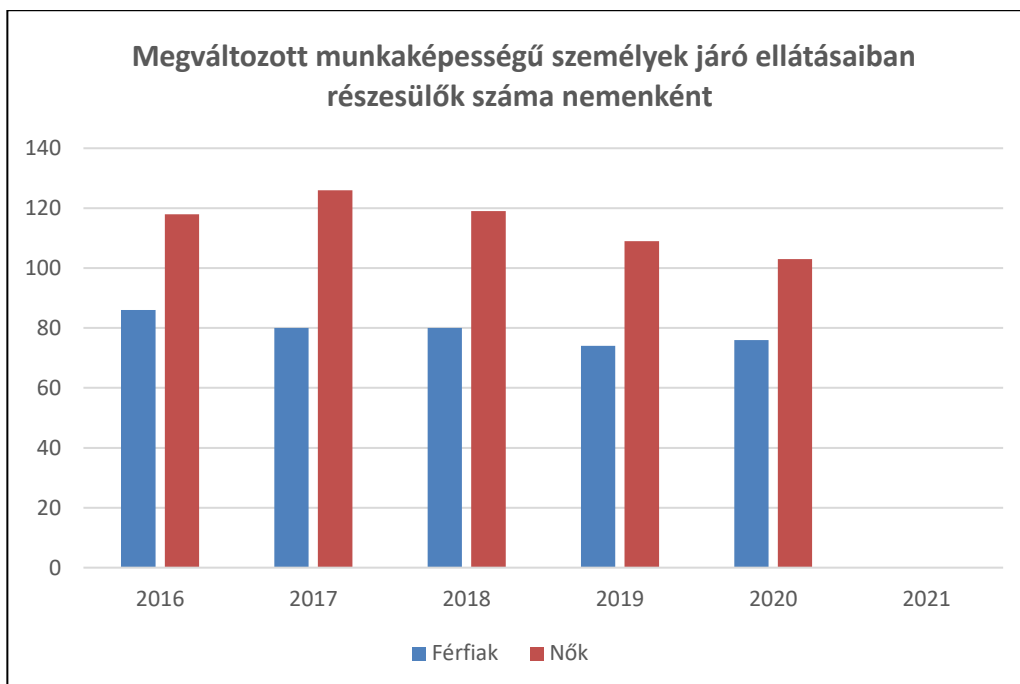
A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossgal esetén még jelentősebb.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	86	118	204
2017	80	126	206
2018	80	119	199
2019	74	109	183
2020	76	103	179
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

³² MAKKOS Nándor : Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

³³ MNTFS 203. p. 23.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapítható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők aránya évről évre csökken, és a nők aránya minden évben magasabb, mint a férfiaké.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok. Az tény viszont, hogy a fogyatékkal élők foglalkoztatásának biztosítása rendkívül fontos feladat.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Nem áll rendelkezésre információ a pont elemzéséhez.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem áll rendelkezésre információ a pont elemzéséhez, de tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeniük. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nem áll rendelkezésünkre adat a pont elemzéséhez.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás: A fogyatékosági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Nem jogosult fogyatékosági támogatásra az a súlyosan fogyatékos személy, aki

a) vakok személyi járadékában, vagy

b) magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy

c) aki után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak.

Amennyiben ezekről az ellátásokról lemond, a fogyatékosági támogatás megállapítható részére. A fogyatékosági támogatás összege évenként a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül.

Rokkantsági járadék: Annak jár, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásban nem részesül.

Rehabilitációs ellátás:

Jogosult az ellátásra az a megváltozott munkaképességű személy, akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, feltéve, hogy az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig 5 évnél több idő van hátra, továbbá rendelkezik azokkal a feltételekkel is, melyeket a törvény a jogosultság megállapításához előír.

Vakok személyi járadéka:

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett állapotának vizsgálata nélkül kérheti a fogyatékosági támogatás megállapítását.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építészeti hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Izsák városban az újonnan létesült Egészségházban van lehetőség egészségügyi ellátásra. Itt csak az alapellátás biztosított, szakrendelés a településen nincs. Rehabilitációs ellátásra szintén nincs lehetőség.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Tekintettel a jogszabályi előírásokra, Izsák Város Önkormányzata tulajdonában lévő épületek akadálymentesítettek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos emberek és családjaik az egyik legsérülékenyebb társadalmi csoport. Velük közösen kell megteremteni a lehetőséget arra, hogy a város társadalmi életébe aktívan be tudjanak kapcsolódni. Fontos a felvilágosító munka, mert még az intolerancia, negatív diszkrimináció jelen van.

Prioritásként fogalmazhatjuk meg:

- a szemléletformálást,
- szolgáltatások, intézményrendszerek fejlesztését, melyek közvetlenül vagy közvetve elősegítik az érintettek életminőségének javítását az oktatás, szociális szolgáltatások, egészségügy területén.

Városunkban a kulturális programokra való eljutás a fogyatékkal élők számára is lehetséges.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A versenyszférával kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre adat az akadálymentesítettségről. Izsák Város Önkormányzata a tulajdonában lévő épületekben biztosítja az akadálymentes bejutást.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez mérten szinte minden évben felújít a városban egy-egy nagyobb járdaszakaszt, ami nemcsak a fogyatékkal élők közlekedését segíti, hanem a kisgyermekes szülőket is. A hosszabb útszakaszokon, a városon belül kerékpársáv, kerékpárút is kialakításra került, és a jövőben is tervben van újabb szakaszok megvalósítása.

A parkok akadálymentesítettek.

A közösségi közlekedésnél az a tapasztalat, hogy nem minden távolsági buszjárat akadálymentesített még.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatás Izsák városban nem található. Kapacitás függvényében a tanyagondnok szolgáltatásait lehet igénybevenni, aki próbál besegíteni a fogyatékkal élőknek is.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Izsák Város Önkormányzata a helyi rendeletben meghatározott települési támogatásokkal segíti a településen élő rászorulókat, így a fogyatékkal élőket is.

7.4. Fogyatékkal élő sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem áll rendelkezésünkre adat a pont elemzéséhez.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

- Akadálymentesített környezet teljes körű biztosítása.
- Közszolgáltatásokhoz való hozzájutás (kultúra, hivatal, ügyintézés, bevásárlás, egészségügyi ellátás, média, helyi/közösségi információk) biztosítása- még mindig hagy kivétlnivalót maga után, a felelősök megnevezése, ha szükséges, akkor többletforrás biztosítása.
- Munkaerő-piaci helyzet szűkülése- önkormányzatnál megváltozott fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása, a meglévő létszám esetleges bővítése.

A fogyatékkal élők számát, élethelyzetét kutató kérdések megválaszolatlanok maradtak, mivel az önkormányzatnál és intézményeinél kevés információ áll rendelkezésre. Az esélyegyenlőség biztosításának egyik alapfeltétele, hogy az önkormányzatnak megfelelő információ álljon rendelkezésre.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentes fizikai környezet biztosítása	További területek, helyiségek akadálymentesítésének biztosítása.
Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről, közreműködés a segítségnyújtásban.	Nincsenek pontos adatok a településen élő fogyatékos személyekről. Az önkormányzat úgy tud közreműködni, hogy minél több, nyilvános felületen közzétesz felhívást, hogy mely szervezetekhez fordulhatnak segítségért.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása
--

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Izsákon nagyságrendileg 10 civil szervezet tevékenykedik aktívan az élet legkülönbözőbb területein. Működik többek között Városi Vegyeskar, Néptáncgyesület, Tanítók Alapítványa, Cserkészcsapat, Sportgyesület.

Településünkön 2 egyházi felekezet végez vallási tevékenységet: a római katolikus és a református egyház.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A szervezetek közötti együttműködés az önkormányzati támogatáson túlmenően a városi programok szervezésében is megvalósul.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Izsák Város Önkormányzata jó partnerségi viszonyt ápol a települési nemzetiségi önkormányzattal, az egyházak képviselőivel, a civil szektor és az érintett gazdasági szereplőkkel. Év közben folyamatos a kapcsolattartás és a közös ügyek intézése. Az önkormányzat lehetősége szerint minden igényhez próbál igazodni támogatás vagy egyéb együttműködés formájában.

A szakmai területeken az önkormányzatok közötti együttműködés is nagyon jól működik.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Izsákon Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, mely minden évben igyekszik különböző módon segíteni a helyi roma családokat az RNÖ aktuális évi költségvetésének terhére.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Civil nonprofit szektor alatt azokat a társadalmi öntevékenységet folytató szervezeteket és önszerveződéseket értjük, amelyek működését nem a megszerezhető profit és nem az állami közfeladat ellátása mozgatja, hanem a valamely közösségi szükségletet megjelenítő társadalmi tevékenység. Szabadidős, sport, kulturális programok szervezését, lebonyolítását végzik, valamint karitatív tevékenységet folytatnak.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen jelenleg nincs for-profit szereplő.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében és az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok jellemzőinek feltárásában résztvevők a város polgármestere, alpolgármestere, jegyzője, a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési, rendvédelmi szakemberek, nemzetiségi önkormányzat elnöke, valamint egyes civil szervezetek képviselői, és a helyi esélyegyenlőségi referens.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakossági végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP Fórum 2023. október 5. napján megvalósult az Esélyegyenlőségi Program előkészítésében és végrehajtásában érintett személyek jelenlétében.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. A HEP IT részletei

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság és munkanélküliség Közfoglalkoztatásban részt vevők számának növelése	Munkanélküliek munkaerő piaci integrációjának elősegítése. Az érintettek Foglalkoztatási Osztállyal történő együttműködésre való ösztönzése esetleges munkalehetőség vállalása okán. Iskolázottság vonatkozásában már az óvodában korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alapprogram. (KAP) Magas a képzetlen, tartós munkanélküliek száma. Foglalkoztatásba integrálásukkal cél a szegénység ciklikus megszakítása.
Gyermekek	Egészségvédelem, drogprevenció, egészségtudatos életvitelre ösztönzés. Alacsony iskolázottság megelőzése	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban. Drogprevenációs előadások szervezése. Óvodai fejlesztőprogramok a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére is. Iskolai komplex alapprogram. (KAP)
Idősek	Idősek nappali ellátásának biztosítása Elektronikai eszközök használatának elősegítése az időskorúak körében	A nappali ellátást biztosító intézmény kialakítása Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, gondosóra program, okostelefonok használatának segítése.
Nők	Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása.	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére, mellyel cél az elmagányosodás csökkentése. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely

	A nők körében jellemző munkanélküliség/tartós munkanélküliség csökkentése.	biztosítása annak érdekében, hogy az egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni. Folyamatos tájékoztatás, kapcsolattartás, felnőtt,- valamint továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása.
Fogyatékkal élők	Akadálymentes fizikai környezet biztosítása Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről, közreműködés a segítségnyújtásban.	További területek, helyiségek akadálymentesítésének biztosítása. Nincsenek pontos adatok a településen élő fogyatékos személyekről. Az önkormányzat úgy tud közreműködni, hogy minél több, nyilvános felületen közzétesz felhívást, hogy mely szervezetekhez fordulhatnak segítségért.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemem alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntartásának módja	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Alacsony iskolázottság és munkanélküliség	Alacsony iskolázottság és munkanélküliség	Munkanélküliek munkaerőpiaci integrációjának elősegítése. Az érintettek Foglalkoztatási Osztálya történetéről való ösztönzése	Gazdasági program	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítése, iskolai Komplex alapprogram	Polgármester, Családsegítő Szolgálat, Iskola- és Óvoda intézményvezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	Statisztikai adatok	Humán erőforrás	Folyamatos kontroll	Nincs együttműködés

			esetleges munkalehetőség vállalása okán. Iskolázottság vonatkozásában már az óvodában korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alapprogram. (KAP)									
2	Közfoglalkoztatási program	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése	Magas képzetlen, tartós munkanélküliek száma. Foglalkoztatásban a integrálásukkal cél a szegénység ciklikus megszakítása.	Gazdasági program	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A Munkaügyi Központtal történő egyeztetés, közfoglalkoztatási pályázatok benyújtása, munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Pályázatok beszámolója	Polgármesteri Hivatala humán erőforrása, a pályázaton elnyert pénzügyi támogatás	Pályázat, pályázatban leírt fenntartási szempontok alapján.	Nincs együtt működés
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Egészségvédelem	Egészségvédelem, drogprevenció, egészségtudatos életvitelre ösztönzés	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen	Egészséges életmóddal, megfelelő higiéniaival kapcsolatos tájékoztatás,	Óvoda- és Iskola intézményvezetők	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programokban résztvevő gyermekek száma.	Humán erőforrás	Folyamatos kontroll, megelőzések	Nincs együtt működés

			Drogprevenciós előadások szervezése.		jobb adrogprevenciós előadások gyermekek” Nemzeti Stratégia							
2	Alacsony iskolázottság	Alacsony iskolázottság megelőzése	Óvodai fejlesztőprogramok a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére is. Iskolai komplex alapprogram. (KAP)	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb gyermekek” Nemzeti Stratégia	Korai fejlesztőprogramok és az iskolai Komplex Alapprogram. (KAP)	Polgármester, intézményvezetők, családsegítők	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programokban részt vevő gyermekek száma.	Humán erőforrás	Folyamatos kontroll, programok szervezése	Nincs együtt működés

III. A nők esélyegyenlősége

1	Egyedülálló anyák segítése	Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása	Elmagányosodás csökkentése	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségért Elősegítő Nemzeti Stratégia	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása annak érdekében, hogy az egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni.	Polgármester, családsegítők	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programokban részt vevő nők száma.	Humán erőforrás	Folyamatos kontroll, programok	Nincs együtt működés
---	----------------------------	--	----------------------------	-------------------	---	---	-----------------------------	--------------------------	--------------------------------------	-----------------	--------------------------------	----------------------

1	Anyák elhelyezkedésének segítése	GYES lejárat után nehéz az anyák elhelyezkedése, munkában történő visszakérülése GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Az anyák – GYES lejárat utáni munkakeresésének elősegítése, megkönnyítése.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Internetes időszakonkénti – állás lista megküldése a feliratkozott személyeknek az aktuális környékbeli állásokról.	Polgármester, családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap)	Internetes információ nyújtások száma	Személyi erőforrások szükségessége.	Hosszú távon, önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együtt működés
---	----------------------------------	---	--	-------------------	--	---	----------------------------	--------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	--	----------------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Nappali ellátás biztosítása	A Gondozási Központ által nappali gondozásra szorulóknak nincs lehetőségük igénybevenni a szociális ellátást.	Az idősek részére a nappali ellátás/gondozás biztosítása	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Időügyi Nemzeti Stratégia	Nappali ellátást biztosító intézmény létrehozása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Igénybevevők létszáma	Önkormányzat és érintett civilszervezetek humán erőforrása.	Humán erőforrás biztosítása az ellátás igénybe vételéhez	Nincs együtt működés
2	Tech-nagyi	Elektronikai eszközök használatának elősegítése az időskorúak körében	Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, gondosóra program, okostelefonok	Gazdasági program, Szociális Szolgáltatás tervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Időügyi Nemzeti Stratégia	Számítógépes tanfolyam szervezése, gondosóra program hirdetése	Polgármester, művelődésszervező, családsegítők	2028. 12. 31. (szerda)	Az ilyen jellegű tanfolyamok tartásával kapcsolatos oktatási alkalmak száma. Oktatáson	Oktatói díjak, terem bérlet ára.	Önkormányzati forrásból fenntartható.	Nincs együtt működés

			használatának segítése.						résztvevő személyek száma.				
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Akadálymentes fizikai környezet biztosítása	Középületek nem teljes körűen akadálymentesítettek. Közterületen történő mozgásukban akadályoztatva vannak.	Az intézmények teljes körű akadálymentesítésének kialakítása. Biztosítani számukra a tolokocsival való közlekedést a közterületen.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	Középületek átépítése, bővítése az akadálymentesítésnek megfelelően. Közúthálózat javítása	Polgármester, Intézmények vezetői	2028. 12. 31. (vasárnap)	Pályázatokon történő részvétel, pályázati lehetőségek felkutatása.	Humán, és pénzügyi erőforrások.	Pályázatokból, anyagi erőforrás megléte esetén hosszú távon fenntartható	Nincs együtt működés	
2	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről, közreműködés a segítségnyújtásban.	Nincsenek pontos adatok a településen élő fogyatékos személyekről. Az önkormányzat úgy tud közreműködni, hogy minél több, nyilvános felületen közzétesz felhívást, hogy mely szervezetekhez fordulhatnak segítségért.	Gazdasági program, szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	Statisztikai adatok elemzése, felmérés készítése.	Polgármester, szociális ügyintéző, családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap)	Statisztikai adatok	Humán erőforrás	Hosszú távon önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együtt működés	

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a

figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Izsák város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és a 66/2023. (X.25.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Izsák, 2023. október 26.

